

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

FLAVII IO

SEPHI HEBRAEI ANTIQVITA
TVM IVDAICARVM LIBRI XX.

nouissime iam ad uetustissima exemplaria
diligenter recogniti, interprete Ruffino.

EIVSDEM { De bello Iudaico libri VII.
Contra Apionem libri II.
De Machabæis liber unus,
ab Erasmo recognitus.

BERO SI Babylonij antiqui
tatum libelli quinq;
Accesserunt { Manethonis supplementum
in Berosum,
Metasthenis Persæ fragmen-
tum de iudicio temporum
& annalium Persarum.

Colonia, ex ædibus Eucharj Ceruicorni,
ANNO M. D. XXXIII.
mense Septembrij

1.

Ypis nostris Iosephum ante aliquot annos scripsimus candido lector: hanc nostram diligentiam & ipsum autorem fauentibus benignisq; animis exceptū fuisse experti, nō inepte nos facturos cogitauimus, si maiori industria & labore idem opus excuderemus: apprime enim arridet, quod prouerbio dicūt Græci, δ'ις κοὶ τῆς τὸ καλόν. Proinde multis & uarijs exemplaribus plurimarū bibliothecarū, cum uetustis & manuscriptis, tum recens uulgatis diligenter collatis, Iosephi libros ad utilitatem & uoluptatem amatoribus historiæ prudētiæq; cōmunicamus. Si prior opera studiumq; bonis uiris placere potuit, præsentem diligentiam tanquam meliorem & re-
 Etiolem multo impensius ac uotis ardentioribus accipi, qui possumus dubitare? Berosum ab extrema usq; anti-
 quitate, ac quod aiunt Aboriginum seculo autorem, paucis tamen, quod rariis sit excusus, familiarem, adiunxi-
 mus: cuius monumenta quanquam sunt pauca, res tamen multas mox ab orbe condito gestas, necnon in religio-
 nibus poetarūq; carminibus celebratas iuxta historiæ modum & rationem referūt docentq;. Porro opus ne-
 q; maiori scriptura aut spatijs amplioribus extendere, neq; minutoribus literis in arctum cogere: (hoc enim li-
 brum deformat, uisum lædit: illud emptori maiorem sumptum facit, neq; quicquā uel uenustatis uel utilitatis ha-
 bet:) sed auream sequi mediocritatem, gratius commodiusq; uidebatur. Quāquam tantus error tantaq; nostro
 rum temporū cæcitas est, ut deprauato per impostorum fucatos titulos & ingeniosas fraudes iudicio, discrimen
 boni & mali pauci habeant: quod non solum in arte nostra typographica, sed etiam plerisq; doctrinis & mo-
 ribus (deus ueritatē in melius) uerū esse nō sine multis ijsdemq; magnis reip. uulneribus didicimus, & quotidie
 experimur: attamen scientes uino uendibili suspensa hedera opus non esse, & uerum uicturum, quando sermo
 mendax & iniustus in seipso ægotans, ut prudenter dixit Euripides, pharmacisq; egens perit, iudicium no-
 stri nostrorumq; laborum candido lectori committimus, ea spe & fiducia qui rectum probatum iri putemus.
 Si prudenter inquit Hesiodus, δ'ἴκνηδ' ὑπὲρ ὕψους ἰχθὺς, ἐς τέλει θ' ἐλθόντα, & ueritas quam iusti nomine cō-
 tineri scimus, utcūq; labore & in obscuro lateat, non tamen succumbet. Hic præter rem & negociū esse cen-
 semus, de autoris dignitate & excellentia quicquā dicere, quando maior in ipso uirtus est inuidia: necnon emi-
 nentior, q̃ ut pauci præstituros se simile sperare ausint, & oēs recte se imitari posse cupiant. Porro nisi scire
 admonitiones morosius ferri, ad diligentiē historiæ antiquæq; lectionē adhortarer, neq; id propter delectatio-
 nē & suauissimā priscarū rerū contemplationē, uerum propter extremā nostrorū temporū necessitatē, quæ tam
 uaria, tristia & laboriosa sunt, ut diuersis opinionum, dissensionū, & contentionū procellis fluctibusq; iacte-
 mur. Nonne ergo utile censes consilia multorū uirorū sapientissimorū, adeoq; plurimorū seculorū casus & euen-
 tus legendis historijs considerare, & diligenter cogitando meditandōq; uiam quærere, qua tandē si non peni-
 tus, aliquo modo tamen nostri seculi tenebris nos poterimus expedire, necnon aliquid claritatis ex priscis illis
 luminibus mutuari, quo nostri æui calamitates diminuerentur alleuarenturq;? Certe unius ætatis prudentia ra-
 tioq; ad uarietate mirabiliū casuum, eorundemq; durissimorū expediendā componendamq; non sufficit. Quā-
 obrem rectum & utile est historias cōsulere, & quod comicus dixit, inspicere tanquā in speculū uitas omnīū,
 atq; ex alijs sumere exemplū sibi, quæ capiēdi consilij ratio est tutissima. non pueriliter neq; stulte in Platonis
 Timæo, Aegyptius sacerdos suæ gentis diligentia prudentiamq; laudibus uehit & iactat, qd' ex præteritæ
 rerū historijs scriptis, & in templis seruatis de præsentibus casibus sine periculo rectius queant iudicare. Si igitur
 tur prudētia sapiētiāq; ex ueterū monumētis elicienda est, quod oēs rerū diligentes ac iusti iudices & sciunt &
 suadent, Iosephus hercle est dignissimus lectū: necnō Berosus gratiæ utilitatisq; multū tanq; religionū fabula-
 rūq; multarū interpretēs legentibus suppeditabit. Vide de ipso quid scribat Plinius, (neq; quorundā iudicium,
 uel potius incerta opinio, quorū ē Ludouicus Viues, uir alioqui doctiss. nos mouet) cuius uerba hæc sunt: Astro-
 logia Berosus, cui ob diuinas prædictiones Atheniēses publice in gymnasio statuā inaurata lingua statuere,
 nos nihil immutare propter certas causas in autore uoluimus, sed in Iosepho cudēdo uoluntati tuæ uotōq; can-
 dide lector, quantū possibile fuit minime defuisse nos uidebis, quod etiā per occasionē exēplariū & secundæ
 editionis, neq; abs re parcētia dicitur δ'εὶ τῶν ἀμύμων facilius præstare posuimus. Sic ergo reconditæ
 prudētiæ eminentisq; sapiētiæ thesaurū, atq; uariorū consiliorū exēpla, nec minus eloquentiæ inuēta neruosq; dili-
 gētiæ tuæ offerimus, tu uero ad tuā & aliorū cōmoditatē salutēq; feliciter frui ac rectius uiue. Vale.

Bis ar ter que
pulchrum est.

Mediocritas
rea.

secundū mō

VITA IOSEPHI

PER D. HIERONYMVM.

imperatrice roe

IOSEPHVS Matathie filius, ex Hierosolymis sacerdos, a Vespasiano captus, cum Tito filio eius relictus est. Hic Romam ueniens, septem libros Iudaica captiuitatis imperatoribus patri filioq; obtulit, q & bibliothecae publicae traditi sunt. Et ob ingenij gloriam statuam quoq; meruit Romae. Scripsit autem alios uiginti Antiquitatum libros, ab exordio mundi, usq; ad decimuquartum annum Domitiani Caesaris, & duos ἐχθρότοις aduersum Apionem grammaticum Alexandrinum, qui sub Caligula legatus missus ex parte gentilium, contra Philonem etiam librum uituperationem gentis Iudaicae continenter scripserat. Alius quoq; liber eius, qui inscribitur περί αυτοκράτορος λογισμοῦ, ualde elegans habet, in quo & Machabaeorum sunt digesta martyria. Hic in decimo octauo Antiquitatum libro manifestissime confitetur, propter magnitudinem signorum Christum a pharisaeis interfectum, & Iohannē Baptistam uere prophetam fuisse, & propter interfectionem Iacobi apostoli dirutam Hierosolymam. Scripsit autem de domino in hunc modum: Eodem tempore fuit IESVS uir sapiens, si tamen uirum eum oportet dicere. Erat enim mirabilium patratum operum, & doctor eorum qui libenter uera suscipiunt: plurimos quoq; tam de Iudaeis quam de gentibus sui habuit sectatores, & credebatur esse Christus. Cumq; inuidia nostrorum principum cruci eum Pilatus addidisset, nihilo minus q eum dilexerant, perseuerauerunt. Apparuit enim eis tertia die uiuens, multa & haec & alia mirabilia carminibus prophetarum de eo uaticinantibus, & usq; hodie Christiano gens, ab hoc sortita uocabulum, non defecit.

AVTORES QVORVM POTISSIMVM TESTI-

monio partim comprobato, partim confutato, Iosephus historiae suae fidem facit.

Acusilaus Argiuis
Agatharchides Gnidius
Alexander Polyhistor
Andreas
Apion grammaticus
Apolonius Molo
Apollodorus
Ariphanes
Aristeus
Aristoteles
Berosus Babylonius
Cadmus Milesius
Castor chronographus
Charemon
Chcerilus poeta
Conon hist.
Demetrius Phalerus
Dius hist.
Ephorus
Estius
Euhemerus
Eupolemus
Hecataeus Abderita
Hellanicus
Hermippus
Hermogenes
Herodotus

Hesiodus
Hieronymus Aegyptius
Homerus
Isidorus
T. Liuis
Lyfimachus
Manethon
Menander Ephesus
Mnaseas Damascenus
Mochus
Nicolaus Damascenus
Pherecydes Syrius
Philon senior
Philostratus
Polybius Megalopolita
Polycrates
Posidonius
Pythagoras
Strabo
Thales
Theodorus
Theophilus
Theopompus
Theophrastus
Thucydides
Timaeus
Zopyrion

INDEX EORVM QV AE

toto hoc opere continentur.

A Arō frater Moſis, quomodo ſacerdotium ſuſceperit 28.b
Aaton uirga frondente ſacerdotio dignus poſcitur 35.a
Aaron mortuo ſucceſſit Eleazarus filius 35.b
Abaſſarus ſacrorū uſorū cuſtos. 111.b
Abdageſ dux 198.b
Abdemonis filius ſolutor queſtionum regis Hieruſalem 84.b
Abdemago Azarias ſocius Danielis 108.b
Abdias paſtor & Achab Heliam querunt 90.b
Abdimus Tyrius 84.b
Abdolus frater Iude 115.b
Abdō Hilonis Iſraelitarū princeps 51.a
Abel occiſus à fratre 2.b
Abela locus ad Iordanem 207.a
Abelmachea ciuitas 76.a
Abennerigus rex 210.a
Aber martyr 330.a
Abia filius Samuelis 55.a
Abia mater Ezechie 102.a
Abias fili. Roboā patri ſuccedit 88.b
Abie uictoria contra Hieroboā 89.a
Abie mortuo ſuccedit Aſa 89.a
Abias rex Arabia 211.a
Abiathar filius Abimelech 62.b
Abiathar tradit Saul tyrannidis 62.b
Abiathar pontifex 73.a. 76.a
Abiathar amicus Adoniae 78.a
Abiathar ſacerdotio priuatus in exilium mittitur 80.a
Abiezer ſacerdos 53.b
Abigail uxor Nabal poſtea Dauid nupta 65.b
Abigea ſoror Dauid 74.a
Abihel annus Saul 58.a
Abila ciuitas que & Abela 38.b
Abiſmatadocus qui & Amilmathacus, filius Nabuchodon 109.b
Abimelech rex, rivalis Abrahe 8.a
Abimelech foedus cum Abrahā & amicitia ibidem
Abimelech amicus primum Iſaac, dein hoſtis 9.b
Abimelech filius Gedeōis fratricida 50.a
Abimelech occiſus 50.b
Abiſmen filius Roboam moritur 89.a
Abinadas gener Salomonis 81.a
Abirom & Dathan de tribu Rubē ui abſorpti 32.b
Abiſag adoleſcentula Dauid ſenio frigida calefecit 78.a
Abiſai filius Sernia 64.a

Abiſai uictoria de Idumaeis 70.b
Abiſai conuiſantem Semei interficere uolēs, prohibetur à Dauid 75.a.b
Abiſai regem Dauid à morte protexit 76.b
Abiſai nongentos uno die ſolus occidit 77.a
Abiad filius Aaron, igne concrematus 27.b
Abnec filius Ner, cōtra Ioab bella parat 67.a.b
Abnec deficit ab Iſboſeth ad Dauid ibidem
Abnec à Ioab occiſus, à Dauid lugetur 67.b
Abor oppidum 139.a. 142.b
Abrahe genealogia, uirtus, ſapientia, profeſſio, eruditio, &c. 6. uſq; 9
Abraham obedientia & fiducia erga deum 8.a.b
Abran ciuitas 9.a
Abfalō filius Dauid, ſororis inceſtum ulciſci niſus 72.a.b
Abfalon fugit & renocatur à patre 72.b
Abfalonis pulchritudo ibidem
Abfalon ſegetem Ioab incendit, & contra patrem conſpirat ibidem
Abfalō cōcubinas patris uiolat 74.a
Abfalon ex arbore pendens confoditur 74.b
Abfalonis tumulus ibidem
Abfalon ſocer & patruſ Ariſtobuli, Agrippe filius, à Romanis captus 145.b
Abfalon auxiliator Manabemi tyranni occiditur 251.b
Abfalones principes Iſraelitarum 51.a
Abuma ciuitas 105.b
Acanthonaulon loci nomen 281.b
Acencheres regina 312.b
Accarō ciuitas Paleſtina capta à Chanaanais 48.a
Achab fil. Amarin ſuccedit patri 90.a
Achab increpatuſ ab Helia 90.b
Achab poenitentiam agit 91.b
Achab Syros ſuperauit 92.b
Achab Adadam inimicū inſipienter recipit ibidem
Achab à pseudopropheta perſuaſuſcōtra Syros bella iterum mouet 93.a
Achab ſagitta in pulmōe cōfigitur 93.b
Achab ſuccedit Ochozias filius 93.b
Achab filij ſeptuaginta occiduntur 97.b
Acham iuſſu 99.b
Achamus princeps Samaria 44.a
Achar ſurti reus occiditur 330.b
Achas Machabeus martyr 101.a
Achaz filius Ioathan, rex Hieroſoly- morum 101.a

Achaz à Phatela uictus 102.b
Achaz mortuo ſuccedit Ezechias 102.a
Achelamas uxor Amafia, mater Ozie 100.b
Achias ſacerdos ex genere Eli 57.b
Achia prophetia ad Hieroboam 88.b
Achil pater Iſaphat 70.a
Achimaas fili. Sadoch, miniſter Dauid, patri ſuccedit in pontificatu 73.a
Achimelech Dauid fugientem recipit 62.a
Achimelech occiſus à Doech 62.b
Achimon gigas 76.b
Achanomij conſilium ad Eſdrā de abdicandis alienigenis uxoribus 115.b
Achinadab gener Salomes & militiae princeps 81.a
Achinoe uxor Dauid 64.b
Achis rex Geth 62.a
Achis parat bellū cōtra Hebraeos 64.b
Achiſamach pater Oholiab 24.b
Achitob ſacerdos 58.a
Achitophel conſiliarius Dauid deficit ad Abſalon 73.a
Achitophel ſe ſuſpendit 74.a
Acmeſ miniſtre Iulie epiſtole 180.b
Achiabus Herodem ſeipſum interfecit 181.b
Achiabus contra Iudaam 240.b
Acramon 286.a
Acrabata ciuitas 258.a
Acrathens eunuchus 117.b
Aſtipos ciuitas 45.b
Acuſilaus Argiuius 310.b
Ada uxor Eſau, filia Elomis 9.b. 12.b
Adad Idumeus in Salomonem 86.b
Adadus filius Iſmaelis 8.a
Adadus rex Damafci 69.b
Adadus filius Adadi regis Syrie, bella mouet contra Achab 92.a
Adadus uictus reconciliatur Achab ibi. 93.b
Adadus uincit Achab 93.b
Adadus qui & Adher Helifeo inſidiatus, contra Ioram bella parat 95.b
Adā, id eſt rubens 2.a
Adā prauaticationis mulctatus 2.b
Adā uixit annos 930 3.b
Adā ſagitta cōfixit Achab regē 93.b
Adar menſis Hebraeorum 40.b. 114.b
Adera filius regis Thou 70.a
Adaſa uicus 218.a
Adaſis uicus 131.b
Addan filius Aſabel rex Syrorū, quem Biblia Benadab uocant 199.b
Addaſus preſectus 116.a
Adher moriturū prædixit Helif. 96.b
Adida uicus 142.b
Adoniaſ ambit regnū preparato con- uicio 78.a

Adonias ueniam precatus	78.b	Agrippa coniunium C. Caligulae pre-	Alexandri mors	ibid.
Adonias sibi Abisag uxore cupiens oc-		parat	195.a	Alexander, Epiphanes, Balas.
ciditur	80.a	Agrippa calliditas ad senatum Roma-	Alexander Ptolemaida capit	135.a
Adonizebecho regi Bezechinorum ma-		norum	206.a, 207.b	Alexandri amicitia cum Ionatha Ab-
nus & pedes precisi	47.b	Agrippa nauigatio in Iudeam	207.b	baron
Adrazarus rex Sophene, debellatus à		Agrippa auream catenam in templo su	Alexander ducit Cleopatram filia Pto-	ibidem
Dauid	69.b	spendit	207.b	lemai Philometoris uxorem
Adrazarus rex Syrorum cum Ammo		Agrippa Iudeos ab iniuria Doritaru	Alexander Ionathan Abbaron purpu-	134.a
nitis uictus	70.b	asserit, & sacerdotes instituit	207.b	rainduit
Adulterium prohibitum	31.	Agrippa clementia in Simonem calu-	Alexandri insidiatoris caput mittitur	ibidem
Aduram prefectus tributorum Dauid		mmiatoru, & illic eius laudes	208.b	ad socerum
76.a		Agrippa inimicitia cum Marso	208.b	Alexandri Zebenne regnum, & amici
Aduram lapidatur	87.a	Agrippa egrotatio & mors	209.a	tia cum Hyrcano Iobanne
Aegyptiorum incontinentia	6.b	Agrippa proles	ibidem	Alexand. occisus ab Antio. Grypo ibi
Aegypti descriptio	250.a	Agrippa Agrippa maioris filius	Alexander Iamneus fratri Aristobu-	lo succedit
Aegypti reginae munificentia in Salo-	192.a, 209.a			140.b, 219.a, b
monem	85.a, b	Agrip. Rome à Cl. Ces. nutritus	209.a	Alexander contra quos militauit
Aegypto fames preannunciata	15.a	Agrippa Iudeorum causas contra Sa-	Alexand. bellum cum Antiocho & Ars	219.b
Aegyptijs fames inualefcit	18.a	maritis Rome tutatus	211.b	ta
Aegyptij quintam frugum partem sol-		Agrippa tetrarcha factus	ibidem	Alexander cuiusmodi inuidia labora-
uunt regibus	ibidem	Agri. quid Nero boni prestiterit	213.a	rit apud Iudeos
Aegyptij in mari rubro cum Pharao-		Agrippa contentio contra Iudeos su-	Alexander uictus à Demetrio Eucero	141.b, 142.a
ne suffocati	22.a	per parietis cuiusda erectioe	214.a	142.a, 219.b
Aegyptioru odij in Hebr. origo	18.b	Agrippa Caesarem Philippi, Neroni-	Alexandri crudelitas	ibidem
Aegyptiorum uaria gesta	19.b	am nominat	214.b	Alexander ostingentis Iudeorum cru-
Aegyptiorum plaga	21.a	Agrippa Leuitis & hymnidicis conce-	cisigi iussis Crucida dicitur	142.a
Aegyptiorum reges usq; ad soceru Sa-		dit usum linea uestis contra legem,	Alexandri morientis consiliu ad Ale-	143.a, 210.a
lomonis Pharaones disti	85.a	& templum restaurat	ibid.	xandram uxorem
Aegyptus sub Ptolemaeo Sotere	121.a	Agri. Hierosolymis exulat	195.b, 250.b	Alexander Aristobuli, qui Iamnei fili-
Aegypti limites	279.b	Agrippa milites Iudeoru seditione co-	liis, Iudeam inuadit	146.a, 220.a
Aegyptius quidam propheta populi se		pressuri, cedere sunt coacti	251.a	Alexand. bello contra Hyrcanu tertiu &
duktor Iudaici	213.a	Agrippa studium de bello Iudeoru re-	Antipatru superatus	146.a, 221.b
Aemilius Regulus autor conspiratiois		uocando frustratum	253.b	Alexander Gabinio se tradit cu castel-
aduersus Caligulam	200.a	Agrippa filius Felicitis	212.b	lis
Aelii olim Elisei	5.a	Agrippa si. Demetrii Alexand.	213.a	Alexander Romanos cotumelia affici-
Aesopos seruus Alexandrae tertiae	157.b	Agrippias ciuitas, olim Anthedon	141.b	ens, superatur à Gabinio
Aethiopes laudantur	249.b	Agrippina filia Germanici, mater Ne-	Alexandri mors	147.a, 222.b
Aethiopes olim Chusaei	5.a	romis	213.a	Alex. ex Mariamne fili. Hero. maioris
Agag rex Amalechitaru capitur	58.b	Agrippium Herodis edes	230.b	Romam mittitur crudelidus
Agag regis interitus	59.a	Aichan pater Godoliae	107.b	Alex. in patria reuersus, Glaphiraf. re-
Agar ancilla Abra. peperit Ismael	7.a	Ailach ciuitas	101.b	gis Cappadocu duxit uxore
Agar contempsit Saram heram	ibid.	Ain urbs expugnatur	44.b	Alexander accusatus à patre respodet
Agar ablegata cum puero	8.a	Alanorum eruptio in Mediam & Ar-	& patri reconciliatur	172.a
Agatharchides historiographus	315.b	meniam	306.a	Alexander coprehenditur
Aggeus propheta	114.b	Albinus praefes Iudae	214.a	Alexander patri defertur & reconci-
Agiras Adiabenus	290.b	Albino in Iudea praesidete, maloru om-	liatur	ibidem
Agib uxor Dauid	67.a	nium fuit impunitas	246.b	Alexand. laqueo perimitur
Agla uxor Dauid	67.a	Alchimus, qui & Ioachi sacerdos	131.a	Alexander balabarchus
Agrip. maior f. Aristobu. f. Hero.	192.a	Alchimi mors	131.b	Alexander Theodori, Iudeorum lega-
Agrippa Rome suarum rerum prodi-		Alcion medicus	204.a	tus
gus Hierosolymam redit eris alieni		Alexander Macedo, Magnus cognomi	Alexand. procurator Aegypti	247.b
conflator	192.a, b	natus Lydiam, Ionia, & Syriam pre	Alexandri multi de progenie Herodis	
Agrippa ob es alienu Tiberio inuisus		dauit	119.b	192.a
iterum tamen amicus factus	193.a	Alexander Damascus, Sidonem, Tyru	Alexander Diophanes Herodis nota-	234.a
Agrippa accusatus coijcitur in uincu-		& Gazam expugnauit	120.a	rius
la	194.a	Alexander Hierosolymis honorifice ex-	Alexander Dorothei, legatus Iudeo-	147.b
Agrippa è uinculis solutus fit tetrarcha		ceptus quid egerit pro Iudeis	ibid.	rum
195.a		Alexandri somnium	120.b	Alexand. Iasomis, legatus Iudeoru ibi.
Agrippa accusat Herodem quartum		Alexander deo sacrificat	ibidem	Alexandra que & Salome uxor Aristo-
195.b		Alexandri benignitas in Iudeos	ibid.	bui maioris
				140.b

Alexandra uxor Alexandri lampi re	Aminadab legita	54.b	Andronicus Messalanus pro Iudeis
rum Iudae potita	143.a	59.a	134.a
Alexandra mors	143.b.220.b	66.a	Andromachus aulicus Herodis
Alexandra fil. Hyrcani tertij. uxor Ale-	Aminadab fili. Saul bello interijt	113.b	Angari
xandri quinti Herodi indignata pro	Aminadab architectus templi	105.a	Angeli mulieribus cocuntes
pter sacerdoti in alienigenas col-	Anital mater Ioachaz	18.b	Anianus
latur	Anmiramis pater Mosi deum pro gen	19.a	Anilei & Asinei cōspiratio cōtra Par-
Alexandra & Cleopatra conspiratio	te Israelitarum exorat	7.b	thos & Babylonios
in Herodem	Anmiramis filius Caath	67.a	Anilei uictoria & mors
Alexandra patrē fugere suadet ab He	Anmon filius Lot	72.a	Anna mater Samuelis
rode	Anmon fili. David, qui & Annō	31.b	Annus iubileus
Alexandra ob temerit atē occisa	Anmō sororem Thamar stuprat	31.b	Annus magnus 4.b Annr septimus
Alexandria laudatur	Anmonius contra Ptolem. Philometo-	149.a	Annus Sabbaticus
Alexandria reges Ptolemei dicti	rem insidiatus occiditur in habitu	(51.a)	Antedon expugnata
Alexandri & Antiocheni apud Ve-	foemineo	50.b	Antigonus obsidet Massadam
spasianum repulsum passi	Anmonit. iusti à Saul	56.b	Anni ab Adam usq; ad reparationem
Alexandrinorum disceptatio cum lu-	Anmonit. contumeliosi in legatos Da-	templi	188.b
deis	uid poenas luunt	70.b	Annius Rufus praeses Iudae
Alexandrium Iudae oppidum	Anmonit. à Iosaphat primū uicti	92.b	Anteus senatorius uir occisus
Alexas maritus Salomes	Anmonit. cum Moabitibus aduersus Io-	203.a	Antibas Iudaeus à Fado occisus
Alexas captiuos Iudeos soluit	saphat pugnaturi seipfos interimūt	209.b	Antigonus post Alexander Asiam ap-
Alicarnasseorum decretū pro Iudeis	94.a	prehendit	121.a
Alisfragnutosis rex	(150.b)	Antigonus nauali prelio uictus à Pto-	
Alcaria templi Salomonis	Anmonit. tributarij Ioathan	lemeo Sotere	123.b
Amabec delator. Alexandra	Anmoni. subigūt à Babylonijs	Antigonus fil. Hycani Iohannis captus	
Amacos uxor Lazatis	108.a	& occisus à fratre per insidias	
Amadathus pater Aman	Anmonit. uicti à Iuda Machab.	140.a.b.218.b	
Amalech filius naturalis Eliphas	117.a	Antigoni Aristobuli filij accusatio co-	
Amalechitis Idumae dicta	Anmonitis regio	ram Cesare contra Antipatrum &	
Amalechitarū bellum cū Hebr.	Amon fil. Manasse à suis occisus	Hyrcanum tertium	147.b
Amalechite uicti à Saul	Amorreus filius Chanaan	Antigonus è Iudaea pellitur	151.b
Amalechite caesi à David	Amorreorum terra Hebraei potiūt	Antigoni amicitia cum Lysania	152.a
Aman insidiatus genti Iudeorum, pati	Amorreorum mons	Antigoni expeditio contra Herodē ad	
bulum Mardocheo parauit	Amraphelus dux Assyriorum	iuuantibus Parthis	152.b
Amā accusatus ab Hester patibulo su-	Amygdalon stagnum	Antigonus Iosephi fratris Herodis ca-	
spenditur	Anacharsis philosophi mors	put absceidit	155.b.227.a
Amanthias Galaadites	Assyrij contra Hierosolymam	Antigonus uinctus ducitur ad M. An-	
Amaranus seditiosus Iudaeus	Ananelus sacerdos ab Hero. primo cō	tonium	156.b.228.a
Amarin rex Israelitarum	stitutus	Antig. Antiochie occisus	156.b.228.a
Amasa princeps militie David occisus	Ananelus sacerdotiū restituitur	Antiochia Syria metropolis	124.a
à Ioab	Ananias socius Danielis alijs Sidrach	Antiochia olim Mygdonia	210.b
Amasias sacerdos	Ananias filius Onie	Antiochus Epiphanes dictus	111.a
Amasias filius Ioe primi. rex Hieroso-	Ananias doctor legis Moyses	Antiochus Theos fil. Alexan. Epipha-	
lymorum constituitur	Ananias Nibideus pontifex	nis Seleuci Nicanoris nepos	124.a
Amasias patrem ulciscitur. gloria cla-	Ananias pontifex cum fratre Ezechia	Antiochi nuptie cum Cleopatra	125.a
tus idololatra factus	occisus	Antiochi amicitia cum Iudeis	ibidem
Amasias à Ioa secūdo uictus occiditur,	Ananias Sadduceus	Antiochus Epiphanes fratris sui suc-	
succedente filio Ozia	Ananus potifex post Iozarum	cessor	127.a
Amasias princeps militie regis Pha-	188.b	Antiochus Hierosolymam deuastat	
ccie	Ananus sacerdotio priuatur	ibidem	127.b
Amasias quaestor Iosie	Ananus pontifex	Antiochi odiū in Iudeorū leges	138.b
Amath filius Chanaan	Ananus Anani fil. pontifex	Antiochi effrenata tyrannis in Macha-	
Amathi populi	Ananus filius Ionathe	baeos martyres	326.b
Amathi prouincia	Anani pontificis oratio	Antiochus infeliciter Elimaide obseffa	
Amathi ciuitas	Anani mors	moritur. fil. Antiocho Eupatori re-	
Amatheti ciuitas	Anath pater Sangar	gnum relinquens	130.a.b.218.a
Amathus Iudae ciuitas	Anathoth patria Hieremie	Antiochi & Macedonum audacia, Ti-	
Amathus expugnatur	141.b	to Hierosolymam obsidente	290.b
Amman	Anaxagore philosophi mors	Antiochus Comagenēsis rex, moritur	
Amphiphis rex	189.a.258.a	209.a.229.a	
	Philadelphi	121.b	

Antiochus regno pulsus	306.a	Antipater ueneficij accusatur à patre	Arabanes sacra tunica	25.b
Antiochus Theos dictus, Alexan. Epi	178.a	Arabes anno 15. circumciduntur	8.a	
phanis filius Demetrii Nicanorem	Antipatri excusatio	178.b. 237.b	Arabia ab Ismachitis culta	18.b
uincit	135.b. 136.a	Antipater in uincula cōiectus culpam	Arabum pugna cum Iudeis	159.a. b
Antio. Eupator contra Iudam	130.b	reiecit in Antiphilum	180.a	Arabes Iudeorū legatos occidunt ibi.
Antiochus obsessis in templo fidē ui-	Antip. mors & sepultura	181.b. 182.a	Arabes uicti à Iudeis	ibidem
lat	130.b	Antipater fil. Salomes secunde	183.a	Aradia insula
Antiochus occiditur	131.a	Antipater Gadia occisus ab Herode	Arachus pater Adrazari	69.b
Antiochi amicitia cum Ionatha	136.a	162.b	Aradus ciuitas	141.b
Antiochus à Tryphone tutore suo oc-	Antipater Samarites	Antipatrium ue	Aram frater Abrahæ	6.a
cisus	138.a	eneficij reum agit	177.b	Arameni nunc Syri
Antiochi filiorum disidium	142.a. b	Antipas filius Herodis qui & Antipa	Arandum quomodo	39.b
Antiochus Soter aliàs Pius, Demetrii	ter	176.a. 235.a	Arbela uicus	226.b
Nicanoris frater Cleopatram fra-	Antipas tetrarcha factus Galil.	181.b	Arbores fructifere nō incidēde	42.a
triam ducit uxorem	138.a	Antip. contra Archelau fratrem pro	Arca dei 20.a	Arabia felix 9.a
Antiochus Tryphonem uicit	ibidem	regno certat	83.a. b	Arca ciuitati Hiericho circumlata mu-
Antiochi perfidia & ingratitude i Si-	Antipatro regio trans Iordanem ce-	dit	186.a. b	Arca dei à Palestinis capta
monem Matathiam	ibidem	218.a	Antipater Iasonis legatus Iudeorum	Arca Betfamis deuenit
Antiochus contra Hyrcanū Iohānem	diu pugnans, tandem cum eo amici-	tiam componit	138.b	Arca missa Cariathiarim in domum
Antio. in bello Parthico occisus	ibid.	reus contra Herodem	177.b	Aminadab reducta
Antiochus Cyzicenus, Antiochi Sote-	Antiphilus ueneficij & cōiurationis	reus contra Herodem	177.b	Arca relata Hierosolymam
ris filius, uincitur ab Aristobulo	Antiphili epistola ad Antip. secundam	ab Herode deprehensa	180.a	Arcam profanis manibus arreptam
Hyrcani Iohannis filio	139.a	Antoniū Centurio	263.b	Arca templo Salom. importatur
Antiochus Gryphus Philometor, fra-	Antoniū contra Vitellium	280.a	Arca tabulas Mosi conditas habuit	ibidem
ter Demetrii Gryphi contra Antio-	Antonia uxor Drusi maioris	193.a	Arce Noe reliquie in Carris	210.a
chiū Cyzicenum	ibidem	Antonie dignitas	193.b	Arcades antiquitate non esse insignes
Antiochi mors	141.b	Antonia filia Clau. ex Petronia	213.a	Arce ciuitas 5.b. 81.a
Antiochus filius Antio. Cyziceni cum	Antonia turris, arx & castellum olim	Baris	140.a. 230.a. 294.b	Arche ciuitas
Antiocho Pio prostrigauit Seleucū	Antonia incenditur	251.a	Arche ciuitas	45.b
filium Antiochi Gryphi & occidit	Antonie fundamenta diruta	294.b	Archelais uicus	187.a
ibidem	Anuath uicus qui & Borceos	258.a	Archelaus Herodis iram in filium &	fratrem mitigat
Antiochus Anti. Gryphi filius Antio-	Anxioramus fil. Iorā sacerdos	107.b	Archelai excusatio corā Hero.	173.b
chum Cyzicenum prostrauit	ibid.	Aoth assertor Israelitarum ab Eglon	Archelaus filius Herodis	176.a
Antiochus contra Iudeam nisus occi-	142.b	Apama concubina Darij 83.a	48.b	Archelaus iniuste accusatur à fratre
ditur	Antipater qui prius Iamnei, Antipas	Hyrcano amicus	144.a	Apheca ciuitas
Antipater & Hyrcan. tertius ad Arc-	Antipater & Hyrcan. tertius ad Arc-	tam regem Arabum confugiunt	144.a. 220.b	Apheci turris
Antipatri uictoria de Aegyptijs	147.b. 222.b	Apollinis templum Rome impēsis Au-	gusti fundatum	185.b
Antipater tyrannidis accusatus	ibi.	Apollonius dux Sama. uincitur	128.b	Archelai & Antipatri concertatio
Antipater praeses Iudae factus	ibi.	Apollo. Antiochi iudex occisus	128.a	pud Augustum pro regno Iudae
Antipater muros Hierosolymitanos	restruit	148.a	Apollonius Titus à Ionatha Abbarō	179.a. & deinceps usq; 239.b
Antipater Iudeis inuisus	148.a	Apollonius Alexandri, legatus Iudeo-	rum	139.a
Antipater ueneno interiit per Mala-	chum	151.a. b	Apio legatus Alexandrinorum Iude	os accusat
Antipater, filius Hero. primi	151.b	Apionis aliquot calumnie & figmen-	ta de Iudeis	320.a
Antipatri malitia	171.b	Aque Gennisaron	196.a	Archelao absente Iudea uarijs tumultibus affligitur
Antipater omnibus inuisus, in patrem	maleuolus, odij dissimulatur, uxore	ducit Aristobuli fratris filiam	175.a. b. 232.a. 254.a. b	Archelaus Roma agens à Iudeis accu-
Antipatri & Pherore conspiratio in	Herodem	176.a. b. 235.b	Aquileia ciuitas	168.b
Antip. cōiuratio prodita	176.b. 235.b	Arabarchis quid significet	25.b	Arceus dei, Iris

Arca Chedon loci nomen	69.a	Aristobulus iterum decusatus, occiditur laqueo	174.b.175.a	Asmeus ueneno interijt	199.a
Arca locus ubi immolatus Isaac, pestē deprecatus David, templum edificauit Salomon	77.b	Aristobulus Herodis Chalceden. regis filius preses Armenia fit	215.a	Asiongaber locus	85.a
Aretas rex inferioris Syriae Alexandrum Iamneum uicit	142.b.220.a	Aristo minister Herodis regis Chalceden. dis	209.a	Asobiton, aliās Asochin, ciuitas Galilae	141.a.219.a
Aretas rex Arabum	141.b	Aristoteles meminit Iudeorum	314.b	Asom filius Dan	17.b
Aretas auxiliatus Varo contra Iudeam	185.b	Arius rex Lacedaemoniorum Armenia unde instituta .	126.b	Asophi filius Marcoth	80.a
Aretas inuicem filia uisus in Herode genero	191.a	Arnon fluius	6.a	Asor campus	136.a
Areca ciuitas Arabiae, à Græcis Petra	37.b	Arrius centurio	185.a	Asor condita à Salomone	84.b
Areth Machabeus martyr	331.a	Arsaces rex Parthorum	137.a	Asofra genus tube Hebrae	32.a
Arietis machine descriptio	261.a.b	Arsanum castrum	211.a	Asphaltitis pal' 6.b.35 b.100.a.277.a	
Ariochis minister regis Babylo.	109.a	Arfinoc regina uxor Ptolomæi Philadel.		Asphar lacus	132.b
Arion dispensator Iosephi filij Tobie	128.a	Arfinoc soror Cleopatras	158.b	Asprene senatoris uestis malo omine cruentata	202.b
Aristeus Ptolemæi Philadel. amicus Iudeos absolui supplicat	121.b	Artabanus Medorum rex uincitur		Asprenas occiditur	203.a
Aristeus descripsit conuiuiū Ptolemæi septuaginta senioribus Iudeorū ex bibitum	123.a.b	Artabani amicitia cū Tiber. Caf. 191.a		Asseneth filia Putipharis uxor Iosephi	
Aristobulus fi. Hyrcani Iohan. matrē & fratrē Antigoni in carcerē conijcit, quē postea occidit	140.a.218.b	Artabanus Parthicus	210.a	Asserones mensura Moisaica	82.b
Aristobulus φιλῶλας dictus	140.b	Artabazes filius Tigranis captus		Asis rex	312.a
Aristobuli mors	ibidem 219.a	159.a.228.b		Assuerus, uide Artaxerxes	116.b
Aristobulus fil. Alexātri Iamnei	220.a	Artaxias rex Armenia	159.a	Assurim filius Dadan	9.a
Aristobulus Alexādra matri indignatus, quod potestate phariseis cōcesserit Iudeā inuadit	143.a.b.220.a.b	Artaxerxes rex, aliās Assuerus magni ficum conuiuium celebravit	116.b	Assyria unde dicta	ibidem
Aristobulus regnum assequutus cecito Hyrcano fratre	144.a.220.b	Artaxerxes Vasthim uxore repudiat		Assyrii populi	5.b
Aristo. obsidetur in tēplo	144.b.221.b	ibidem		Assyriorum bellum cum Sodomitis	6.b
Aristobulus donis sibi conciliat Scaurum contra Hyrcanum & Aretam regem	144.b.220.b	Arthemion Iudeos lassos inuadit in bello contra Arabes	159.b	Assyriorum strages Hierosolymam obfidetium	109.b
Aristobulus Pōpcio Magno uitem auream dono mittit	ibidem	Arus Ptolemæi, uicus quidam	185.b	Assyriorum defectio à Medis	ibidem
Aristobulus fugatur in Alexandrium oppidum	145.a.220.b	Afa filius Abie profligat Zaream regem	89.b	Astabus & Astaburas fluij	20.a
Aristobulus perfidus Romam uinctus ducitur	145.b.146.a.221.b	Afa mortuo succedit Iosaphat	90.a	Astaroth deus Palestinorum	66.a
Aristobulus à Roma fugiens cū Romanis pugnavit	146.b.222.a	Asabel filius Saruie perimatur	74.a	Astrologia & geometria studiū quātō tempore olim perdisi poterat	4.b
Aristobulus à Caf. dimissus à Pompeianis ueneno necatur	147.a.222.b	Asabel rex Damasci unctus ab Helia		Athenienses Hyrcano tertio statuā deducandam decernunt	148.a
Aristobulus filius Alexandræ	157.a	Asabel Adher regis seruus, & in regno Syrorum successor	96.a.b	Athenienses laudantur	249.a
Aristobulus sacerdotiū ab Herode adeptus matris importunitate	157.b	Asabel uicit Israelitas	99.a	Athenion dux	229.a
Aristobul. dolo Herodis submergitur	158.a	Asabel mortuo successit Ioachazas		Athenion legatus	125.b
Aristobulus filius Herodis primi Romanam mittitur erudiendus	164.b	Asahel mortuo regnum peruenit ad filium eius Addan	99.b	Athrongens uir ignobilis Iudeam inuadit	185.a
Aristobulo in patriā reducto uxor datur	167.a	Asam filius Iesse 59.a		Atratinus 225.b	
Aristob. cū fratre accusatus per patrē patri reconciliatur	168.b.169.a	Asamonei 114.b		Auaris locus	312.a
		Asamoneus proauus Matathie 128.a		Augusti & Agrippe literæ pro Iudeis	
		Asamoneorum pontificum in principatu terminus	156.b	Augusti calliditas	187.a
		Asaph uij. b		Augusti imperatoris obitus	188.b
		Asaphon locus	141.a	Aulon oppidum	142.b
		Asar pater Ioab, maritus Saruie 66.b		Auranitis regio Herodi datur	164.b
		Asaracoldas rex Assyriorum	103.b	Aurea aquila è templo direpta	180.b
		Asarcha Pentecoste græce	30.b	Aurei lecti usus solis Parthis concessus	
		Ascalon ciuitas Palestinorum	45.b		
		Ascalon capta à Chananeis	48.a	Autocratoris	188.b
		Ascalonitarum pestis	54.a	Auzoniblipsa ciuitas	90.b
		Aschanes eunuchus	108.b	Azar. prophetia ad exercitū Afa	89.b
		Aserte quam terram sint sortiti	45.b	Azarias Oziam sacra temerantē prohibuit	100.b
		Asia 249.a		Azarias fili. Achimæ, sacerdos	107.b
		Asma Palaā loquitur	36.a	Azarias puer socius Danielis	108.b
		Asmei & Anilei fratrum duorum cōspiratione cōtra Parthos Bab. 197.b.198.a		Azarie infelix pugna Iudeorum præfessi	130.a
				Azarus pontifex	181.a
				Azeca locus	59.b
				Aziacus rex Emeſorum	212.b
				Azotus ciuitas capitur	130.b

Azotum pestis	34.a	Balthasar qui & Nabon rex Babyloni	Berythij Varo auxiliatur	185.b		
Azymorum festiuitas 30.b.302.a.305.a	34.a	nus	110.a	Beroza ciuitas	142.b	
B		Balthasar captus	110.b	Beronice ciuitas, olim Elana	85.a	
Baeba ciuitas 70.a (90.b.98.a		Balthasar prodigium	110.a	Beronice filia Salomes priu. uxor Ari		
Baal deus Achab & Tyriorum		Banaia filius Remmon occidit Ithobeth		stobuli quarti	167.a	
Baal templum Samarie concrematur,	68.a			Beronices nomine plures fuisse de pro		
cuiusq; sacerdotes interrimuntur 98.a		Banach princeps militia Salomon.	81.a	genie Herodis	192.a.193.a.194.a	
Baal templum in Hiero. euersum 99.a		Banaias unus fortissimorum David Pale		Berosus Chaldaeus de arca Noe	4.a	
Baaras radix qua demones effugatur		filios uicib; & leonē interfecit 77.a		Berosus meminit Abrahe	6.a	
Baasa filius Mebēli 89.b (305.a		Banaias refragatus ambitioni Adoniae		Berosus de rege Sennacherib	103.b	
Baasa interfecit Nadab eiusq; regno	78.a.b			Berosus de rege Nabuchodonos.	109.b	
potitur 89.b		Banaias suffragatus Salomoni, in regē		Ecrothi ciuitas	44.b	
Baasa à Creone occisus 90.a		ungendo		ibidem	Bersabee puteus	8.a
Babe liberi luunt penas 163.a		Banaias Adoniae & Ioab occidit	80.a	Bersabee ciuitas	91.b.55.a	
Babel interpretatur confusio 4.b		Barachias Israelita	101.b	Bersabee ciuitas		
Babylon ciuitas 22.a		Barachus dux Israelitarum	49.a	uid	74.a	
Babylon à Cyro & Dario capta 110.b		Barbarus Norbanus	203.a	Bersabee filios David moriturus com-		
Babylon Seleuco Nican. subditur 121.a		Barbarorum insidie contra Herodem		mendat Salomoni	79.b	
Babylon. turris descriptio & extru-	155.a			Beryllus Neronis pædagogus	214.a	
ctio 4.b		Barematim ab Isaac capitur	10.a	Beseleel filius Uri	26.a.29.a	
Babyloniurum studium in capiendâ ur		Bardanes filius Artabani rex Partho		Besemoth uicus	276.a	
be Hierusalem 106.b		rum à suis occisus	210.b	Besor torrens	65.b	
Babyloniurum regum successio 109.b		Baris mons	4.a	Betharantha ciuitas Italia dicta	188.a	
Babylonij Hierosolymitas captiuos ab		Baris castellum nunc Antonia	220.a	Bethara	283.a	
ducunt & perimunt 107.a		Baruch scriba & discipulus Hieremie		Bethel ager, & quid significet	10.b	
Baca uicus 257.b	105.b.107.b			Bethel ciuitas	57.a.87.a	
Bacchides hostis Iude Machab. uastat		Barzabarnes satrapa Parthus	152.a	Bethela urbs capta	47.a	
Iudeam. & deinceps 217.b	156.b			Bethlehem ciuitas tribus Iude	ibidem	
Bacchides uicinus cū Ionatha Abbaron		Basan princeps militia Salomonis	81.a	Bethlehem à Roboam structa	88.a	
foras inijt 133.a		Basemath filia Ismaelis uxor Esau		Bethepton toparchia	276.b	
Bacchides occiditur 217.b	10.a.12.b			Bethonis ciuitas	142.a	
Bachuran locus 73.b		Basina filia Salomonis uxor Achina-		Bethoron uicus & ciuitas	131.b.132.a	
Bacchus pater Banaie 81.a	dab	81.a		Bethsabee uxor Vrie	71.a	
Beon rex 312.a		Bassus Macheruntæ & Herodiam ca-		Bethsabee prodiit tēmeritatem Adoniae		
Bagatheus emuchus 117.a	pit	304.b	78.a			
Bagoas phariseus 176.b		Bataltidis regio	38.a	Bethsabee petitio à Salomone	80.a	
Baie oppidum Campanie 195.b		Batanaa	258.a	Bethsaida ciuitas Italia dicta	188.b	
Balaam propheta filius Israel benedixit		Bathania regio	164.b	Bethzā ciuitas nūc Scythopolis	66.a	
ac rursus contra illos consilium de		Bathuel filius Nachor	6.a	Betisof locus	283.b	
dit Balach 36.a.b		Bathyllus uenenum Roma afferens ap-		Betsamis uicus	54.a	
Balaam asina loquitur ibidem		prehenditur	236.b	Betsamis à Grecis Scythopolis	130.a	
Balach rex Medianitarum Balaā pro-		Batbyra uicus	176.a	Bethsamite populi	54.b	
phetam consulit contra Israelitas		Batibius senator Roman.	202.b	Betsephō ciuitas in bibl. Balasor	72.a	
ibidem		Batus mensuræ genus	81.b	Betsura ciuitas à Roboā structa	88.a	
Baladas rex Babyloniurum 104.a		Bebriacum oppidum	278.b	Betsura à Iuda Machab. capta	129.b	
Balam ciuitas 56.b		Betsephon locus	22.a	Betsura à Simone Matathia expugna-		
Bala famula Rachelis collocatur la-		Begabrinicus	276.b	tur	196.a	
cob 11.a		Beleseminus scriba Cambysis	112.a	Betsurita Antiocho Empatori se tra-		
Balas Rubenita 33.b		Beleus fluius	244.a	dunt	130.b.218.a	
Balath urbs à Salomone condita 85.a		Bellorum leges	41.b	Bethora locus	100.a	
Balathana locus 176.a		Belselida ciuitas	135.b	Bethulla	132	
Ballas rex Sodomitarum 6.b		Beniamin ad Ioseph mittitur	16.a	Bethora uicus Iudee	128.b	
Baleas rex Sodomitarum ibid.		Beniamin quasi furti reus capitur	16.b	Bettoron ciuitas	253.b	
Ballistarum nis 261.b		Beniamin tribus quam ob causam dele		Betzacharia locus	218.a	
Balsami radicem regina Aethiopie pri-		ta	47.a	Bezecchin regio	46.b	
ma Iudee intulit 85.b		Beniamitarum bellum contra Israeli-		Bezecchini populi	ibidem	
Balsamum nasci in Hiericho 159.a		tas	47.b	Bezedel uicus	257.b	
221.a		Beniamite uxores rapiunt	48.a	Bezetha	254.a	
Balthasar Daniel in Babylone uocatus		Berezel Galaadites	75.b	Bibaste castrum	134.a	
108.b		Berythus ciuitas	174	Bibimasin dux	120.a	

Birzito uilla	131. a.	te Iudeorum tutanda	eodem.	Cassander rex Macedoniae post Al. 121. a.
Bithora urbs à Salomoe cõdita	85. a.	Caius filius Agrippæ	183. a.	Cassius Longinus præses Syriae post Vellium
Blasphemie lex & pona	39. a.	C. Caligula filius Drusi. 193. a.	(193. a.	166. a. 209. b.
Robus terra aranda, nec diuerso genere seminanda	39. b.	C. Caligula committitur tutela Agrip.		Cassius Chereas Claudio inimicus morte multatur. uide Chereas
Bochor uicus	74. a.	C. Caligula quartus Rom. imp. 194. b.		Cassius præses Syriae post Crassum
Bochorus pater Sabee	76. a.	C. Caligula Herodem cum Herodiade exilio damnat	195. b. 244. a.	147. a. 222. a.
Boethus pater Simois Catherie	207. b.	C. Caligula Agrippa tetrarchia Philippi donat	ibidem	Cassius Iudea uarijs malis affectit 151. a.
Booz cognatus Elimelech ducit Ruth uxorem	32. b. 53. a.	C. Caligula Petronium contra Iudeos legat	196. a.	Castomachi à Iuda Mach. uastat 129. b.
Booz columna	82. a.	C. Caligula literæ ad Petronium de stantis erigendis 197. a.	(197. b. 200. a.	Castor Iudeus
Borceos uicus	258. a.	C. Caligula crudelitas & arrogantia		287. a.
Bosfor ciuitas Arabia	38. a.	C. Caligula insidijs Cassij Chereæ interemptus	200. b.	Castra regio
Bosphorani	249. b.	C. Caligula mollities	194. a. 200. b.	Catalogus pontificum à tempore Salomonis usq; ad captiuitatem Babyloniam
Bos cornupeta	41. a.	C. Caligula uxor occiditur cū filio	205. a.	107. b.
Boum triturantium ora non obliganda	40. a.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	Catullus Libya præses punitus 309. b.
Brachus legatus	206.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	Caula locus
Britanni laudantur	249. a.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	108. a.
Britannicus occisus	213. a.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	136. a. b.
Brixellum	278. b.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	283. b.
Brundisium urbs	153. b.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	Ceila prouincia
Bubo oninosus Agrippæ	194. a.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	130. a. 278. a. b.
208. b.		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Ceilani & Ceilite prouinciales eodẽ
Bubastis flumen	312. a.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	67. a.
Burrus princeps militie Claudij	213. a.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	Celenderis ciuitas Cilicie
Buzi sacerdos	53. b.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	178. a.
Buxus pater Simois soceri Hero.	164. a.	C. Caligula uita & eruditio	ibi	Celer millenarius discerptus
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	212. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cenez Iraelitis ab Assyrijs asseruit
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	48. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cendebeus dux Antiochi Soteris
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	à Simone Matathie uictus 138. 218. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cenedeus
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	253. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Ceparius Quirini senator
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	147. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cephalon frater Antipatri primi
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	144. b. 220. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cerastes pater Pausenie
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	119. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cerealis Samarie expugnator
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	263. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Ceremonie sacerdotum & pontificum
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	tabernaculi
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	30. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Ceserinius Gallus Galilea inuadit
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	253. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cesennius Petus
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	305. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cestius Gallus
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	257. b. 252. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cestius Iudeam explorat per Neapolitanum
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	248. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cestius Iudeam populatur
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	253. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cestij exercitus casus
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	254. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cestius Hierosolymam obsidet
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	253. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cethus filius Canaan
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	5. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cethin filius Iani
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	5. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cethima insula, nunc Cyprus
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	eodem
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cetura uxor Abraham
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	9. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chabulan terra
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	84. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chacac Hebraeorum Sapiens
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	81. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chadam
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	70. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chereas insidie in C. Caligulam
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	200. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chereas impetit Caligula gladio
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	202. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chereas Claudio inimic. occidit
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	206. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chalcis ciuitas
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	145. a. 147. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chaldei olim Arphaxadei
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	5. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chaldei insurgunt cõtra Abraham
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	6. a.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Cham filij & ex eis gentes
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	5. a. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chananeus filius Cham
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	5. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chananeæ regio
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	5. b. 7. b.
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	Chananeæ fame pressa
		C. Caligula uita & eruditio	ibi	6. b.

Chananei inimici Isaac	10. a	Cleopatra uxor Ptoleme. Epip.	125. a	Crassus praefes Syriae post Gabinū pecunias templi Hierusalem depradatus	146. b. 222. a	
Chananeorum exercitus in Gabaonit	44. b	Cleopatra filia Ptolemei Epiphani	ibidem			
Chananeos occidendos	42. a	Cleopatra Ptolemei Philometoris filia		Crassus apud Parthos occisus	147. a	
Chananeorum terre natura	45. a	spondetur Alexan. Epiphani	134. a	Cratere templi Salomonis	82. b	
Chananei à Iosue deuicti	eodem	Cleopatra Alexandro crepta nuptum		Cremona ciuitas	280. a	
Chananei ab israelitis deuicti	47. b	datur Demetrio Nicanori	135. a	Creon occidit Baasan	90. a	
Chananei rursus occupāt Hebr.	48. a	Cleopatra uidua Antioch. Soterem le		Cretei Iouis templum	127. b	
Charanacha Ammonitarū metropolis		uirum ad nuptias & ad imperiū in		Calmen loci nomen	94. a	
Chariathiarim ciuitas	54. b	(70. b)	uitat	138. a	Cumanus praefes Iudae post Tiberium	
Charra ciuitas	6. a	Cleopatra insidiata Ptolemeo Lathy-		Alexandrum	211. b. 245. a. b	
Chebron fons	108. a	ro filio	141. b	Cumanus à Iudeis accusatus, in exiliū		
Chebrō ciuitas uastata	130. a. 278. a. b	Cleopatra Selene regina Syriae	143. b	mittitur	212. b. 245. b	
Cheferite populus	44. b	Cleopatra Alexandrā tertīā cum filio		Cusardus rex Assyriorum	48. a	
Cheion filius Elimelech	52. b	sugere inuitat ad egyptū	157. a. b	Cuspius Fadus Syriae praefes	209. b	
Cherubim figuratiōes arce Mosi	25. a	Cleopatrae ac Antonij amor.	288. b	Cuspius Fadus in Iudaeā missus	ibid.	
Cherubim templi Salomonis	82. a	Cleopatra M. Antonij animum inci-		Custobarus ab Herode affine suo occi-		
Chetomene uestis sacra	27. b	tat in Herodem	ibidem	sus	163. a	
Cheton lineum sacrum	eodem	Cleopatrae malitia	158. b. 288. b	Custobarus	214. b	
Chiatemerite populus	44. b	Cleopatra cū Antonio uicta ab Augu-		Custobarus Iudeorum legatus	251. a	
Chira aurarius Salomonis	82. a	sto	161. b	Cutha fluius	102. b	
Chodolochomorrus Assyriorum dux		Cleopatra Hierosolymitis, uxor Hero		Cuthi & Cutheorū trāsmigratio	102. b	
Cherilus poeta	314. b	(6. b)	dis maioris	176. a	Cuthai qui & Samaritae	102. b. 199. a
Chozabi Madianius	37. a	Cleopatra uxor Gesij Flori	215. b	Cuthaorū insidia cōtra Iudeos	114. a	
Chronica ab initio mundi usq; ad ca-		clitus laeue suae manus abscisor	256. b	Cynarus rex Cypri	202. b	
ptiuitatem Babylonicam	107. a	Cluditus Rom. uir consularis	202. b	Cypris uxor Antipatri, Herodis maio-		
Chusus & Chusei	5. a	Coele Syria	314. b	ris filia	192. a. 212. a	
Chusi amicus Dauid	73. a	Carnopolis locus	254. a	Cyprus insula, olim Cethima	5. a	
Cilicia olim Thersus	5. a	Colchi	249. b	Cyprus ciuitas	230. b	
Cinnamus princeps Parthorum	110. b	Colobium quid	72. a	Cyprus capitur	252. b	
Cinnira musica instrumenta	82. b	Columnae templi Salomonis	82. a	Cyprianus maritus Cypris filie Phas-		
Cinibares ponderis genus	27. b	Cos insula	141. b	Cyrene ciuitas	147. a (1192. b)	
Circumcisionis origo	7. b. 88. b	Concisio locus	69. a	Cyrenae laudantur	249. b	
Circumcisio Iudeorum & Arabū	8. a	Consilium sapientum Palaestinorū pro		Cyrenius praefes Syriae populum Iude-		
Cis pater Saul, filius Abihel	55. b	arca dei	54. a	orum censet	187. b	
Ciuis dux Germanorum	303. a	Conuallis benedictionis	94. a	Cyrus Persarum rex cōtra regem Ba-		
Ciuitas prima	3. a	Conuallis gigantum	69. a	byionium	110. a	
Ciuitas fugitiuorum	38. a	Cophinum fluius	5. b	Cyrus Iudeorum captiuitatem rela-		
Clasicus dux Germanorum	303. a	Coponius cum Cyrenio missus ad cen-		xat	111. b	
Claudius C. Caligulae patruus	202. a	sendum populum Iudeorum	242. a	Cyro ignorante Hierosolyma & tem-		
Claudius quomodo imperium suscepe-		Copron ciuitas	279. b	plum restaurari prohibentur	112. a	
rit	204. a	Corban quid significet	35. a	Cyrus filius Xerxis, aliās Artaxerxis		
Claudius à militibus imperator electus		Corduba Iberiae ciuitas	200. b	uel Assueri	116. b	
204. b. 205. a		Core filius Esau	12. b	Cyzicus ciuitas	159. a	
Claudij beneficentia in Agrippam ma-		Core contra Mosē seditio	33. b			
iorem & edicta pro Iudeis	207. a	Core cum 250 uiris exustus	34. b	D		
Claudius stolam cōseruare Iudeis con-		Coree ciuitas	145. a. 220. b	Dace Parthos innadunt	211. b	
cedit, & Herodi Chalcidis regi pon-		Cornelius Leo, tabellio Claudij	209. b	Dagon deus Palest.	53. b. 288. b	
tifices & sacerdotes instituendi au-		Cornelius Faustus Sylla si. muros Hie-		Dagonis templum in Azoto	134. b	
toritatem donat	209. b	rosolymorū primus conscēdit Pom-		Dagon castellum Hiericuntis	138. a	
Claudij obitus	213. a. 246. a	pcio ciuitatē obsidente	145. b. 221. a	Dalila Samsonis meretrix	52. a	
Claudij tempore fames facta	33. a	Cornelius Sabinus	203. a	Dalmatae populus	249. b	
Clearchus philosophus Iudae gentis		Cornelij Sabini mors	207. a	Damascus unde instituta	5. b	
meminit	314. b	Corona pontificis in tabernaculo	28. a	Damascus subditur Dauid,	70. a	
Clemens complex coniurationis in C.		Corona aurea templi Salomonis	82. b	Damascus ab Assyrijs capta	101. b	
Caligulam	201. a	Correon locus	54. b	Damascus capta ab Alex. Mag.	120. a	
Cleodemus propheta	9. a	Corus quid	164. a	Damascenorum ingens clades	70. a	
Cleopatra filia Ptolemei Philometoris		Cotys rex minoris Armeniae	208. b	Dan fons Iordanis	7. a	
iungitur matrimonio Alexandro		Coza Idumaeorum deus	162. b	Dan filius Iacob	11. a	
Epiphani	134. a	Cozabi scortum Samariae	37. b	Danite quam terram sint sortiti	45. b	
				Danite in montana fugati	48. a	

Dan ciuitas conditur	48.4.	Dauid filij	67.4	Demetrii cum Ionatha Abaron amici	
Dan uastatur ab Asa	90.4.	Dauid dolet ob mortem Abner	67.b.	tia	133.a.
Danielis historia	108.b.	& deinceps Dauid occisores Abner execratus ibi.		Demetrius in prelio contra Alexandrum Epiphanem occiditur	133.b
usq; ad initium lib. 11. Antiquitatum.		Dauid mortem Isboset ultus ibidem		Demetrius Nicanor Grypus Demetrii	
Daphne suburbii Antiochie	155.b	Dauid omnem principatum Israel con-		68.b	135. a
Darda sapiens Hebreorum	81.a.	secutus		ibi.	Demetrio uxor Alexandri Epiphanis
Darius Medorum rex contra Babylo-		Dauid uxores & filij		nubit	135.a
niam	110.4	Dauid primus Hierosolymam nuncu-		ibi.	Demetrius Ionathe Abaron sacerdo-
Darius Persarum regni affecutus, do-		pauit		69.b	tium confirmat
nat Hebr. libertate & munerib. ad		Dauid Palestinos uicit Hierosol.		70.a	135.b
restauracione urbis & templi	112.a.b	Dauid foedus cum Thou rege		Demetrius in Ionathan ingratus à Try-	
113. a		Dauid iterum bella infert Palest.	69.b	phone Apameno superatur & ca-	
Darij quaestiones cubicularijs propositae		Dauid iniuriâ ultus in Ammonit.	70.b	pitur	ibidem & deinceps
112. b		Dauid amore Bethsabec captus	71.a	Demetrius rex contra Hyrcanum lo-	
Darij promissio ad Zorobabel, & mu-		Dauid adulterij arguitur à Nathâ	71.	hamem	139. a
nificencia in Iudeos	113. a.	Dauid reconciliatur deo	71.b	Demetrius ab Alexandro Zebenna su-	
Darij epistole ad praefectos Syriae &		Dauid reuocat Absalom	72.b	peratus ad Cleopatram uxorem fu-	
Phoeniciae & ad Samaritas	114.a	Dauid à fil. Absalô regno pellitur	73.	giens, non recipitur, tandè interijt	
Darius ab Alexandro uictus, ad Per-		Dauid exercitu cōtra filium instructio		occisus ab Antiocho Cyziceno ibi.	
sas fugiens remeauit	120. a.	uictoria potitur	74.a	Demet. Eucerus rex cōstituitur	142. a
Dario mortuo Xerxes fi. successit	114.	Dauid filij sui Absolon mortem luget		Demetrius Eucerus Alexandrum la-	
Darius filius Artabani regis, obses da-		75. a		mmum uincit	142.a.b
tur Tiberio Cesari	191.a.	Dauid regnum recipit	ibidem	Demetrii contra Philippum fratrem	
Dari. praefectus equitū Agrippae	251.a	Dauid inimicos in gratiam recipit	ibi.	bella	ibidem
Data & Abirom uini absorpti	34. b	Dauid rursum contra Palestinos bella		Demetrius Pöpeij libertus Gadarenis	
Dathema castellum	129.b.	gerit	76.b	praeficitur	146. a
Dauid filius Iesse pastor ouium in re-		Dauid fortes	ibidem	Demetrius Andromachi filius	171.b
gem eligitur & ungitur	59.a.	Dauid ab Achimath impetitus per A-		Demetrius Alexandrinus	215.a
Dauid assumitur in citharcedum & ar-		bisai defenditur	ibidem	Demetrius Phalerus bibliotheca Pto-	
migerum à Saul	59.b.	Dauid uariometrorum genere canti-		mei Philadel. praefectus	121.a
Dauid pugna cum Goliath.	60.a	ca & hymnos componit	ibidem	Demetrii epistola ad Ptolemaum pro	
Dauid Goliath funda prostermit	ibidē	Dauid mandati dei oblitus in censen-		transcribendis libris Iudaicis	122. a
Dauid cōcitur iuidia apud Saul	60.a	do populo	77. a	Demoteles tabellio Darij regis	127.a
Dauid fuga ad Samuelem	61 a.	Dauid impensas ad opus templi parat		Defius mensis	150.a
Dauid & Ionathan insurandum faci-		77.b		Dei opificia	2. a. b
unt	61.b.	Dauid Salomoni filio mandat edificati		Dei sententia super hominem	2. b.
Dauid fugit hinc inde ad uarios	62.a	onem templi	78.b	Dei ira super Israelitas	32.b
Dauid furiosum se simulans, liberatur		Dauid sacerdotes & Leuitas ordinat		Deuteronomij historia	34. b
de terra Geth	eodem	78.b		Dei praecptum ad Saul ut Amalechi-	
Dauid Palestinos inuadit	62.b.	Dauid morituri uerba ad Salo.	79.b	tas penitus deleat	58.a
Dauid proditur à Zipheis	63.a.	Dauid post annos septuaginta mori-		Deus irascitur Saul ob inobedientiam	
Dauid pietas erga Saul dominum licet		tur & ingentes thesauros reliquit		58.b	
hostem	63.a.	79.b		Deus obedientia, non sacrificijs dele-	
Dauid contra Nabal arma mouet	63.b	Dauidis sepulchri diuitia	138.b.	statur	58.b
Dauid Abigail ducit uxorem	64. a.	Deborah israelitarum prophetissa	49.a	Deus loquitur ad Nathan de structura	
Dauid castra dormientis Saul ingressus		Decem praecpta legis	24.a	templi	69.b
lanceam surripit	64. a	Decime leuitis danda	35. a	Deus carpit Salomonem per prophe-	
Dauid Serritarum & Ammonitarum		Decimarum lex	39. a	tam	86.b
prouincias deuastat	64.b.	Decreta aliquot Romanorum pro Hyr		Dei indignatio contra Achab	91.b
Dauid factionis suspectus prelio absti-		cano & Iudeis	148.a.b	Diagoras Melius	325.b
nere iubetur	65.b.	Dedicatio templi à filijs transmigratio		Dicearchia ciuitas	200. a
Dauid consulto deo, insequitur Amale-		nis celebrata	114.b	Digestio structurae templi Salom.	82. a
chitas	65.b.	Deliorum decretum pro Iudeis	150.a	Diglath	2. a
Dauid mortem Saul dolet	66.b.	Delon ciuitas	145. a	Diluuium	3. b
Dauid filij	67. a	Delta locus	147. b	Diluij qui scriptores meminerūt	4. a
Dauid scripsit epitaphium Saul & Io-		Demetrius orator	141. a	Dine stuprum à fratribus uindicatum	
nathae	ibidem	Demetrius Seleuci filius rex factus, An-	6. a		
Dauid fit rex tribus Iuda	ibidem	tiochum Eupatorem & Lysiam in-		Dinasus pontifex	215. a
Dauid Michol uxorem suam recupe-		terficia	131. a	Dineas qui & Arctas, Oboda succes-	
rat	ibidem	Demetrii insidie aduersus Iudam	131. a	for	173. a

Dineas Sileam beneficij traducit apud Cesarem	Edom cognomentum Esau ibi. Egbathana locus	12. b. 11. a. 14. a.	Elasib sacerdos post patrem suum Io- achim	10. b. 11. a. 4.
Dineus pater Eleazari latronis	213. a. Egeffarius rex Babylonis	110. a.	Elasibo mortuo Iudas fr. successit	119. b.
Diocles de rege Babylonio	109. b. Eglon Moabitarum rex Israelitas scri-		Elica princeps militie tribus Iuda	101. b.
Diogenes quidam a Phariseis occisus	uitute affligens ab Aoth interimi- tur	143. a. 220. a.	Elicias maior	196. b.
Diodorus legatus Iudeorum	139. a. Eleon mons	283. b. 291. a.	Elidenfes	230. b.
Diodorus Apamenus qui & Tryphon	Elam filius Sem uide in dictione Tryphon.	Elamite	Elimelech migratio in Moabitide	52. b.
Dion ciuitas	142. b. Eleazarus pontifex	1. a.	Elioneus Canthara pontifex	208. b.
Dionysius Tripolitanus	145. a. Eleazarus Moysi filius	19. a.	Elisas, Elisei	5. a.
Diophantus pseudograph.	173. b. 234. a. Eleazarus filius Aarō, patri successor	35. b.	Elom socer Esau	9. b.
Dius hist. de rege Hira	84. b. 313. a. in sacerdotio	47. b.	Elon filius Zabulon	17. b.
Drimi nomen loci	152. b. Eleazarus moritur	76. b.	Elon princeps Israelitarum	51. a.
Distrus mensis Macedonum	114. b. Eleazar filius Dodi nir fortis	122. a.	Elon ciuitas nascitur	90.
Diuortij lex	40. b. Eleazarus frater Simonis Iusti sacer-	122. a.	Emachoes locus circa Iordanem	185. a.
Dius ciuitas Macedonum	120. b. dotium adeptus	122. a.	Emmaus ciuitas	129. a.
Dochis princeps militie Salom.	81. a. Eleazari & Ptolemæi Philadelphi al-	122. a.	Enabris locus	265. b.
Dodoris filius Herculis	9. a. terne epistole	122. a.	Endelechismus	113. b.
Dodus pater Eleazar	76. b. Eleazaro mortuo Manasses patruus	122. a.	Enfron ciuitas a Iuda Machabeo ca-	
Doech Syrus famulus Saul	62. a. successit	125. a.	pta	130. a.
Doech proditor beneficiorum	Achi- Eleazarus Apphus uel Mauro filius	125. a.	Engadda	63. a. 258. a.
melech in Dauid, sacerdotes iussu	Matathie	128. a.	Epapbroditus Iosephum ad historias	scribendas inuitauit
Saul interficit	62. b. Eleaz. ab elephante opprimitur	130. b.	Ephraim cognatus Dauid	76. b.
Domitianus	280. a. Eleazarus seditiosus phariseus	139. b.	Ephesina ciuitas	149. b.
Domitiani expeditio in Germanos & Gallos	218. a. Eleazarus Crassum redimit pro spolia	139. b.	Ephesiorum decretum pro Iudeis	150. b.
Domiti. Acnobarb. pater Nero	213. a. tione templi	146. b.	Ephod uestimenti genus	28. a.
Domitius Nero	ibi. Eleazarus pontifex post Iozarum Bo	187. a.	Ephraim filius Ioseph	15. a.
Domitius Sabinus	263. b. 287. b. ethi	187. a.	Ephraim trib. leuitarum prefectus	31. b.
Dora ciuitas & castellum Idumæe	138. a. Eleazarus filius Anne pontificis in sa	187. a.	Ephrata locus	12. a.
Doritarum facinus in Iudeos	207. b. cerdotium successit post Ismaclum	188. b.	Ephron agrum suum uendidi t Abra-	9. a.
Dorensis regio	81. a. labi	188. b.	Epicerates Iudeis Scythopolim prodi-	
Doris ciuitas	45. b. Eleazarus cuiusdam Iudeorum facti-	209. b.	dit	159. b.
Doris uxor Herodis	151. b. onis autor mulciatur a Fado	209. b.	Epiphania	5. b.
Dorotheus minister Ptolemæi	123. b. Elea. Dinel prin. latronum. 212. a. 246. a.	209. b.	Erebinthonicus uicus	291. a.
Dortus Iudeus	212. b. Eleazarus latro a Felice captus	213. a.	Eroge locus	100. b.
Dosithei perfidia in Hyrcanum	160. b. Eleazarus quidam cōspirationis Iude	251. b.	Esau cum Iacob habitacula partitus,	
um	160. b. orum contra Romanos autor	250. b.	Esau cur & quando uocatus sit edom	12. b.
Dositheus ab Herode occisus	162. b. Eleazarus filius Iairi	251. b.	Esau filij	ibidem
Dotan urbs	95. b. Eleazarus Simonis	254. b. 272. a.	Eschon puteus	9. b.
Draconis leges	310. b. Eleazarus Ananie scriba capitur	291. b.	Esdra historia	111. b.
Droma concubina Gedeonis	50. a. 214. b.	306. b.	Esdras scriba acceptis a Xerxe literis	
Drusilla Agrippæ maioris filia, uxor	Eleazarus Samæi	306. b.	Esdras scriba proficiscitur	115. a.
Antiochi Comagen. regis	209. a. Eleazarus sicariorum princeps	306. b.	Esdras consulto Achanomio abdicat a	
Drusilla Felici nupta	212. b. Eleazari cuiusdam magnanimitas &	312. b.	lienigenas sacerdotum & leuitarum	
Drusus maior Tiberij frater Antonie	laudata constantia pro conseruatio	312. b.	uxores	111. b.
mari tus	192. a. ne legis ad Antiochum Epiph.	312. b.	Esdras moritur	115. b.
Drusus Tiberij filius	ibi. Elephantine oppidum	279. b.	Eserimoth locus	32. a.
Drusum turris	164. b. 230. a. Eleuza ciuitas nunc Sebaste	159. a. 228. b.	Essenorum heresis de animabus & cor	
Due tantum tribus a captiuitate Hie-	Eleutherus fluuius	225. a.	poribus	136. b. 165. a. 188. a. 242. a.
rosolymam redierunt	115. a. Eleutheri equites	225. a.	243. b.	
E	Eli filius Ithamar sacerdos & Israelita	52. b. 53. b.	Esin quid significet	28. a.
Balmons	45. a. rum preses, lapsus de sella defun-	53. a.	Eteron mons	45. b.
Ebisar ciuitas	64. a. ctus est	53. b.	Ethicus	206. b.
Ebutius Decadarchus	268. a. Eli filiorum uata & mores	77. a.	Ethan habitaculum Samson	51. b.
Ecateus historiographus meminit A-	Eli filij bello cadunt	176. a.	Etheus princeps militie Dauid	74. a.
braam	6. a. Eli pater Semæie	59. a.	Eua quid significet	3. a.
Echibene uxor Ezechie, mater Manaf	Eli filius Samaris Babylonij			
se	104. a. Eliab filius Iesse			

B ua quomodo inducitur rursus ex- pulsa sit paradiso	3.b	Filius à matre coctus	196.b	Gaulalim oppidum	38.a
E uaretus delator filiorum Hero.	173.a	Flaccus rector Syrie	192.b	Gaulanitis	81.a. 252.a. 258.a
E uchei populi ab Hira uicti	84.b	Flavius Silua expugnat Massada	306.b	Gaulanitis regio	142.b
E ui rex Madianitarum	37.b	Flumina paradisi	2.a	Gaza capta ab Alexandro	120.a
E ula & Euilai	5.b	Fluuus aque sanguineus	21.b	Eadem capta à Iudeis	141.b
E uodius libertus Tiberij Caesaris	194.b	Foedus putei	8.a	Gazarim oppidum	76.b
E upator Ptolemeus	124.a	Fonticius Agrippa occiditur	303.b	Gebonitis oppidum	252.a
E uphrates fluuius paradisi	2.a	Fornicarie mulieris merces	39.a	Gecheleth cognomen Rahuelis	20.b
E upolemius filius Iohannis Gaddis	131.b	Fortunatus libertus Agripp. maior	195.b	Gedeo liberauit Israel de Amale.	49.a
E uripus id est piscina	127.a	Fratriis defuncti semē excitandū	40.b	Gedconis uisio	49.a
E urycles delator filiorum Hero.	173.a	Fronto Iudeorum iudex	297.b. 301.a	Gedcon 70. liberorum pater, & unius	
E utychus fur & delator Agr.	193.a. b	Fullonis monumentum	283.b	naturalis	50.a
E uxinus potus in quo Ionas à ceto est		Fulvia à profugo Iudeo seducta	190.a	Gedconis hostes, sui interfectores facti	
e uomit	100.b	Furios centurio	145.b	ibidem	
E xercitus instruendi ratio	31.b	Furtilex	41.a	Gelboe mons	64.b
E xodi historia	18.b			Gellius Marci Antonij libidinis mini-	
E xechias filius Achaz rex Hierosoly-		G aul princeps Sichimitarū	50.a	ster	157.a
morum	102.a	Gabaa oppidum	47.a	Gemellus ex aula Hero. exclusus	171.b
E xechias sacrificia diu intermissa re-		Gabaa etymologia	159.a	Genasfer lacus	188.b
uocat	ibidem	Gabaa uastatur ab Israelitis	47.b	Genath porta	283.b
E xechie oppressio ab Assyrijs	103.a	Gaba oppidum Galilee	163.a	Gerara locus Palestine	8.a
E xechias solatur ab Esaiâ proph.	103.b	Gabala oppidum	142.b	Gera pater Semci	73.b
E xechie languor eiusq; uita prolonga-		Gabao	253.b	Gera pater Aoth	48.b
ratio	ibidem	Gabaonite	44.b	Gerasa	258.a. 255.a
E xechie succedit fil. Manasses	104.a	Gabaonit. callide foederati cū Iesu	44.b	Gerareth ciuitas	89.b
E xechias princeps latronum ab Hero		Gabaonite liberantur	ibidem	Geraditidis regio	ibidem
de occisus	148.a. 223.a	Gabaonitarum punitio	76.b	Germani milites mortem Caligulae ultre	
E xechiel propheta adhuc puer cū alijs		Gabatha loci nomen	55.b	203.a	
in Babyl. captiuus abducitur.	105.b	Gabathon opp. Palestinorum	89.b	Germani ab ira reuocati	204.a
E xechiel in Chaldaea prophetans non		Gaber militie princeps	81.a	Germani laudati	249.b
auditor	106.a	Gabiar princeps militie Salomon.	81.a	German. pater Caligu. occiditur	203.a
E xechielis prophetia de Sedech.	107.a	Gabinij gesta	145.a. 146.a. b. 221.a	Germanici laus	194.b. 249.b
E zi mater Iosie regis	104.b	Gad filius Iacob	11.a	Germanicus pater Agrippine	213.a
E zrica tutor regni Israel	101.b	Gad propheta David	77.a	Germanicus ueneno interijt à Pisonē	
		Gadara opp. expugnatum	142.b	Germani milites Caligul. 203.a. (189.b	
		Gadara restauratur	146.a	Germani augurium de Agrippa maior-	
		Gadara expugnatur à Vespasi.	259.b	re	194.a
F abatus à Syleo occisus	177.a	Gadara deditio	275.b	Gessaban filius Ioe rex Israel	99.b
F abius ceturio Hierosolymorum		Gaddi oppidum	94.a	Gersus filius Moysi	21.a
muros ascendit Pompeio urbe ob-		Gaddi oppidum	11.b	Gesius Florus praefes Iudae post Al-	
sidente	154.b	Galaad mons	11.b. 81.a	binum	214.b. 246.b
F abius Damasci rector	151.b	Galaaditis regio	144.b	Gesij genus & malitia	215.b
F ames sub Herode in Iudaea	163.b. 230	Gabata oppidum	5.a.	Gessur regio	67.a
F ames tempore David	76.b	Galata olim Gomerita	277.b.	Getha fluuius	2.a
F annius M. fil. Cos.	139.a	Galba imperator	278.a.	Geth urbs & regio Palestinorū	45.b
F auftus Cornelius	221.a	Galbe mors	61.a.	62.a. 100.b	
F elix Malachi frater à Phaselo fratre		Galboa loci nomen	44.b. 55.b.	Getho urbs Palestinorum	54.a
Hero. superatus dimittitur	151.b	Galgala loci nomen	154.a.	Getuli olim Euilai	5.b
	224.a	Galilea sub ditione Herodis	154.a.	Gezerenna ciuitas	69.a
F elix praefes Iud. post Cama.	212.b	Galilee descriptio & fertilitas	257.b	Gexonat princeps militie Iosaphat	
F elice praefide Iudaea latronibus & se-		Galilee inuaditur à Vespasi.	259.b.	93.a	
ductoribus populi referta	213.b	Galilei deficiunt ab Herode	155.b.	Gigantum genus	46.b
	246.a	Galilee deficiunt ab Herode	268.b.	Gigantum conuallis	69.a
F elix à Iudeis accusatur, succedente		Gallus centurio	249.a. b.	Gimon propheta mittitur ad Baasan	
Portio Festo	214.a	Galli	89.b		
F errens mons	276.b	Galmō regio, quae Gilo in biblijs	74.a.	Ginais uicus	112.a
F estum luminarium	119.b	Gamala oppidum	142.b. 254.b.	Ginea	258.a
F icula uicus	125.a	Gamala situs, obfidio, & excidiū à Ti-	167. & inde	Giscala oppidum	255.a
F iliorū Israel educio de Aegypto.	19.a	to factum	258.a.	Giscala à Tito capitur	269.a
F ilij pro parentibus non puniendi, &		Gamalitica	121. a.	Gison, id est cancellus	82.b
contra	41.b	Gargazus			

Glaphira filia Archelai regis Cappadociae, uxor Alexandri filij Herodis	Hebron ciuitas	9. b Henoch uixit 365. annos	31. b
167. a. 231. b	Hebron Sara sepulchrum habet	9. a Heraclea ciuitas	280. b
Glaphire arrogantia	232. a Hecateus Abderita	Hecate filia Iaphra, uxor Herculis	9. a Hercules auxiliatus filijs Abrahae, duxit uxorem filiam Iaphram
Glaphire nuptie cum Archelao affine, & mortis super marito, eiusq; somnii & interitus	232. a Hecaton tamiachi qui dicuntur	141. a Heremius Capito creditor Agrippae	192. b
287. a. b. 242. b	Hedrons princeps milit.	93. a	192. b
Enidus loci nomen	142. a ditur	90. a Iae	148. a
Gobolitis, Idumaea	12. b Helchana uir leuita	53. a Herodes maior accusatus fisti iubetur	148. b
Goboth loci nomen	24. a Helchias gazophylax	107. b. 114. a apud Hyrcanum	148. b
Godolias praeses constituitur Hierosolymis	107. b Heliab unus opificu tabernaculi	283. b Herodes Antigoni Aristobuli filiu	151. b
Godol. interimitur per Ismaelem	108. a Helias Thesbites pro. increpat Achab	Herodes Iud. tetrarcha	152. b. 224. a. b
Goliath Palestini proceritas	59. b & pascitur a cornis	90. b Herodis fuga in Idumeam	153. a
Goliath prosternitur a David	60. a Helias filium iudae Sareptane resuscit	Herod. in ius uocatus bellu Hyrcano mortu	90. b uere tetrauit 148. b. 149. a. 223. a. b
Gophna	151. a tat	90. b	148. b. 149. a. 223. a. b
Gophnitica toparchia	218. a Helias pseudopropheta Baal occidi iu	Herodes Syriae praeficitur	151. a. 223. b
Gorgias superatur a Iuda Machab.	128. b bet, & fugit Iezabel	91. a Herodes Roman pergit	153. a. 225. b
Gorion occisus	274. b Helias inungit reges, futuros ultores	Herodes accusatur apud M. Antoniu	ibidem 152. a. 224. a. b
Gorion Iosephi filius	270. b Achab	ibidem	152. a. 224. a. b
Gorion Nicodemi filius	251. b Helias mittitur ad Achab propter Na	Herodes bellu cu Parthis	152. b. 224. b
Gotarzes rex Parthorum	211. a both iniuste occisum	91. b Herodes a senatu Romanoru, rex Iud.	153. b. 226. a
Gotholia filia Achab, uxor Ioram, regina Hierosolymorum	93. a. 96. b Helie occurrit Achab	94. b Herod. Roma redies Antigoni & Hierosoly. obsidet	154. a. 155. b. 226. a
Gotholia studet externare genus David	ibidem 94. b	Herodes Galilee potitus, latrones decet	154. b. 226. b
Gotholia perimitur	98. b Helie habitus	94. b	154. b. 226. b
Gracchus Sabino auxiliatur contra Iudeos	184. b 91. b	Herod. pugna cu Arabibus	159. a. 229. a
Graci laudati	249. b Heliachim tutor regni Ezech.	103. a Herodes mandat uxorem occidi	161. a
Gracorum impudens arrogantia	5. a Heliachim pontifex custos thesauroru	Herodes honorifice a Cesare excipitur	104. b tur, & splendide donatur 161. a. b
Gracoru omnia esse noua Iosephus asserit	310. a Helim	23. b Herodis auaritia	156. b
Gracorum antiquissimi Chaldeis preceptoribus usi	310. b Heliseus propheta efficitur	91. b Herodes propter occisam uxore mortu	95. a bo correptus 162. a. b
Graci cur ut plurimum inter se dissentiant	310. b Heliseus hostes obsecratos ad Ioram tra	Herodis seuitia in amicos & liberos	95. b Babe 162. b
Granicum flumen	119. b ducit, ubi de eo plura	99. b Herodes theatra & quinquennialia instituit Hierosolymis	163. a. b. 230. a. b
Grana ciuit. a Iuda Mach. capta	129. b Heliseus moritur	99. b Herodes oppida & templa costruit in honorem Augusti Caesaris	164. b
Grapte cognata Sire regis	278. b Heliseus post mortem miraculis claudit	276. b Herodis beneficentia erga populu, tem	164. a. b. 230. b
Gratus miles	205. b ruit	310. b pore famis	164. a. b. 230. b
Guta oppidum	155. b Helisei sepulchri natura	5. a Herodis prosectio ad M. Anto. & pericula	155. a
Gibon fluuius paradisi	2. a Helisei fons	121. a Herodi marie insidia struete	155. b
Gibon Gracis dicitur Nilus	eodem Hellanicus historiographus	Herodis nuptie cum Marianne	155. b
H	Helladici populi a Iano orti	176. a Herodis infantia apud M. Antonium	156. a
Alabarches .i. princeps salis	Hellepontus Lysimacho post Alexandrum cecit	promorte Antigoni	156. a
21. b	drum cecit	(81. a Herodes sacerdotiu Ananelo dat alienigenae	157. a
Hastarte & Herculis templum	84. b Helpis una ex azoribus Herodis pri	Herodes tradit sacerdotiu Aristobulo	12. a lo 157. b
Heber & Hebrei	5. b mi	Herodis dolo Aristobulus submergitur	158. a
Hebr. uictores euadunt per Moysen	25. a Heman unus ex sapientibus Hebreoru	3. a Herodi diadema imponit Anto.	219. b
Hebr. potiti Amorrearum terra	35. b Hemath ciuitas	94. b Herod. amore uxoris insanit	158. a. 231. b
Hebr. patria iura transgressi	37. a Hemathenus rex cu David foedus iniit	Herodes Cleopatram occidere molis, deducit Aegyptum	159. a
Hebr. uicti a Palestinis	65. b 70. a		
Hebr. uictoria de Palestinis	54. b Hemor rex		
Hebr. numerus e Babylone redeuntium	Hemane sacra tunica		
in Hierusalem	112. a Heniochi laudati		
Hebr. bellum cum Amalechitis	22. b Henoch		
Hebr. bellum in Chananeos infcio	Mo Henochis prima ciuitas mandata		
se	53. a Henoch & Helie mortem nemo uidit		
Hebr. genealogia	6. a 94. b		

Herodes uenator, bellator, & sagittarius insignis liberator	230.b	Herod. moriturus mandat ut se mortuo Iudeorū primores interficiantur	181.a	Hieroboam contra Abiam monet bellum	89.a
Herodes sacerdotis filiam ducit uxorem, delubra & statuas erigit contra legem	164.a.b	Herod. semet interficere conatus	181.b	Hierob. & generis eius extinctio	89.b
Herodis solertia erga populum cōpescendum	165.a	Herodis testamentum, mors & tempus regni eius	ibidem	Hieroboam filius Ioē rex Israel quailis	100.b
Herodes struxit transitum subterraneum in templum	166.b	Her. pōpa funebris & sepultura	182.a	Hierob. mortuo successit filius Zacharias	100.b
Herodis lex noua in fures	166.b	Herodis regni diuisio	186.a	Hieron Hebræa lingua munitio	68.b
Herodes filios suos Romā mittit	164.b	Herodis uniuersa prosapia	192.a. 235.a	Hierosoly. Bēiamitis tributaria	46.b
Herodes filios Roma reductos, in matrimonium despondet	167.a	Herodes secundus, filius Herodis maioris ex Mariannæ pōtificis	235.a	Hierosolyma sub Abraham Solyma diata	68.b
Herodes Agrippa occurrit in Asia & Ionia, & eius munificētia in cū ibi.	167.b	Herod. filius maioris Herodis ex Cleopatra	176.a	Hierosolymorum reges quot & quam diu regnauerint	107.a
Herodis cū Iud. controuersia	167.b	Herodes ciuitates quasdā condit	189.a	Hierosolomytarū 3000. ducuntur in Babyloniam	105.b
Herodis cōtrouersia & reconciliatio cum filiis	168.a.b. 231.b	Herodes Antipas	238.b	Hierosolyma obsessa à Suffacho	88.a
Herodes iterum quinquennale certamen celebrat	169.b	Herodes Artabanum & Vitellium cōiunio excipit	190.b	Hierosoly. obsidetur & capitur à Babylonijs	106.a.b
Herodis liberalitas erga Rhodios	169.b	Herodis amor in Herodiadem, & eius bellum cum Areta	191.a	Hierosolymorum muri reparantur sub imperio Xerxis	116.a.b
Herodes agonotheuta dictus	ibidem	Herod. obitus eiusq; filij	176.b. 177.a. 191.a	Hierosoly. à Ptolemæo est capta	124.b
Herodes gloria cupidissimus, inq; suos seuisissimus	ibidem	Herodias filia Aristobuli, soror Agrippæ maioris	191.a	Hierosolymorū excidiū & direptionē pli sub Anthio. Epiph 127.a. 217.b	
Herodes sepulchrū Dauid infelicitè aperit	170.b	Herodes Agrippæ inopiam improperat	192.b	Hierosolyma capta per Pompeiū Magnus	145.b
Herodes amoris in nurum falso accusatus, irascitur fratri	171.a	Herodes exilio damnatus, Herodiadem cum comitante	195.b. 244.a	Hierosolyma exponitur fiscalibus Romanorum	ibidem
Herode ab emuchis ueritatem odij extorquente, amici eius inuicem se accusant	171.b	Herodes frater Agrippæ maioris rex Chalcidis	208.b	Hierosolyma obsessa ab Herode	154.a.b. & deinceps
Herodes Alexandrū filium in uincula conijcit	172.a. 234.a	Herodi confertur potestas instituendipontific. & sacerdotum	210.a	Hierosolymorū moenia locupletius exstructa	208.a
Herode apud Casarem absente deficiunt Trachonitæ ab eo	172.b	Herodianus insidiatus Antiocho Grypo	141.b. 230.b	Hierosolymam primus Dauid nuncupauit	68.b
Herodes Nacebum Arabum ducē occidit in prælio	172.b	Herodium castellum	225.a	Hierusalem obsidetur à Dauid	ibidem
Herodes traducitur à Syleo apud Casarē propter casus Arabes	173.a	Herodion oppidum	153.a. 225.a	Hierosoly. oppressio sub Floro	247.a
Herodes Nicolaum Damascenū legat ad Casarem, per quem reconciliatur	173.a.b. 174.a	Herodij situs & munitio	167.a	Hierosol. conspiratio facta, belli cū Romanis seminarium	350.b
Herodes quo pacto in filiorum necem anhelauerit	173.a.b. 174.a. 234.b	Herodotus Halicarnass.	85.a. 88.b	Hieroso. obsessa à Cestio	253.b
Herodis uxores & liberi	176.a. 235.a	Hegoum ciuitas	17.b	Hieroso. excidij initium	270.a
Herodes Bathaneam regionē dat Zamaræ Iudeo Babylonio	176.a	Hester historia	116.b	Hieroso. descriptio	283.b
Herodes accusat fratrem Pheroram, eiusq; uxorem conspirationis delatos	177.a.b	Hiere. Elegidiō Iosie descripsit	105.a	Hieroso. diras fame oppressi	289.b. 291.b
Herodi produitur p mortē Pherore ueneficia in cū parata	235.b	Hieremias spernitur, prophetans non auditur, prædicit Hierosolymā expugnātū iri, uinctus abducitur, & luto immergitur	105. 106. 107	Hieroso. muro & castellis à Tito circumdata	291.b
Herodes Antipatrum subitarie Roma reuocatum, reum agit ueneficij coram Varo	178. 236.b	Hierem. prophetia de Sedechia	106.b	Hieroso. excidij mira presagia	298.b
Herodes Antipatro in uinculo cōiecto, legationē mittit ad Casarem	180.a	Hieremiam Nabuzardan soluit e uinculis	107.b	Hieroso. capta à Romanis	301.a
Herodes morbo iam obnoxius quid egerit, & morbus eius immedicabilis		Hierem. Aegypti subuersionē & trāsmigrationē Israel prædicit	108.a.b	Hieroso. quoties & à quibus capta, deq; primis eius cōditoribus, & quomodo nouissime funditus est deleta	111.b. 112.a
		Hiericho capitur à Iudeis	45.b	Hieroso. munitio	113.b
		Hiericus	258.a	Hieroso. prophetia arguit Iosaphat	93.b
		Hiericus à Romanis diripitur	154.b	Hierus rex inungitur ab Helia	91.b
		Hiericuntis descriptio	276.b	Hierus ab Heliseo inunctus exterminat genus Achab & sacerdotes Baal	97.b. 98.a
		Hieroboam filius Nabath contra Salomonem insurgit	86.b	Hierus Oziā eiusq; quadraginta duos familiares occidit	98.a
		Hierobam fugit ad Suffachum	ibidem	Hierus sacerdos	107.b
		Hieroboam decem tribuū rex fit	87.a	Hierus Hippicos turris	283.b
		Hieroboā adducēs pop. in idololatriā, increpatur à Iadon proph.	87.b		

Hippa oppidum	38.a	fugiant	144.a.b.220.b	Iaddus sacerdos filius Ioannis Manaf	
Hira rex Tyri amicus David	68.b	Hyrcanus adiuvante Arcta Aristobu	sen fratrem ob cōnubium alienge		
Hiræ epistola ad Salomonem	81.b	lum fratrem vincit	144.a.b.220.b	ne prohibet ab altari	119.b
Hiræ munera ad Salomonem	84.b	Hyrcanus pauper & tenax	144.b	Iaddus Alexandro Magno Hierosoly	
Hiræ enigmata à Salomona soluta ibi.		Hyrcano confertur sacerdotium à Ce	man ingressuro occurrit	120.a	
Hira filius Abybali	codē	sare	147.b.221.b	Iaddo mortuo succedit Onias filius	
Hiræ meminerunt Menander & Dius		Hyrcanus accusatur tyrannidis	cod.	120.b	
ibidem		Hyrcanus Herodem ad iudicium fisti	Iael filius Iesse	59.a	
Hispani laudantur	249.b	iubet	148.b	Iael Galaadinus princeps Israelitarū	
Historie vere indicium	310.b	Hyrcano capto, aures praeciduntur	50.b		
Historiarū scriptores quid capiet	1.a	153.a.225.a		Iaher mulier occidit Siserā	49.a
Hominis etas	6.a	Hyrcanus ē vinculis redit ad Herodē	Lamblicus	147.b	
Homicidij inquisitio	99.b	157.a		Lamin filius Simeonis	codem
Hormone in quo sepulta soror Mosi		Hyrcanus interficitur ab Herode	Lammia destruitur ab Ozia secū	100.b	
35.a		160.b.231.a		Lanias rex	312.a
Horodes filius Artabani regis, pre-		Hyrcanus quidam pontifex taberna-	Laphe expugnatio	262.b	
clarus	189.a	culum stola pontificie reseruanda	Laphet filij & ex eis gentes	13.a	
Horodes imperator factus, ob ferita-		extruxit	190.b	Lardes saltus	305.b
tem à Parthis occisus est	ibi.	Hyrcanus filius Herodis regis Chal-	laso filius Eleazari Aphi	131.b	
Hostiarū genera varia pro uarijs	30.a	cidis	211.b	Iasus pater Gedeonis	49.a
Hostes etiam sepeliendi	41.a	I		Iazara ciuitas	99.a
Hur ciuitas	6.a	I Abel filius Lamech ex Ada	3.a	Iazibel proph. solatur Iosaphat	94.a
Hicfos, hoc est, reges pastores	312.b	I Labella ciuitas nascitur ab Asa	90.a	Iberes populi olim Iobeli	5.a
Hyrcanus filius Iosephi Tobie	125.b	Iabes ciuitas Galaadina	56.a	Ibidum natura	19.b
Hyrcani astutia & prudentia	126.a	Iabesseni populi	codem	Ide scelus de Paulina & Mundo	190.a
Hyrcanus mittitur ad Ptolemē Epi-		Iabis Chananeorum rex occisus	49.a	Ide in crucem agitur	190.a
phanem	codem	Iabis princeps Hebr. occiditur	49.a	Ideas filius Nerie sacerdos	107.b
Hyrcanus Arionem in uincula cōiicit		Iabite terrefacti per Naas	ibi.	Idola inquisita à Laban	11.b
126.a		Iabite corpus Saul in hostibus ablatū		Idumea	358.a
Hyrcani arguta responsio ad Ptoleme-		sepeliunt	66.a	Iau. ab Esau habitata & uocata	12.b
um de osibus quæ conueniunt ante eū		Iaboch torrens	35.b	Idumea & Gobolitis & Amalechitis	
iaciebant	codē	Iachinthalamus, colūna templi	28.a	dicta	12.b
Hyrcani 100. pueros regie & totidem		Iacimus filius Zamaris Babylo.	176.a	Idumeorum rex Mosi noto non acqui-	
puellas regine donauit	126.b	Iacob filij Isaac natiuitas	9.b	euit	55.a
Hyrcanus fratrum insidijs circumuen-		Iacob benedictionem patri suo Esau		Idumea Iude, inde Simāi cedit	45.a.b
tus, duos eorum occidit	126.b	præcipit	10.a	Idumei à Iuda uicti	129.b
Hyrcani edificia & mors	127.a	Iacob ad Laban fugientis uisio	ibid.	Idumei uicti ab Abiasi	70.b
Hyrcanus qui & Ioannes, filius Simo-		Iacob quibus modis ex Laban filiabus		Idumea à Ioram Hierosolymorum re-	
nis Matathie princeps sacerdotū		ancillisq; nuptias & concubitus ha-		ge deficit	96.b
factus, obsedit Ptolemeum interse-		buerit, quot itē proles, quomodoq;		Iebusei Hierosolymis pulsi	68.b
ctorem patris sui	138.a.b.218.a	à socero cum uxoribus & filijs au-		Iechabath ciuitas	104.a
Hyrcanus sepulchrum David aperuit		fugerit	10.b	Iephthe Galaadini Israelitarū princi-	
& cum Antiocho Sotere amicitiam		Iacob cum uisione luctatur	12.a	pis temerarium uotum	51.a
inijt	138.b.218.b	Iacob cum Esau tabernacula partitus		Ierasis mater Ioathan	101.a
Hyrcani milita contra Syros	139.a	magnam postea felicitatem conse-		Iebosos unus fortissimo. David	76.b
Hyrcani cum Romanis amicitia & cū		cutus	12.b	Iesse filius Obed, pater David	53.a
Alexandro Zebenna	139.a.b	Iacob luget filium suum Ioseph	13.b	Iesua & Iesui filij Aser	17.b
Hyrcanus Samariā captā delet	139.b	Iacob in Aegyptum ad Ioseph profe-		Iesus Naue filius	24.b.32.b
218.b		ctio	17.b	Iesus prophetat	42.a
Hyrcano deus locutus	ibidē	Iacob filij	17.b	Iesus euertit Hiericho	43.a
Hyrcanus ob felicitatem inuisus Iude		Iacob uita defungitur	18.a	Iesus scelus inijt cū Gabaonitis	44.b
is	139.b	Iacobus Sose	294.b	Ies. Chanane. exterminari iubet	45.a
Hyrcani mors & laudes	140.a.218.a	Iacob Machabeus martyr	330.b	Iesu mors eiusq; etas	46.b
Hyrcanium oppidum	167.a	Iacobus Iudæ Galilei filius crucifixus		Iesus filius Iosedech sacerdotum prin-	
Hyrcanus tertius	211.b			ceps	115.b
Hyrcanus filius Alexandri Iamnei sa-		Iacobus frater Iesu Christi lapidatus		Iesus filius Elisaib à fratre Ioāne in tē	
cerdotium cōsequitur	143.a.220.a	214.b		plo occisus	119.b
Hyrcanus ad regnum aspirās bello su-		Iadō propheta increpat Hierob.	87.b	Iesus Iaso, fil. Simonis frater Onie, sa-	
peratur à fratre	144.a.220.b	Iadon à pseudopropheta seductus, à le-		cerā. praeficitur & priuatur	127.a
Hyrcanus & Antipater ad Arctā cō-		one discerpitur	87.b	Iesu cōtra Omā Menelaū seditio ibi.	

Iesus filius See pontifex	187.4	Ioachim sacerdotis interitus	131.b	Iosolymis sepultus	99.a
Iesu Christi preconiū	189.b	Ioas filius Ozie infantulus septem an-		Ione prophete historia	100.a.b
Ies. Boethi sacerdotio priuatur	164.a	norum clam nutritus in regem un-		Ionas Anne pontifex post Simonem	
Iesus Danciel filius pontifex	224.b	gitur	98.a	Cantharam	208.a
Iesus Gamalielis filius pōtifex	224.b	Ioas templum Hierosolymitanum re-		Ionij populi à Iano descendunt	5.a
Iethan Hebreorum sapiens	81.a	parat	98.b	Ionadab peruersum consilium	72.a
Iethcus pater Amasia	74.a	Ioas post mortē Ioiade legum praua-		Ionadab filius Samme solatur David	
Ietro alias Rachuel socer Moysi	18.a	ricator factus, occiditur succeden-		Ionathas filius Abiathar mini-	(72.b
25.a		te filio Amasia	99.a	ster David	78.b
Iezabel uxor Achab, templum Baal		Ioas Zachariam prophetam intēplo		Ionathas qui & Abaron, filius Mata-	
construit	90.b	occidit	ibidem	thie	128.a
Iezabel occidit prophetas	ibidem	Ioas uastationē Hierosolymorum ab		Ionathas eligitur in locū Iud. 132.a. 218	
Iezab. interminata mortē Helie	91.b	Asahel donarijs tēpli redemit	ibi.	Ionathas ulciscitur Iohannem fratrem,	
Iezab. de turri precipitata à canibus		Ioas si. Ioache successor i regno	99.b	& pugna ac fœdus cū Bacchide 132.	
denoratur	97.b	Ioas tribus pralijs iuxta prophetiam		Ionathas recipit Hierosolymam 133.a.	
Iezara fons Samarie	93.b	Helisei uincēs Syros moritur	99.b	Ionathas factus summus sacerdos ibi.	
Iezonias princeps profugorum in ex		Ioas regis parabola ad Amasia	100.a	Ionathas purpura indutus ab Alexan-	
ilio Babylónico	107.b	Ioas Amasiam uincit	ibidem	dro Epiphane	134.a
Iezrael ciuitas	91.a. 97.a	Ioas mater Ioachim secundi	105.b	Ionathas capit Ioppen & Azotum	
Israélite populi	97.b. 98.a	Ioathabalus rex Tyriorum	109.b	134.b	
Illyrici laudantur	249.b	Ioathan diuinat	50.a	Ionathe uictoria de Apollonio Tito	
Immolatio porcorū illegitima	127.b	Ioathan filius Hili, sacerdos	107.b	173.b	
Immunda que sunt	31.a	Ioathan filij Ozie regnum, gesta &		Ionathas cum Antiocho Theo amici-	
Imperia in manu dei esse	194.b	mors	101.a	tiam init, à quo donatur munificen-	
Indathis dux Parthorum	138.b	Ioatham Achaz succedit	101.b	tissime	136.a
Inuenta esse restituenda	41.a	Iochohel mater Moysi	19.a. 25.b	Ionathas Demetrio Nicanore uicto,	
Inuētores rerum celestium	3.a	Locidus delator filiorū Herodis	173.b	mittit epistolas ad Romanos &	
Ioas à commentarijs Ezechie	103.a	Iodabar ciuitas	70.a	Spartiatas	136.b
Ioas scriba monumentorum	104.b	Iodas princeps de tribu Leui	68.a	Ionathas Nabatheos expugnat 136.b.	
Ioab cum Abner belligeratur	66.b	Ioan princeps militie Iosaphat	93.a	Ionathas capitur	137.a. 218.a
Ioab Asar & Saruie princeps militie		Ioānes filius Zarij princeps profugo-		Ionathe mors & sepultura	137.b. 218.a
David	ibidem	rum in exilio Babylónico	107.b	Ionathas Absalomi amicus Simonis	
Ioab traducit Abner apud David &		Ioannes populum captiuū redemit de		Matathie	137.b
traductū dolose occidit	66.b. 67.a	manibus Ismaelis	107.a	Ionathas Salduceus Hyrcani Iohan-	
Ioab princeps militie cōstituitur	68.b	Ioannes fratri Iude succedit	119.b	nis amicus	139.b
Ioab industria contra hostes	70.b	Ioannes Iesum fratrem ob sacerdotiū		Ionathas Onie legatus Iudeorum	
Ioab persequitur Sabee	76.a	in templo interemit	ibide	149.b	
Ioab Amasiam interemit	ibide	Ioannes filius Simeonis pater Mata-		Ionathas pontifex occiditur	213.b
Ioab ciuitatem quam Sabee intrauc-		thie	128.a	Ionathas Iudeus	296.b
rat, obsedit	ibidem	Ioannes Gaddis filius Matathie occi-		Ionathas Gynecinarius Rom. exustus	
Ioab obsidionem soluit, misso Sabee ca-		ditur	128.a. 132.b	310.a.	
pite per murum	ibidem	Ioannis mortem fratres ulti	132.b	Ionathas filius Saul Palestinor dormi-	
Ioab occiditur in templo	80.a	Ioannes Hyrcanus Simonis Matathie		entes aggressus perturbauit	57.b
Ioachaz patris sui Iosie successor nin-		filius	138.a. b	Ionathas ignoranter maledicti reus fa-	
ctus abducitur in Aegyptū	105.a	I O A N N I S Baptiste doctrina &		ctus, à patre morti destinatur	56.a
Ioachazas rex Syrorum	98.b	mors	191.b	Ionathe oratio ad Saul pro David	
Ioachas filius Hieu rex Israel	99.a	Ioannes Iouis panis, tabellio	209.b	60.b	
Ioachim qui prius Eliachim rex Hie-		Ioannes Esseus	254.b	Ionathe iuramentum ad David	61.b
rosolymorum constituitur	105.a	Ioannes Anania		codem Ionathas bello cecidit	66.a
Ioachim tributarius Nabuchodonono-		Io. Giscalaus insidiator Iosephi	255.a	Ionathas si. Anne post Caiphan	190.b
for occiditur, surrogaturq. Ioa-		Ioannes Giscala capta, Hierosolymam Ioppe		258.a	
chim filius	105.b. 106.a	fugit	269.a	Ioppe capta à Ionatha Abaron	34.b
Ioachim seipsum cum matre & cognatis		Ioannes Hierosolymitas in Romanos		Ioppe capta per Vespasianum	265.a
tradit regi Babylonio, surrogat-		incitat	270.b	Ioram patri Iosaphat succedit	95.a
to Sedecbia	105.b	Ioānes à Romanis capitur	301.a	Ioram Hierosolymorum rex, parrici-	
Ioachim filius Iesu princeps sacerdotum	114.b	Ioannes Galileorum dux	278.b	da & idololatra factus	96.b. 97.a
Ioachim mors & successio	105.b	Ioan. Idumeorum dux occisus	286.b	Ioram mortuo uxores & filij occidunt	
Ioachim alius, qui & Alchimus, princeps sacerdotum		Iobel filius Samuelis	55.a	tur præter Oziam	ibidem
		Ioboiades pater Bananie	70.a	Ioram filius Achab Ochozie fratri	
		Ioiadas pōtifex maritus Iosabeth Hie		succedit	94.a. b

Iora Achab filij & regis Iordanis bel-	Iosephus filius Simonis	254. b	Iscaboth filius Phinees	53. b
lum contra Moabitas	94. b		Isidis templum Rome destructum pro-	
Iora regis Israel gesta & pericula Sa-	Iosephus Matathie.		pter stuprum Pauline	190. a
marie facta	96. a. b	Iosephus quibus causis ad historiā scri-	Ismael etymologia	7. a
Ioram ab Hiēu occiditur	97. b	berendam incitatus.	Ismaelis genealogia	7. a
Ioram filius Azarie sacerdos	107. b	Iosephus iudaicum bellum scribit ante	Ismael uxorem Aegyptiam duxit ibi.	
Iordanis decrevit Israelitis transire	Iosephus sacerdotem se dicit ex genere	historiam Antiquitatum	Ismael filius Iabi pontifex 188. b. 114. a	
tibus	43. b	Machabeorum	Ismaelis cuiusdam malitia in Godoliam	
Iordanis fontes	230. a. 267. a	Iosephi eruditio & etas dum Antiqui	108. a	
Iosaphat historicus David	70. a. 76. a	tatum libros scriberet	Ismael populum Basphat ducit capti-	
Iosaph. filius Asa patri succedit	90. a	Iosephus Matathie filius rector utri-	uum	ibidem
Iosaphat bellum cum Ammonitis	93. b	usq; Galilee	254. b	Israel uocatur Iacob & etymologia 12.
Iosaphat filio Ioram accepit uxorem	Iosephus militaris discipline peritus	254. b	Israel filiorū oppressio in Aegypto 18. a	
95. a			Israelite cur neryo lato non uescan-	
Iosaphat impetum Syrorū euadit	93. a	Iosephus quatuor urbium principatū	tur	eadem
Iosaphat increpatur ab Hico prophe-	93. b. 94. a	amisit & Iosephi gesta	256. a. b	Israelitarum multa millia occisa à Ben
ta		& deinde		iamitis
Iosaphat Moabitas & Amonitas do-	Iosephus à Tito missus Iudeos ad dedi-		47. b.	
mino pugnante uicit	94. a	tionem Hierosolymorum adhorta-	Israelite uastantes Gabaa	ibidē
Iosaphat succedit Ioram filius	95. a	turus	Israelite Beniamitarum miserti, despō-	
Iosebeth uxor Ioadi furatur Ioram in-	Iosephus lapide uulneratus	288. a. 294. b	dent eis uirgines Iabitas	48. a.
fantulum	98. a. b	Iosephus ex uariarum gentium histo-	Israelite opprimuntur à Cusardo rege	
Iosedech sacerdos in Babyloniā ca-	Iosephus ex uariarum gentium histo-	rys Iudaica gentis antiquitatem	Astriorum	48. a
pitiuus	107. a. b	ostendit	Israelite opprimuntur à Moabitis, Cha-	
Ioseph filij Iacob somnia, eorumq; in-	Ioseph filij Amon regis laus	312. a	naneis, à Labin & Amalechitis	
terpretatio	12. b. 14. a. b	Iosias scituatē azymorū agit	48. b. 49. a	
Ioseph per Ruben seruatur	8. a	Iosie mors & successor	Israelite iterum liberati per Deborah	
Ioseph in lacum ponitur	13. a	Iosippus Herodis patruus, mulieribus	& Barachum	49. a
Ioseph Ismaelitis uenditus	13. b	Herodis inissa prodit	Israelite uincunt Amalechitas & spo-	
Ioseph continentia, ac fides erga herū	Iosippus ab Herode occis.	158. a	liant	24. b
13. b	Iosippus fratruelis Herodis, eiusq; ge-	162. b. 231. a	Israelitarum trecenti equam manibus	
Ioseph à carcerario lenius tractatur,	ner	Iosippus fratruelis Herodis, eiusq; ge-	biberunt	49. b.
pincerne & pistoris somnia expo-	Iosippus filius Antipatri, frater Hero-	176. a	Israelite liberati ab Amalechitis Ge-	
nit, postea Pharaonis somnia inter-	dis, in Iudea cadit	155. a. 117. a	deone principe	ibi.
pretatus, Aegypto praeficit.	Iosue succedit Moyse	38. a	Israelite ab Ammonitis oppressi 50. b	
13. 14. 15	Iotapate obsidio & excidium per Ve-	Iotapate obsidio & excidium per Ve-	Israelite egrediuntur ex Aegypto 22. a	
Ioseph uxor & filij	15. a	spasianum	Israelite tributarij facti Palestinis 51. a	
Ioseph super Benjamin compungitur,	Iotapatenorum technē aduersus Ro-	259. a. 260. a	Israelitarum clades à Palestinis infli-	
& fratres furti infamat	16. a	manos hostes	sta	53. b
Ioseph fratribus innotuit	17. a	Iozarus Boethi deponitur à pontifica	Israelitarum decem tribus transscru-	
Ioseph frumenta uendidit	18. a	tu	tur in Mediam ex Perside	102. b
Ioseph etas, mors & ossa	18. a	Iozarus Boethi persuadet Iudeis cen-	Istob rex	70. b
Ioseph filius Chami pontifex post Elio-	Iozarus Boethi persuadet Iudeis cen-	sum admittendum	Ithaburius mons à Placido occupatus	
neum Canthare	235. a	Iozarus pontificatu priuatur	222. a. 268. a	
Ioseph Hierosolymites pontifici insidi-	Iozarus pontificatu priuatur	188. a. b	Itham locus circa Hierosolymam 86. a	
atur	188. b. 190. b	Isaac immolatio & constantia	8. b	Itham ciuitas à Roboam structa 88. a
Iosephus Caiphas pontifex	188. b	Isaac coniugium cum Rebecca	9. a	Ithamar filius Aaron 29. a. 53. b
Iosephus filius Thobie Onies sacerdo-	125. a	Isaac repromittitur Abrahe	7. a	Ithobaal rex pater Iezabel socer A-
tis nepos	125. a	Isaac nascitur	8. a	chab
Iosephi concio, & amicitia cum Ptole-	125. a. b	Isaac in Aegyptum profectio	9. b	Ithurei subacti ab Aristobulo filio Hyr-
meo Epiphane	125. a. b	Isaac expulsus ab Abimelech	9. b	cani Iohannis
Iosephi mors & laus	126. b	Isaac oratio super Iacob	ibidem	140. b.
Ioseph Gaddis pontifex	214. a	Isaac etas & mors in Hebron	Iturius amicus Herodis	161. a
Ioseph Zacharie praeficitur Iudeis,	Isachar trib. sortita Carmelum	45. b	Iubal musicam coluit primus	3. a
Iuda Machabao persequente Timo-	Isacham Samaritis uxor Manafis sa-	119. b	Iubileus annus	31. b
them	130. a	cerdotis	Iudei Hebraei	5. b.
Iosephus Iude mandato nō parens, in-	Isofeth filius Saul rex Manalim con-	Isofeth filius Saul rex Manalim con-	Iudei circunciduntur octauo die	8. a
feliciter pugnat	ibidē	stituitur	Iudeorū captiui relaxati à Cyro 11. b.	
Ioseph Elimi dici unus sacerdos	181. a	Isofeth disidium cū Abner propter	Iudeorum resp. qualis ante captiuita-	
Iosephus Thobie filius	125. a	concubinam	tem, & qualis post fuerit	114. a. b
Iosephus Gorionis filius	254. b	Isofeth occiditur	Iudeorum reditus ad Hierusalem sub	
			Necmia & Esdra	115. a

Iudeorum Hierosolymam repetentium numerus	113.b	Iudaea mala praeside Felice	213.b.253.a.1	Izatis mors & gesta	220.b
Iudae & Samaritanorum disceptatio	134	Iudaea a sicarijs deuastata	214.a.	L	
184.b.185.a		Iudaea descriptio eiusq; undecim sortes	258.a	Aban despoñdet filias suas	Iacob 10.b.11.a.1
Iudeorum studiū in reparando templo ibi		Iudaea uenum exposita	305.b.	Labenna provincia	96.b
Iudaei quando primum disti	116.a	Iudeorum ingens clades tempore azy		Laban insequentis generum suum	14-
Iudaei subiugati a Naas	56.a	morum facta	211.a.	cob somnium	11.a
Iudaei multos inimicos trucidant	119.a	Iudeorum seditio contra Samaritas	212.a	Laban fraudulentia	ibi.
Iudeorum seditio Hierosolymis	119.b	Iudeorum contentio contra Syros		Labordarchus	110.a
Iud. status post Alexandrum	121.a	213.b.214.a		Lacedaemonij laudantur	249.a
Iud. in Aegyptum ducuntur	121.a	Iudeorum & Caesarensium seditio	247.a	Lachis oppidum	88.a
Iudaei absoluntur	121.b	Iudaei Hierosol. occisi a Floro	247.b	Legus pater Ptolemai Soteris	151.a.
Iudaeis beneficentia exhibita ab Asiae regibus	124.a	Iudeorum uariae clades & calamitates 239.a.		Lais parens Phaltis	64.a
Iudaei infestatioes passi a Samaritanis	125.a.127.b	Iudeorum studium circa ueritatem histoiarum	311.a.	Lamech filij & uxores	3.a
Iudaei coguntur abnegare legem	127.b	Iudeorum cur pauci scriptores meruerint	311.b.	Laodicensium decretum pro Iudeis	150.a
Iudeorum multi in spelunca exusti ibi				Largius Lepidus	297.a
Iudaeis amicitia cum Romanis	131.b	Iudeus quidam impostor qui simulat Alexandrum Herodis filium	186.b	Lasthenes Cretensis	134.b
Iudeorum haereses	136.b.188.a	Iudeorum castra, loci nomen	222.b	Lazarus gigas Iudeus	191.a
Iudeorum inuidia contra Hyrcanum Ioannem	139.b	Iudas Machabeus filius Matathiae	129.	Legum preuicatoris poena	40.a
Iudeorum ostingenti crucifixi	142.a	Iudae uictoria de Apollonio & Seron ducibus Antiochi	128.b.	Leonum ciuitas Heliopolis	133.b
Iudaei quae oppida possederint regnante Alexandro Iamneo	142.b	Iudae uictoria de Lyfia & Gorgia	129.a	Lepidus a C. Caligula occisus	220.b
Iudaei Rom. quando primum subditi	146.a	Iudas Hierosolymam occupat, templum & sacrificia renouat	129.a.	Leuius Hierosolymita	270.b
Iudaei Herode eos animante, bellum contra Arabas coepserunt	159.a	Iudae uictoria de Idumeis & Ammonitis & de Timotheo	129.a.b.	Leui filius Iacob ex Lia	11.a
Iudeorum seditio contra Herodem	163.b	Iudae clara uictoria contra Nicanorem		Leuitici historia	30.a
Iudeorum oratio ad Agrippam pro tuenda libertate	167.b	151.b		Leuitarum principes & numerus	31.b
Iudeorum afflictio per Asiam & Libyam	170.a	Iudas summus sacerdos factus cum Romanis amicitias iungit	ibidem	Leges Moysaicae uariae	30.a.b.35.a.ac
Iudeorum permissum, plures habere uxores	175.b	Iudas nouissimo contra Bachidem praelio interit	152.a.218.a	deinceps	
Iudeorum quadraginta fortitudo pro lege	180.b	Iudas Capsei, dux exercitus Ionathae Abaron	136.a	Lex noua Hero. in fures	166.b.
Iudaei ab Herode morti destinati, liberantur e carcere	182.a	Iudas Essesus propheta	140.b.219.a	Libanus mons	44.b.81.a.147.a
Iudeorum tria millia caduntur in templo per milites Archelai filij Herodis	182.b	Iudas Arisei legis interpretes	180.b.	Liberius Maximus Iudaeam uenum exponit	305.b
Iudeorum seditio contra Sabinum usq;	184.a	Iudas Ezechiae latronis filius	184.b	Liberi ancillas non ducant	40.a
Iudeorum accusatio in Archelauum	185.b.241.a	Iudas Gaulonites concitator seditionis & autor quartae sectae Iudeorum	188.a.b	Liber olim Phuti	5.b
Iudaei a Pilato cesi	189.b.243.b	Iudas Ionathae	251.b	Libyam Phut instituit	5.b
Iudaei Roma excedere coguntur	190.b	Iudas Iudae	292.a.	Linum Hebraice cheton	27.b
Iudeorum constantia ad Petronium pro conseruatione legis	196.a.244.b	Iudas Mertonis	294.b	Lithius ciuitas	21.a
Iudeorum ingens cedes Seleucia facta	199.b	Iudas Machabeus martyr	330.	Liua mater Tiberij Neronis	188.b
Iudeorum libertas sub Claudio Cesare	207.a	Iudas Eliasibi sacerdos	119.b.	Lollius	144.b
Iudeorum disidium cum Philadelphinis	209.b	Iuda defuncto succedit frater eius Ioannes	ibidem	Lot frater Sare adoptatus ab Abraham	6.a
Iudaea uarijs tumultibus quassata, Archelao ad Caesarem profectio	240.a.	Iudicum historia	46.b	Lot separatus ab Abraham	6.b
Iudaeae tumultus sedat Varus	185.240.	Iulia uxor Augusti Caesaris	169.b.	Lot captus & redemptus eodem	7.b
		175.b.188.b		Lot hospitatur angelos	7.b
		Iulia Augusti filia, & duarum ciuitatum nomen	188.b	Lot genuit ex filiabus	7.b
		Iulia soror Caligulae	206.b	Lucillius Bassus	304.b
		Iuliani militis Romani fortitudo		L. Valerius, Lucij filius Cos.	147.b
		Iusurandum Iudaicum	9.a.	L. Manlius L. Menenij filius	139.a
		Izatus fil. Helene sit Iudeus	210.a.	L. Copinius Collinae filius	147.b
				L. Antonij decretum pro Iudeis	150.a
				L. Lentuli consulis decretum pro Hyrcano & gente Iudaea	150.a
				Lucius 30. dierum pro mortuis	40.b
				Lucullus	143.b.220.a
				Lud. Iudae populi	5.b

Lugdunum oppidum Gallie	195. b	Malachi insidia contra Antipatrum	M. Antonius accusatores Herodis occidi iubet	152. a. 224. b
Lupus tribunus Caesoniam Caligulae uxorem occidit	151. a. 223. b	205. a	Malichus interficitur	151. a. 224. b
Lupus morte multatus	309. b	Malachus rex Arabum Herodem frui	M. Antonius Antigonom Aristobuli interficit	156. b. 228. b
Lupus rector Alexandriae	309. b	stratus	192. b	M. Ant. libidinis notatur
Lusitani laudantur	249. b	Malathoes ciuitas	9. a	M. Antonius uictus à Cesare in bello
Luxa regio	7. a	Malchus qui & Cleod. propheta	294. b	Acciaco
Lycus fluuius	158. b	Malachias	235. a	M. Antenus belli Romanorum dux cum Gabinio contra Iudeos
Lycurgus legislator	322. b	Malthace Samaritis	7. b	M. Antonij & P. Dolabella decreta pro Hyrcano tertio, & gente Iudaica
Lydda	258. a	Mambre conuallis in qua requieuit Abraham	156. b.	M. Agrippa Iudeorum iustitatus
Lydi populi olim Iudae	5. b. 249. b	Manachasim genus Hebraee uelutis	101. a	M. Publij decretum pro Iudeis
Lysanias filius Ptolemei Minze	15. a	Manachasim genus Hebraee uelutis	101. a	Marcus nepos Herodis
Lysias Antiocho ad Persida profecto, Manachemi Esseni diuinitio de Hero	145. a	Manahem succedit Phaccias filius	101. a	Marcus praeses Iudae post Coponium
relinquitur ad deuaft andam Iudae	121. a	Manahemus rhetor principatum Hierosolymis usurpauit, & interfecit	188. b	M. Minutianus coniunx sororis C. Caligulae
am	130. a	Manahen Sellum perimens, scipsum	251. a. b	M. Minutianus conspirator in mortem C. Caligulae
Lysias superatur à Iuda Machab.	131. a	regem Israel constituit	66. b.	M. Minutianus conspirator in mortem C. Caligulae
Lysias occiditur	131. a.	Manahen defunctus in Samaria	24. a	M. Antonius Iulianus procurator Syriae
Lysias oppidum	145. a	Manahen succedit Phaccias filius	297. a	Mardocheus auunculus Hester patrit regi insidias eunuchorum
Lysimachus Hellepontum obtinet	121. a	Manahemus rhetor principatum Hierosolymis usurpauit, & interfecit	104. a	Mardochei luctus de edicta contra Iudeos clade
Lysimachus fratrem Aretam regem Arabum interfecit	141. b.	tur	104. a	Mardochei oratio ad deum
Lysimachus occisus ab Herode	162. b	Manalim regio	104. a	Mardocheus purpura indutus circum ducitur per Aman inimicum
Lysimachus Pausaniae, legatus Iudeorum ad Romanos	149. b	Manasses filius Ioseph	119. b	Mardocheus exaltatur à rege cod. Mardochei decreta super dieb. festis Iudeorum
		Manasses & Ephraim praefecti	125. a	Mare Pamphylicum diuisum
		Manasses filius Ezechiae impietate insignis	125. a	Marene ciuitas à Gre. Samaria
		Manassis captiuitas & mors	312. a	Marcum templi Salomonis
		Manasses feliciter moritur	316. a	Marco filius Ionathan
		Manasses filius Iohannis sacerdotis frat	51. a	Maria soror Moysi moritur
		ter Iaddi duxit uxorem Isacham	63. a	Marion Tyriorum tyrannus ab Hero de superatus
		Samaritidem	63. b	Maria uxor Archelai filij Herodis
		Manasses ob conubiū alienigenae prohibetur accedere altare	23. a	187. b
		ibidem	52. a	Maria filia Agrippae maioris desponsa Archelao Chelciae filio
		Manasses Eleazari patris sacerdoti	190. b	Maria nupta Demetrio Alexandrino
		um suscipit	145. b.	ibidem
		Manasseas Damasc. de arca Noe	164. b. 168. a	Marianne filia Hyrcani & Alexandre, coniunx Herodis
		Manethon Aegyptius historiographus	167. b	Marianne traducitur uiolati matrimonij
		Manethon refellitur à Iosepho	167. b	Marianne audito Herodis mandato de se occidenda maritum odio profectur
		Manue pater Samsonis	151. b	Marianne accusatur ueneficij apud Herodem
		Maen desertum	151. b	Marianne occiditur
		Maen ciuitas	152. a	Maris rubri diuisio
		Mar amaritudo dicitur	130. a. 139. a	
		Mara interpretatur dolor		
		Marcellus curator Iudae constituitur		
		Pilato Romam profecto		
		M. Tullius Cicero consul, Cn. Pompeio		
		Hierosolimam & templum capiendum		
		M. Agrippae beneficia in Iudeos		
		M. Agrippa cum Herode amicitias componit		
		M. Agrippa Iudeorum libertates à Romanis concessas confirmat & tueretur		
		M. Antonij epistola ad Hyrcanum		
		M. Antonij decreta & edictum pro Iudeis		

Melchior à Roboam summa	88.a	Melchis occisus in bello.	86.a.	Mina quid sit	146.b.
Melchior	199.b	Melchiarus legis peritus	210.a.	Mineus rex Aegypti conditor Mem-	
Melmeride laudantur	249.b.	Melite ciuitas	302.a.	phios	85.a.
Melchior preses Syriae post P. Petroni-		Mella ciuitas à Iuda Mach. capta	129.b	Mirlada	4.a.
	208.a	Melum ciuitas	186.b.	Minutianus cōspirator in mortē C. Ca	
Melchior Agrippe maiori inimicus		Memphis ciuitas	19.b.	ligule	200.b.201.b.
208.a.b.		Memphis ciuitas à Mineo cōdita	85.a	Miphiboseth filius Ionathe queritur	
Melchior libertus Agrippe	192.b.195.a	Menander de obsequione Tyrionū	102.b	à David & datur	70.a.
Melchior quis sit	326.b.	Menander transfudit antiquitates Si-		Miphiboseth ambitionis delatus ex-	
Melchior pilleum sacrum	28.a.	doniorum ex Phœnicia lingua in		heredatur	73.a.b.
Melchior ciuitas struxit ab Asa	90.a.	Græcam	84.b.	Miphiboseth falso delatus excusat se	
Melchior ciuitas	50.b.56.a.107.b	Mendesius tractus	280.b.	apud regem	75.b.
Melchior interpretatur deorsum in-		Menedemus philosophus	123.b.	Misa rex Moabitarum	94.b.
spicere	54.b	Mennius Regulus	200.a.	Misach nomen Misachis pueri apud	
Melchior expugnata per Fl. Siluā	306.	Memonis sepulchrum	244.a.	Nabugodonosor	108.b
Melchior ciuitas	151.b.	Mensa propositiois quomodo extru-		Misach puer socius Danielis, à Babylo	
Melchior oppidum	153.a	ctā	27.b.	nijis Misach dictus	ibidem
Melchior mater Amon regis	104.a.	Mensa aurea templi Salomonis	82.b.	Misach ciuitas	219.b.
Melchior sacerdos Baal perimitur	98.b	Mense Ptolemei Philadelphi admodū		Mitra pontificis	28.a
Melchior Bacchidem occidit	217.b.	precioso deo oblatus descriptio	112.	Mithridates renexit sacra uasatem-	
Melchior filius Iohannis, Antiochi		Mensis hyperuerethæ	30.a.83.a	pli ablata	111.b.
mandatum contempsit	128.a.217.b	Mensis Arthemisus	81.b	Mithridates Synaces præfectus Par-	
Melchior idololatram Iudeum conso-		Mensis septimi ratio	30.a.b	thorum	142.b.
dit simul & Apollonium	118.a	Mensurarum inuentio	3.a.	Mithridates Parthorum perfuga di-	
Melchior primus persuasit etiam sab-		Mæotici laudantur	249.b.	mittitur à Gabinio	146.b
bato pugnam non esse detestan-		Mephramuthesis, & Mephres	312.b.	Mithridates Pergamenus Cæsari au-	
dam	ibidem	Merari filius Levi	17.b.	xiliatus contra Aegyptios	147.a.b
Melchior morituri testamentum ibide		Mercedem non esse fraudandam	41.b	Mithridates gener Artabani regis	
Melchior filius Absolon dux exer-		Meroe ciuitas Aethiopia	20.a.	Parthorum	199.a
citus Ionathe Aberon	196.a	Mes filius Aram	5.b.	Mithridates mouet arma contra A-	
Matthias Cargalothi, legis interpre-		Mesaneis populi	ibidem	nileum	192.b
180.b		Mesopotamiae insurgit in Abram. 6.a		Mithridates superatur ab Anileo	
Matthias Theophili Hierosolymites sa-		Mesopotamitarum strages	70.b.	199.a.	
cerdos per Herodem	181.a	Mesopotamia difficultas	9.a	Mithridates uicissim superat & occi-	
Matthias seditiosus sacerdotio prius		Mesum hoc est Aegyptus	5.b.	dit Anileum	199.b.
tur	181.a.	Mesrei Aegyptij		ibi. Moabitarum terram depopulantur	
Matthias Anna frater Iona pontifex		Messaba san uestis sacra	28.a.	Ioram, Iosaphat, & rex Iudæe	
208.a		Messala	225.b.	94.b	
Matthias Theophili pontifex, sub quo		Messalinā Claudius maritus necat	213.	Moabitarum rex immolat filium	95.a
bellum Romanorum contra Iude-		Metellus Teostam ciuitate cepit	144.b	Moabite à Babylonij subiugati	
os sumpsit initium	215.a.	Metilius Rom. præfectus	251.b.	108.a	
Matthion locus	67.a	Methir sacra Hebr. uestis	28.a.	Moab filius Lot ex filia seniore	7.b.
Matuse princeps Babylonius	107.a.	Methri cognatio de tribu Benjamin		Moabite populi	ibidem
Mausoleum à Daniele constructū	111.a.	sortem regni accepit	56.a	Moabite uincuntur à Iosaphat	92.b.
Mausoleum Matathie & filiorū	157.b	Michee presagium aduersus Achab,	94.a		
Maxilla loci nomen	52.a.	& alia gesta	92.b.93.a.	Moabitis regio	35.b.
Maxillus	195.a	Michol fil. Saul desponsatur David	61.a	Moabite superati à Saul	56.b.
Meas uicus	209.b.	Michol astutia	61.a	Moabitis debellat David	69.b.
Meander fluxus	122.b	Michol post David desponsatur Phal-		Modin uicus	128.a.217.b
Medaba ciuitas	132.b.199.a.142.b	si	64.a.	Monobazus	253.b.
Media	109.b.114.a.	Michol David iterum remittitur per		Monobazus Bazus rex Adiabeno-	
Medi populi à Madeco orti	5.a	Abner	67.a.	rum frater & maritus Helene	210.a
Medis ciuitas	105.a	Michol David ludentem cithara ante		Monobazus filius Monobazi Bazei	
Mega oppidum	142.b.	arcam ridet	69.a	ex Helena	ibidem
Megarum Babylonius princeps	107.a.	Michol ex David non concepit ibidem		Monobazus Iudaismum subit	211.a
Megasarus	190.a.	Milas legatus Archelai regis Cappa-		Mons lingon ciuitas	144.b
Melchioroth bases	82.b.	docum ad Herodem	173.b.	Mopsuestia ciuitas Cilicie	141.b
Melchizedec, id est, rex iustus	7.a.	Milesius proditor	142.b.	Moraim mons, in quo immolatus Isa-	
Melchizedec iustus rex, Hierosolyma		Militis cuiusdam impudentia, magne		ac	8.b
rum primus conditor	301.b.	cladis Iud. causa & origo	212.a	Moses trium mensium exponitur	19.a

Mosis sapientia	1. b	Moses populo legē scriptā dedit	38. b	Nadab filius Hieroboam patri successit in regno	89. b
Mosis educatio eiusq; nominis etymologia	19. a. b	Moses conuocat ecclesiam & prophetizat	42. a	Nadab & omnis generis Hieroboam interitus	ibidem
Moyf. diadema Pharaōis cōculcat ibi.	19. b	Mosis mors & sublatio	42. b	Nadab mortuo, Baasa occisor eius regno potitus	ibidem
Moses dux Aegyptiorum	20. a	Mosis laus & collatio ad alios legistores.	312. b	Nacma filia Tubalcain	3. a
Moyf. Tharbin filiam regis Aethiopia duxit uxorem	20. a	Mosaica legis liber intra thesauros tēpli inuentus	104. b	Naida locus quem Cain incoluit	3. a
Mos. regē Aegypti latēter fugit	20. a	Mulierum testimonium	39. b	Namasus pater Hieu	91. b. 97. a
Moses uidens rubū ardentem iubetur educere filios Israel de Aegypto	20. b	Mulier à uiro Leuita membratim se tra in singulas trib. mittitur	47. b	Narbathia regio	247. a
Mosis prodigia	21. a. b	Mundi creatio	2. a	Nathan filius Dauid	68. b
Mosis uirga magorum uirgas cōsumpsit	21. a	Mundi adolefcentis dolosum stuprum cum Paulina	190. a	Nathan alius propheta narrat Dauid deo placere structuram tēpli	69. b
Mosen lapidare uoluerunt Hebr.	22. b	Muri Hierosolymorum tres	283. b	Nathan arguit Dauid ob commissum scelus	71. b
23. b	22. b	Muriū multitudo Azotorum prouinciam deuastauit	54. a	Nathan Adoniam regno pellit, & unguit Salomonem	78. b
Mosis confidentia	ibi.	Musca idolum Accaron	94. b	Nathanael filius Iesse	59. a
Mosis oratio ad populum Israel	ibid.	Mutianus praefectus Syria	124. a	Naufragium Ione prophetae	100. a. b
Mosis oratio ad decem	23. a	statuta tutatus	210. b	Nabum prophetia	101. a
Moyf. educit Israelitas in Sina montem	24. a	Mygdonia nunc Antiochia	202. b	Nazarei Corban offerunt	55. a
Mos. uirga aqua ē petra elicit	24. a	Myrrha filia Cynare regis	86. b	Necmias lud. pincerna Xerxis	116. a
Mose manus extendente Hebraei uincunt Amalechitas	24. b	N	252. b	Necmie oratio ad populum muros Hierosolymorum reparaturi	ibidem
Moses excepit Rahuel socerum suū uenientem ad Sina	25. a	Naama mater Roboam	56. b	Necmie cura & labor de reparandis muris Ierusalem	116. a
Moses paruit monitis soceri	ibidem	Naras	ibidem	Necmias moritur	116. b
Mosis tabule	26. a	Nadas rex Ammonitarum Israelitis capitis oculos dextros eruebat	63. b	Necrda ciuitas	200. a. 197. b
Moses quadraginta dies nullo cibo hūmano participatus	ibid.	Nadas occisus à Saul	63. b	Nemrod filius Chusi	5. b
Mosis tabernaculum	ibidem	Nabal uir stultus & crudelis	63. b	Nemrod filius Cham contemptor deū	ib.
Mosis arca	27. a	Nabal interpretatur demens	4. b	Neptali filius Iacob ex Bala	11. a
Mosis oratio super sacerdote Aaron	29. a	Nabal moritur	144. b	Neptalite quam terram sortiti	45. b
Moses bellicosos recensuit	31. b	Nabalota ciuitas	8. a	Ner patruus Saul	58. a
Moses coturnicibus magnum exercitum satiat	31. a	Nabathaea prouincia	86. b	Nergella princeps Babyloniorum contra	107. a
Mosen iterum populus seditione adoritur	ibid.	Nabath pater Hieroboam	119. b	Neria filius Vrie sacerdos	107. b
Moses populo ad Chananeorum terminos ducto loquitur	ibi.	Nabathaei	132. b	Neriae pater Baruch discipulus Hieremie.	ibidem
Moses explorari suadet Chanani ibi.	32. b. 34. b.	Nabathaei Arabia gens	76. b. 82. b	Nero fil. Domitij	213. a
Mosen iterum Hebraei occidere adorti	32. a	Nabathaei expugnantur à Ionatha Abaram	136. b	Neronis crudelitas	ibidem
Mosis autoritas, legumq; eius reuerentia	32. a	Nabla musici instrumentū	76. b. 82. b	Nero Vespasianum contra Iudeā mittit	257. a
Moses iterum seditionem passus	33. a. b	Naboth iniuste lapidatus à Iezabel	91. b	Neruis cur Iudei abstineant	12. a
Moses ad Core seditiosum	33. b	Nabuchodonosor primus rex Babyloniorum regem Aegypti & omnem Syriam subiugat &c.	105. b	Nicanor praefectus hospitum Ptolemae regis Philadelphi	123. b
Moses inuitat Datan & Abiron ibid.	33. a	Nabuchodonosor omnes Iudeorū nobiles castrat, & literis instruendos curat, ubi multa alia de eo	108. b	Nicanor praefectus Sichimitarum	127. a
Moses à rege Idumeorū repulsam passus	35. a	Nabuchodonosor secundus, filius superioris & successor	109. b	Nicanor Demetrii amicus, in bello occisus contra Iudam Machabeum	131. b
Moses cum filijs Israel uicit Schon & Og reges Amorreorū	35. b	Nabuchodonosor successores	97. b	Nicanoris Seleuci beneficentia in ludaeos	124. a
Moses castrametatur ad Iordanē ibi.	38. a	Nabuthaei ager	107. a	Nicaula regina Aegypti & Aethiopiae	85. a
Moses Iosue successorem facit	38. a	Nabuzardan templum spolijs & incendij, ciuitatem excidij, populi exilio afficit	ibidem	Nicolaus Damascenus Iudeis patrocinator	124. a
Moses constituit de hereditate filiorū	38. a	Nacebus dux latronum ab Herode uictus	172. b	Nicolai pro Iudeis oratio ad Agrippam	167. b
Mosis oratio ante mortem & constitutiones	ibid.	Nachor fratris Abrahae genealogus	6. a	Nicolaus Damascenus legatus Herodis ad Caesarem placandum	173. a
		Nadab fil. Aaron igne cōsumptus	29. b		

Nicolaus Damascenus pro Archelao verba facit	186.a	Olda propheta	104.b	146.b. 112.a	
Nicolaus Archelaum expurgat	186.a	Olibena uxor Esau	9.b	Ostracine oppidum	280.b
Nicomedes Gabinium & Scaurum ac cusat	145.a	Olympus legatus Herodis	173.b. 234.a	Otho imperator & eius mors	277.b
Nicopolis ciuitas	280.b	Olympia filia Herodis uxor Iosippi & ius fratruelis	176.a	Oza extinguitur	69.a
Niger Peretis	254.b	Onias patri Iaddo succedit in sacerdo tium	120.b	Ozi filius Eli patri succedit in sacerdo tio	53.b
Niger occisus	274.b	Onia mortuo filius eius Simon iustus succedit	122.a	Ozias prior, fil. Amasia rex Hieroso lymorum post patrem	100.a
Nilus fluius	20.a	Onias filius Simonis iusti pontifex post Manassen & eius auaritia	125.a	Ozia presumptio ac percussio	100.b
Nilus in sanguinem uersus	25.b	Onia mortuo succedit Simon	126.b	Ozia regnum & studium	100.b
Ninus ciuitas	5.b	Onias filius Simonis patri succedit in sacerdotio	ibide	Ozia plaga & mors	ibidem
Ninive ciuitas	103.b	Onia mortuo Antiochus sacerdotij principatu dedit Onia Menelao	127	Ozia succedit Ionathan	100.b. 101.a
Nisan primus mensis	22.a	Onias Menelaus occiditur	131.a	Ozias alter rex succedens Phuciae	101.b
Nisibis oppidum	200.a. 197.b	Onia succedit Alchimus, qui & chim	104- 131.a	Ozias tributarius Assyriorum ibidem	
Nisibis terra	210.b	Onias Onia tertius filius fugit ad Pto lemeum Philometorem regē Aegy pti occiso Onia Menelao	131.a. 135.b	Ozias captus cum decē tribubus tras fertur in Mediam & Persida	102.b.
Nobe ciuitas	62.a	Onia gratia apud Ptolemeum & deinceps	133.b		
Nocheus repudiū Vasthis suasisit	16.b	Onias interfectus	144.b	Pacorus rex Medorum	211.a
Noe seruatus	3.b	Onia provincia	147.b	Pacorus dux Parthorum	152.b
Noe anno etatis sexcentesimo diluuiū est factum	codē	Onia templum clausum & deprada tum	309.b	Pacori fraus in Phaselum	152.b. 225.a
Noe preter & pactum cum deo	4.a. b	Onzora oppidum	142.b.	Palestina	5.b
Noe etas, mors & filij	4.b	Ophlas locus	251.b. 283.b.	Palestini superati ab Hebraeis	54.b
Noe graue Noehus	5.a	Ophni filius Eli sacerdotis	53.a	Palestini superati	58.a. 76.b
Noe plantator vinee inebriatus	5.b	Ophni à Palestinis occisus	53.b	Palestini vincunt Hebraeos	66.a
Noe arce ubi seruentur reliquie	210.a	Ophra locus Indiae nunc terra aurea	85.a	Palestini uicti Hierosolymis	69.a
Noemis uxor Elimelech	52.b	Oppida sub ditione Iudeorum regnan te Alexandro Iamneo	142.b.	Palest. superati ab Ozia secūdo	101.a
Noemis interpretatur felicitas ibidem	203.a	Oppressio filiorum Israel	18.b.	Pallas Herodis uxor primi	176.a. 235.a
Norbanus occisus	203.a	Oppressio grandinis in Aegypto	21.b	Pallas seruus Antonia	193.b
Noua loci nomen	63.a	Oraculum de rege Babylonie quod ca pturus esset Aegyptum	110.a	Palus Asphaltitis	6.b
Numerus hostiarum, quas Salomon in templo obtulit	85.b	Oratio serui Abrahæ pro Rebecca	9.a	Pamphylicum mare diuisum	23.a
Numenius Antiochi legatus Ionathæ Abaron ad Ro. & ad Spartiat.	196.b. 147.b	Oratio Iacob ad Rachel	10.b	Panes propositionis	27.b
Numidius Quad. preses Syriæ	212.b.	Oratio Iude pro Beniamin ad Ios. 16.b	152.b. 225.a	Pancas oppidū	188.b
		Oratio Mosi ad deum aduersus Datan & Abirom	34.a	Panium	230.a
		Oratio cuiusdam Eleazari ad commili tones ut mortem seruituti praeferat	307.	Paphlagonēs olim dicti Riphæi	5.a
		Ordinatio sacerdotum & Leuitarum per Dauid	78.b	Papyron locus	220.b
		Oreb rex Madianitarū occiditur	49.b	Pappus dux Antigoni occiditur	155.b
		Organorum musicorum Dauid, species	76.b	Paradisi plantatio & flumina	2.a
		Oriblo oppidum	144.b	Patentum contemptores	40.b
		Ormiza uicus	228.b	Parthenio arguit Alexandrum Magnū	120.b
		Orpha uxor Chelion	52.b	Parthi laudantur	249.b
		Orphan Iebuseus	68.b. 77.b	Parthicum bellum contra Herodem	
		Orsanes transfuga Parthorum		Parthenius fluius	314.b
				Pasche festiuitas & significatio	22.a
				Pasche sacrificia	30.b
				Pasini castrum	210.a
				Patroclus Chereæ legatus Iudeorum ad Romanos	149.b
				Pauline stuprum	189.b. 190.a
				Paulus Aruntius	202.b
				Pausanias Cerastra filius occidit Philip pum regem Macedonum	119.b
				Pedanij robur & peritia militaris	
				Pella ciuitas	145.a. 220.b. 258.a
				Pelusium Nili ostium	58.a

Pelusijs obsidio	103.b	Phaselus secundus filius Herodis	Phinices dux Israelitarum contra Ma-		
Pelusium ab Antipatro captum	222.b	176.a.235.a	dianitas	ibidem	
Pentecostes solennitas	30.b	Pherceyas Syrius	310.b	Phinices prophetizat	46.p
Percussorum lex	41.a	Pheroras filius Antipatri frater Hero	Phischoon Ptolemas	127.a	
Peraita Niger	253.b	dis	147.a	Phison fl. paradisi	2.a
Pergamenorū decretū pro Iud.	150.a	Pherora Iosephi fratris sui caput rede	Phœbus legatus	253.b	
Peristerconos saxum	291.a	mit	155.b	Phiolas rex Assyriorū contra Syros	
Petra Arabie ciuitas, & castellum	Pheroras pro ultio fratris caput Pap	pugnatur muerib. placatur	101.a		
146.a.177.a	po precidit	155.b.227.b	Phraatis Parthorum principis huma-		
Petronia uxor Claudij	213.a	Pherora odium in filios Marianne	nitas in Hyrcanum	157.a	
Petronij contra Iudeos nisi pruden-	168.a.b		Phraates princeps Parthorum a filio		
tia & modestia	196.a.b	Phenoras defert Herodem amoris in	occisus	157.a.189.a	
Petronio per literas Cesaris quid man-	Glaphiram nurum apud eius filium		Phryges olim Tigranei dicti	5.a	
datum	197.a	170.b	Phut filius Cham	5.b	
Petronius diuina prouidentia libera-	Pheroras Herodi conciliatus		Phut fl. Phuti populi, provincia	ibide	
tus	197.b	172.a.233.b	Pini natura	85.b	
Phaccias filius Manaben patri succe-	Pherora conspiratio in Herodem		Piso legatus Pompeij	145.b.221.a	
dit & moritur	101.a.b	176.b.235.a	Piso German. ueneno interimit	189.b	
Phaccias secundus Romulee filius, rex	Pheroras moritur	177.a.236.a	Pistoris Pharaonis somnium	14.b	
Israel	101.a	Phiala lacus	267.a	Pitholus dux Hierosolymorū	146.b
Phaccia mortuo succedit Ozias rex	Phicolus dux Abimelech		9.b	Pitholus captus	147.a.222.a
Israel	101.a	Phideas sacerdos templi	107.b	Placidus itaburio mōte potitus	222.a
Phadra uxor Herodis	176.a.235.a	Phideas Atheniensis	200.a	Placidus dux Vespasiani militū	258.a
Phanuel ciuitas	87.a	Philadelphia	220.b	Placidus inuadit Iotapatam	259.a
Pharam uallis	277.b	Philadelphinorum disidium cum Lu-	Plantus nomen sylue	69.a	
Pharaōes omnes Aegyptiorum reges	deis	209.b	Plintine	279.b	
dicti usq; ad socerū Salomonis	85.a	Philearchus amicus Sylei comprehen-	Pluuia suspenditur sub Achab	90.b	
Pharaon Aegyptijs interpretatur	ditur ab Herode	177.a	Pluuia redijt precibus Helie	9.a	
rex	85.a	Philaon	140.b	Pocetorum pictorum, & opificum licen-	
Pharaoh Aegypti rex socer Salo. ib.	Philippion Minei Ptolemæ filius occi-		tia, multarum gentium stultitia in-		
Pharathon ciuitas Efraim	51.a	sus a patre	147.a.222.b	troducta	325.a.b
Pharao Sara potiri conatus	6.b	Philippus rex Macedonum a Pausania	Polemon rex Lycie	214.b	
Pharao Abraham donauit	cod.	interemptus	119.b	Pollio praeses custodie Claudij	206.b
Pharao natalitia celebrat	14.b	Philippus tutor regni Antiochi	Pollio pharisaus	156.b.165.a	
Pharao rex super fratribus Ioseph le-	130.a		Pollio Romanus Herodis amicus filios		
tatur	17.b	Philippus Antiochi regnum inuadens	suscepit erudiendos	164.b	
Pharaonis somnia	14.b	natusq; occiditur	131.a	Polybius carpitur a Iosepho	130.a
Pharaonis edictum de Israelitarum ma-	Philippus Antiochi Grypi filius	141.b	Polydeuces seruus C. Caligule	200.a	
sculis submergendis	18.b	Philippus filius Herodis	176.a	Pompeius Magnus Tigranē debellās,	
Pharaonis regis diadema cōculcatum	Philippo quid legatum sit a patre		Scaurum ad Syriam mittit	144.b	
a Mose	19.b	181.b	220.b		
Pharan id est conuallis	9.b	Philippus Iudeā gubernat absente Ar	Pompeij contra Aristobulum Iannæi		
Pharanx Antiochi	220.a	chelao fratre	183.a	gesta	145.a
Phar. heresis	136.b.165.a.176.b.188.a	Philippo pars Iudeæ datur a Cesare	Pompeius Hierosolyma & templo po-		
Phariseorum & Sadduceorum con-	186.a		titus eiusq; modestia	145.b	
trouersia	139.b.140.a	Philippus quas ciuitates condiderit	Pompeio aurea uitis mittitur ab Ari-		
Phariseis administratio regni conces-	188.b		stobulo	144.b	
sa	143.a	Philippus absq; liberis mortuus	191.a	Pompeius Syllanus consul	210.a
Pharisei quidam conspirationis in He-	Philippus Iachimi filius dux	254.b	Pompidius senator	201.a	
rodem conscij occiduntur	176.b	Philo legatus Iudeorum contra Apio	Ponderum inuentio	5.a	
Pharus insula	279.b	nem	196.a	Pontificum insolentia erga sacerdotes	
Phaselus maioris Herodis frater	Philistim filius Nemrod		5.b	214.b	
148.a.192.a	Philistim provincia		cod.	Pontificum Hierosolyma catalogus	
Phaselus Felicem superat	151.b	Philostephanus	141.a	107.b	
Phaselus tetrarcha Iudeæ	224.b	Philostratus de rege Babylonis	109.b	Pontificum & sacerdotum pugna His-	
Phaselus Hierosol. praeficitur	223.a	Phinices filius Eli, a Palestinis occidi-		rosolymis facta	214.a
Phaselus moritur captus a Parthis, ca-	tur		53.b	Pontificum ab Aaron usq; ad Hieroso-	
put saxo illidens	153.a.225.a	Phinices filius Eleazari nepos Aaron		lymorum excidiū catalogus	215.a
Phaselus & Phaselis, turris & oppidi	46.a			Pontificia stola a quibus solita confer-	
nomen	169.b.230.b	Phinices Zamariam interfecit	37.b	nari	166.a

Porcius Philatus praefectus Iudaeae & eius regimen 189.a
Poppea uxor Neronis 215.b
Porcius Festus praefectus Iudaeae post Felicem 214.a
Portus Alexandrinus 279.b
Praesagia Hierosolymitai excidij 298 b
Primitiarum ex frugibus immolatio 30.b
Principes sunt in unaquaque ciuitate septem 39.a
Principes militiae Salomonis 81.a
Priscus Centurio 296.a
Procella uehemens Iudeorum crudelitatem ubique de Onia quinto 144.b
Procymia quid 230.a
Proculus Vitellius centurio 207.a
Protagoras 325.b
Prothanis ciuitas 6.b
Psaphinos turris 283.b
Ppseudoprophetarum diuinatio de bello Achab contra Adadum 92. b
Psomphothoianiron 15.a
Ptolemais ciuitas Galilaeae 129.b. 141.a
Ptolemaite populi ibidem
Ptolemei, reges Alexandriae dicti 85. a
Ptolemæus Soter filii Lagis rex Aegypti post Alexandrum 121.a
Ptolemæus Soter cepit Hierosolimam ibidem
Ptolemæus captos Iudeos ducit in Aegyptum ibidem
Ptolemæus Philadelphi prioris successor rex Aegypti librorum conquirendoru studiofissimus 1.a & 121.b
Ptolemæus instinctu Demetrii Phalaris Iudeorum leges in graecam linguam transferri curauit 122. a
Ptolemei libertas in captiuos Iudeos 121.b
Ptolemei epistola & dona ad pontificem Eleazarum 122.a
Ptolemæus preciosa munera deo offerenda misit 121.b
Ptolemæus 70. seniores Iudeorum magnifice excepit, & prae gaudio in laetitia prorupit 123.a
Ptolemæus Eupator ab Antiocho uictus 124.a
Ptolemæus Epiphanes 124.b
Ptole. Epiph. Oniae insensus reconciliatur per Iosephu filium Tob. 125.b
Ptolemei mors 127.a
Ptolemæus Dorimienis 128.b
Ptol. Philometor amicitiam Oniae edificationem templi in Aegypto 134.a. 217 b
Ptol. Philometor locat Cleopatram filiam Alexandro Epiphani 134.a
Ptole. infidias passus à genere Alexandro 135.a
Ptol. Alexandro Epiphani iratus, filium matrimonio iungit Demetrio Nicocanori 135.a
Ptolemæo mittitur caput Alexandri Balani uel Epiphy. ibidem
Ptol. Simonem Matathiam focerum suum interimit 138.a. 218.a
Ptolemæus ab Hyrcano Simonis filio ob sessum, & occisis Hyrcani matrem & Rahuelis prudentia ad Moysen super litibus populi expediendis 138.a. 218.b
Ptolemæus Physcon cultor Iudeorum Rhamnus arboris genus 319. b
Pto. Lathyri filius Cleopatrae uxoris Antiocchi Soteris 140. a
Ptol. Lathyri uictoria de Alexandria muno & Iudeis 141.a
Ptole. capta Ptolemaide infantes coqui iubet ibidem
Ptolemæus Minæi 143.b. 220.a
Ptolem. filio occiso aurum duxit uxorem 147.a. 222.b
Ptolemæus dux militie Herodis interimitur 155.a
Ptol. auticus Herodis accusatur 172.a
Ptolemei sententia de testamento Hero dis 182.a
Ptol. latro à Fado peremptus 209.b
Ptol. lamblichus filius 147. b. 222. b
Ptol. Lagos cultor Iudeorum 319.b
Ptol. Euergetes cultor Iudeorum 319.b
Ptolemei uarij 319.b
P. Dolabella & M. Anto. decreta pro Hyrcano tertio & gente Iudaica Pub. Seruilij decretum pro Iudeis 149. b
P. Petronius iniuriam Doritarum in laecos ultus 207.b
Pudens Romanus 296.a
Pueri primū leges discere iubetur 39.a
Puerperarum leges 31.a
Putiphares egyptius emit Ioseph 13.b
Putiphares Heliopolitanorum sacerdos 15.a
Pythagoras philosophus 165.a. 314.a
Rachel collocat famulam uiro suo Rachelis & Lia disfidium ac reconciliationis ibidem
Rachel idololatrica & astuta n. b
Rachel ex parte mortua, & sepulta in Ephrata 12.a
Ragaba castellum 142.b
Rahuelis prudentia ad Moysen super litibus populi expediendis 25.a
Rahuel sacerdos socer Mosi 20.a. 25.
Ramnusa arboris genus 50.a
Ramatha ciuitas 90.a. 97.a
Raphanea ciuitas 305.b
Raphim uxor Adaë 86.b
Raphidim terra 24.a
Raphia ciuitas expugnata 141.b
Rapsaces gesta 103.a
Rasin occiditur à rege Assyriorum 10. b
Ratio quid, quibus coniuncta, & quid agat 327.a
Rathinus militat contra Iudeos ciuitatem & templum restauratos 112.a
Rebe rex Medianitarum 37.b
Rebecca si Bathuelis uxor Isaac 9.a
Rebecca parturit geminos 9.b
Rebecca fallit maritum ibidem
Rebecca sepulta in Hebron 12.a
Reblata ciuitas 107.a
Recem rex Medianitarum 37.b
Recha filia Remmon occidit Isobeth. 68.a
Regum historia 53.a
Regini populi olim dicti Aschenezzi 5.a
Remmon pater Banæ & Reche 68.a
Resspha concubina Saul cum Abner cubat 67.a
Reu filius Phaleg quando genitus 6.a
Rex quemodo eligendus 39.b
Ribdalusa ciuitas 144.b
Rhinocolura oppidum & locus 142.b
Risa uicinis 153.a
Rois petra 48.a
Roboam filius Salomonis 72.b
Roboam duarum tantum tribuum rex factus patre mortuo 87.a
Roboam quomodo defectionem tribuum passus est ibidem
Roboam motiri bella in Israhel profertur à deo ibidem
Rob. quas urbes cōdiderit 88.a. 89.a
Roboam infectur bellum à Suffacho. 88.a
Roboam repulsam patitur à deo per Semeam 88.b
Roboam mortuo succedit Abias filius 88.b
Roboth puteus 9.b
Romanorum prima amicitia cum Iudeis 131.b

Rom. Iudeis libertatem auferunt 146. a	Sabinus Syrus in exercitu Hierosoly-	Salome Herodi cōspirationem in eum
Romanorum uictoria de Iudeis M. An	morum murū primus conscendit ac	indicat 176. b
tonio & Gabinio ducibus 146. b	cadit 293. b	Salome Iudeos ab Herode comprehē
Romani in Massala interfecti 250. b	Saboch Ethæus gigantum proles 76. b	fos carcere soluit 182. a
Romani contra datam sibi fidem à Iu-	Sabuchadar eunuchus 118. b	Salome ut pacis semper amula, Anti-
deis occisi 251. b	Sacerdotum & eorū uxorū lex 31. b	patrum contra Archelaū agere cō
Romanorum exercitus casus ab Hiero	Sacerdotij commutatio ex tribu in tri	ciat pro regno Iudææ 183. a
solymitis 253. b	bum 53. b	Salome ciuitates ab Augusto donatæ
Romanorū 5280. occisi 254. a. b	Sacrificiorum genera & leges 30. a	186. b
Romanorum disidium inter sese 223. b	Sacrū tabernaculū cōstituit Ies ^{us} 45. a	Salome mortua Marco Iudæā guber-
Romanorum militaris disciplina &	Sadoch princeps sacerdotum 68. a	nante 188. b
laus 258. a. b	Sadoch Tacheus comitatur Dauid è	Salome filia Herodis 235. a
Romani in obsidione Iotapatæ multis	regno pulsū 73. a	Saltis rex 312. b
cladibus afflicti 260. b. & deinceps	Sadoch sacerdos refragatur Adonia	Sallum filius Iudææ, sacerdos 107. b
Romanorum uarie pugne circa Hiero-	pro regno 78. a	Samachonitis palus 49. a
solyman 282. & deinceps	Sadduc. heresis 136. b. 165. a. b. 176. b	Samaria descriptio 258. a
Rophon ciuitas à Iuda Machab. capta	Sadduceorum & Phariseorum cōtro	Samaria expugnata à Cereale 613. a
129. b	uersa 140. a	Samareon ciuitas & Samarus 90. a
Roxane Herodis filia 235. a	Sadoch fili. Achitobi sub Dauid sacer-	Samaria unde dicta ibi.
Ruben quid significet 11. a	dos 79. b. 107. b	Samaria ab Adher obfesse tāta fames
Ruben fratricidium dissuadet 13. a	Saddocus Phariseus concitator sediti	ut due mulieres filios suos ederint
Rubē nocte ad lacum uenit crepturus	onis aduersus Cyrenium, & autor 95. b	Samaria olim, nunc Sebastia & Seba
fratrem 13. b	quarte secte Iudeorum 188. a	ste 163. b
Ruben oratio ad Ioseph 15. b	Sais ciuitas 312. a	Samaria obfessa ab Hyrcano Ioanne
Rubenite altare collocant in ripa Ior-	Sallis oppidum 257. b	sacerdote deletur 159. b
danis 46. a	Salmanasar rex Assyriorum tributari	Samaria capta à Tyro Assyriorum re
Rubrius Gallus 303. b	um sibi fecit regem Israel 102. b	ge 102. b
Rubri maris diuisio 22. b	Salomon fili. Dauid ex Betsabee 71. b	Samarit. hostiū castra predātur 96. a
Ruta immense magnitudinis 304. b	Salomoni mandatur à patre structura	Samar. accusantur apud Dariū 114. b
Ruth historia 52. b	templi 79. a	Samarite cuius fuerint natura 120. b
Ruth uxor Maalon, uxor Booz facta	Salomon ungitur in regem 78. b	Samarita & Cuthæi ydem 102. b
52. b	Salom. secundo ungitur in regem 79. b	Samaritanorum cum Iudeis disidia
S		
Saba ciuitas Aethiopiæ 20. a	rcm 80. b	212. b
Sabach unus principū militiæ Sa-	Salomon quid à deo impetrauerit, &	Samaritanorum mala in Iudeos 125. a
lomonis 81. a	eius prudentia 80. b	Sambalas Samarita equitū præ. 114. b
Sabadaias princeps à Iosaphat insti-	Salomonis quotidianum conuiuiū, sa-	Samei iuri iusti sentētia de He. 148. b
tuitur 94. a	pietia, libri, potestas in demones	Samarcorum seditio 190. b
Sabatei 5. a	&c. 81. a. b	Samofata oppidum 155. a
Sabassarus præfectus Syriæ & Phœni	Salomonis hostie & sacrificia 83. a	Sasonis etymologia & natiuitas 51. b
cia 114. a	Salomoni quāta fuerit argenti & gem-	Samson leonem suffocat ibidem
Sabatatha 5. b	Sabatatheni eod. marium copia 85. b. 86. a	Samson trecentis uulpibus depopula-
Sabbatum quid 2. a	Salomonis uxores & concubine 86. a	tus messes Palestinorum 51. b
Sabbaticus annus 149. a	Salomonis regia 84. a	Sam. Gaze portas effregit 52. a
Sabbaticus annis 303. b	Salomon enigmata soluit 84. b	Samson per Dalilam delusus Palesti-
Sabei populus 5. b	Salomon quas urbes condiderit 85. a	nis traditur 52. a
Sabeus cōtra Iud. causam agēs pro tē	Salom. obitus, etas, & sepultura 86. b	Samson interijt unā cum tribus hosti-
plo Garizim morte dānatur 134. a	Salomonis equisonum ornatus 87. a	um millibus ibi.
Sabæ seditio contra Dauid 76. a	Salome Alexandra uxor Aristobuli fi	Samso. quæstio Thammitis proposita
Sabæ caput per murū demittitur 76. a	lij Hyrcani Iohannis 140. b	51. b
Sabion prodit insidias Alexandræ in	Salome filia Antipatri, soror Herodis	Samsonis parentes & uxor occisi à
Herodem 157. b	traducit Mariannen apud Herodē	Palestinis ibid.
Sabia mater Ioe 98. b	uiolati matrimonij 158. b	Samuelis ortus 53. a
Sabinus Cesaris curator 183. a	Salom. à Custobaro repudiū passus 162. b	Samuel indignatus inungit Saul 55. b
Sabinus rerū Caf. curator propter ty	Salomes odiū in filios Herodis ex Ma-	Samson predicat afflictiones populo
rannidem à Iudeis obsidetur 183. a	riamme 162. b. 234. a	55. a
Sabinus fugit Vari conspectum 185. b	Salome filiam suam corrumpit 170. b	Samuel prædicens Saul auferendū re-
Sabinus conscius cōiurationis in C. Ca	Salomē amore in Sylen frustrata, adul	gnum iniuria afficitur 58. b
ligulam facte 203. a	terij habetur suspecta 171. a	Samuel pergit Bethlehē uncturus Da-
Sab. Capitolio potitus occiditur 280. b	Salome coacta nubit Alexæ 175. b	uid regem 59. a

Samuel senex filijs res dispensandas in Saul suo gladio interit iungit	55.a	Saul & filiorum corpora praecisis capi	73.b	66.a	Semei conuictijs afficit David exultantē
Samuel Palestinos subiugauit	54.b	tibus suspensa ab hostibus	cod.	75.a	Semei exorat ueniam à David
Samuel eladem Israeliticam & filiorū Saulis sceleris in Gabaonitis expiatio	53.a	76.b		5.b	Sem filij & earum gentes
Eli perditionem praedicat	56.b	Saul alius Agrippae cognatus	214.b		Semelius uetuit Iudeos ciuitatem & tē
Samuelis oratio ad populum	57.a	Saulus legatus	251.a		plum restaurare
Samuelis uerba tonitrua confirmarūt	58.b	Scala Iacob	10.a		Sennaar campus
Samuelis responsio ad Saul super inob-	58.b	Scaurus pecunia corruptus	144.b		Sennacherib rex Assyriae contra Hie-
edientia	63.b	Scipio Alexandrum Aristobuli filium	147.b		rosolyam castrametatus
Samuelis mors	63.a	securi percussit	253.b.282.a		Sennacherib à filijs perimitur
Samuelis umbra alloquitur Saul	119.b	Scythopolis & Scythopolite	252.a		Senatusconsultum pro Iudeis
Sanabalath Samarita pater Isachā, so-	119.b	Sebastia ab Herode constructa	163.b		Sentij oratio ad senatum Romanum de
cer Manasse fratris Iaddi	ibidem	230.a			imperio Caesarū abrogando
Sanabalath promittit sacerdotium ge-		Sebastia, olim Samaria	163.b		Sehon rex Amorreorum
nero		Sebastus portus	178.a		Sephori Galilaeae populi
Sanabalath ab Alexan. obtinet potesta-		Sebethara conuallis	89.b		Sephoris à quo condita
tem condendi templū genero		Sebeth ciuitas Galaaditidis	51.a		Sephoris hostibus se tradit
Sanabalath mortuus		Sebon ciuitas	142.b		Septē principes sint uniuersiusq; ciui-
Sangar princeps Hebraeorum		Sebonitis regio	127.a		tatis
Sanctum sanctorū in tabernaculo Mo-		Sedechias rex Hierusalē post Ioachim	123.a		Septimi mensis ratio
sis		Sedechias in obsidione Hierusalem cō-	188.b		Septuaginta seniores Bibliorum inter
Sapha scriptor Iosiae regis		sultat Hieremiam	106.b		pretres cum donarijs à rege dimit-
Saphin locus interpretatur scopulus.		Sedechias capitur	107.a		tuntur
120.a		Sedechiae filij perimuntur, ipse autem	107.a		Sephor ciuitas Galilaeae
Saphat pater Helisei		excecatus ducitur in Babyl.	107.a		Sephora filia Rahuelis uxor Moysi
Sapphin. Hero. amicus accusatur		Sedechias in Babylone moritur, & ho-	107.b		21.a
Saraias scriba exercitus David		norifice sepelitur	93.a.b		Serebeus Iudeorum princeps in redi-
Sarabafnas & Sifimnius satrapae		Sedechias pseudo propheta	2.b		tu à Babylone
Sara uxor Abrahae		Seductio Eue	66.a		Seron dux inferioris Syriae
Sarae etas mors & sepultura		Segehem locus	62.a		Serpens maledictus
Saramalla ditissimus Syrorum		Segete loci nomen	7.b		Serrite populi
Sardonychum in ueste pontificali natu-		Segor locus	193.b		Serui non sint testes.
ra miranda		Seiran uilla	3.a		Seth soboles & inuentiones
Sarobarzanes praefectus Syriae		Seianus insidiator Tiberij	103.b		Sex. Cerealis tribunus
Sarcas pontifex		Sella uxor Lamech	126.b		Sex. Caesar Syriae praeses
Sarepta ciuitas		Selenus patrem occidit	121.a		62.a
Sardianorū decretū pro Iudeis		Seleucus Nicanor Babylonem appre-	120.b.127.b		223.b
Saris princeps Babyloniorum contra		hendit	120.a		Sicelech uicus datur David
Hierusalem		Seleuci Nicanoris beneficia in Iudeos	120.a		64.b
Sarua soror David		Seleucus Soter filius Antiochi	120.a		Sichem filius Hemor uitiat Dinā
Saturnius procurator Syriae		Seleucus filius Antiochi Grypi	120.a		12.a
Saturnini sententia de filijs Hero.		chum Cyzicenum patrum occidit	120.a		Sichima ciuitas
Satum mensurae genus		141.b	120.a		codem
Saturninus coniunx Paulinae		Seleucis expugnatur	120.a		Sichimitae sternuntur
Saturninus tutor Fulviae		Seleucia ciuitas condita à Seleuco Ni-	120.a		12.a.50.b
Saul filius Cis ungitur in regem		canore	120.a		Sichimitae saluati per Saul
Saul perditas oues querēs uenit ad Sa-		Seleucia	120.a		58.b
muelēm		Seleucia Iudaei caesi	120.a		Sichimitarū fraudulentia
Saul ad regnum electus seipsum absco-		Selene Cleopatra regina Syriae	120.a		120.b.127.b
dit		Seleucia urbs Syriae circa Antiochi-	120.a		Sichimitarum epist. ad Antioch.
Saul profligauit Naas & Ammonitas		am	120.a		127.b
56.b		Sellum interfecit Zachariā filium Hie-	120.a		Siclus Hebraorū numisma
Saul secundo ungitur in regem		roboam, & eiusdem interitus	120.a		29.a.74.b
Saul à suis militibus destituitur		Semeias propheta Roboam	120.a		Sidon filius Chanaan & ciuitas
Saul hostium 60000. occidit		59.a	120.a		5.b
Saul iubetur penitus abolere Amale-		59.b	120.a		Sidon capta ab Alexandro
chitas		Semeias f. Eli, fortis David	120.a		120.a
Saul regno priuatur		77.a.78.a	120.a		Sidonius Sichimitas nuncupauit Hie-
Saul agitur demonio			120.a		braeos

Simobarus rex Sodomitarum	6.b	Sodomite uicti & Sodomitarum re-	Sylens Trachonitis ab Herode defici-
Simon Giora Gerasenus seditiosus lu-	6.b	ges	entes suscipit
deus	277.b	Sodomorum excidium	172.b
Simon ab Hierosolymitis contra zelo-	278.b	Soemus	7.a Sylens per Nicanorem Damascenū ac-
tas praeficitur	278.b	Soemus Herodi amicus mandatum He	252.b
Simon à Romanis captus	301.a	rodus pandit de Mariamne occiden	74.a
Simon Romam ductus occiditur	304.b	da	Simeon fil. Iacob & quid significet
Simon iustus Onie succedit patri in sa-	122.a	Soemus interficitur	5.b
cerdotium	122.a	Sogane regio	161.b
Simōi mortuo Eleazarus frater succe-	122.a	Sol stetit	Syria regio subditur David
dit	122.a	ibidem Solomona mater septem Machabeorū	70.a
Simon filius Onie, auaro patri succe-	126.b	martyrum	162.a
dit	126.b	Solon legislator	Syria censetur à Cyrenio
Simone mortuo successit Onias fi. cod.	128.a	Solyma ciuitas	187.b
Simon filius Asamonei	128.a	Sondus Arabs à Sylao occisus	267.b
Simon Matathias fil. Matathie ibidem Sophon & Sophaci	128.a	Sondus Arabs à Sylao occisus	Syria & Phoenicia oppugnatur
Simon Matathias uincit Tyrios ibid. Sophas Raguelis	128.a	Sondus Arabs à Sylao occisus	102.b
Simon à regione Tyri usque ad Aegy-	128.a	Sofibius primas custodiae Ptolemei Phi	44.b
ptum militia praeficitur ab Antio-	128.a	Sofibius primas custodiae Ptolemei Phi	Syria à Iudeis uastata
cho	128.a	Sofibius primas custodiae Ptolemei Phi	252.a
Simon Bethsuram capit	136.a	Sofus Herodis adiutor in bello Anti-	329.a
Simon populum Iudaicum super luctu Spartiate	136.a	gonum capit	Syri Samariam obsidentes turbantur à
Ionathae Abarō solatur	137.a	Spicilegium prohibitum	322.b
Simon dux populi factus, à Tryphone Sponsi bello inuitus	137.a	Spicilegium prohibitum	deo
circumueniri nequijt, Mausoleū fra	137.a	Spicilegium prohibitum	7.a
tri struxit, & arcem Hierosolymis Strabo Pompeij maminuit	137.a	Spicilegium prohibitum	Syriorū quot millia caesa ab exercitu
diruit	137.b. 138.a. 218.a	Strabo Cappadox	177.a
Simon perfidiā & ingratitudinē passus Strabō Timagenes	138.a	Stratonis turris	Achab
ab Antiocho Sotere	138.a	Stratonis turris	9.a
Simon uincit Cendebeum	138.a. 218.a	Stratonis turris nunc Caesarea	Syrorū bella cōtra Achab
Simon insidijs Ptolem. generi sui inter-	218.a	Stratopedos incenditur	92.a. 93.a. b
fectus	218.a	Stoccheus libertus Agrippae maioris	269.b
Simon Dosithei legatus Iudeorū	139.a	194.a	Syrus rex Mesop. profugatur
Simō Buzi Alexadrini sacerdos	164.a	Stola pontificalis à Vitellio sacerdoti-	70.b
Simō Herodis seruus Iudeam infestat	184.b. 240.b	bus data	Syson pontifex
184.b. 240.b	184.b. 240.b	Stole conseruanda potestas Iudeis cō	215.b
Simon Effesus somnij Archelai inter-	187.a. b	cessa	T
pres	187.a. b	Stole sacerdotes in templo Salomo-	Abernaculi filiorum Israel edi-
Simon Camithi pontifex post Eleaza-	188.b	nis	ficatio
rum Annae	188.b	Stole Leuitarum in templo Salom.	26.a
Simon Boethi Canthara potifex	207.b	Stultitia gentilium redarguitur à Iose	136.b
Simō Hierosolymites detractor Agrip	208.b	pbo	Tabernaculi ornatus instrumēta
pe maioris	208.b	Suba Aegyptiorum rex	26.b
Simon Galileus crucifixus	211.b	Suba rex à Saul subiugatus	39.b
Simon Cyprius Iudeus magus	212.b	Iudeas Phideas, sacerdos	& deinceps
Simon Anania legatus Iudeorū	251.a	Suna ciuitas	41.b
Simonis Sauli fortitudo	252.a	Susa scriba David	Tabernaculi hostie igne consumpta
Simeon Gamalielis	270.b	Susachus Aegyptiorum rex bellum mo	188.b
Sina mons	20.b. 23.a	net contra Roboam	29.a. b
Siphas Galaadites	74.a	Susachus templum Salom. spoliat	145.b
Sitenna puteus	9.b	Susa Persarum metropolis	Tabernaculorum solēnitas
Sisara dux exercitus Chananeorū in-	49.a	Sycamina	30.b
terfectus à Iabel muliere	49.a	Syllanus rector Syriae	139.b
Sisinnius Syria & Phoenicia praefectus	111.b. 114.a	Sylas libertus Agrippae maioris	Taburius mons
111.b. 114.a	111.b. 114.a	Sylas pref. militiae fit	49.b
Sobachus Ammonita	70.b	Sylas accusat Herodem apud Augu-	Thadallus dux exercitus Assyrio.
Sobnea, scriba Ezechiae	102.b	ptium	6.b
Socrates	325.b	Sylus Obode regis legatus exardet	Thales philosophus
Socho loci nomen	59.b	Sylus Obode regis legatus exardet	310.b
Socho ciuitas à Roboam structa	88.a	amoris Salomēs	Thalamus Iachin. columna
			82.a
			Thamar filia David opprimitur ab
			Ammon
			72.a
			Thamar queritur fratri iniuriam sibi
			illatam
			72.b
			Thamar Absalō nupsit Roboam
			72.b
			Thaman occiditur
			90.a
			Thamna
			258.a
			Thamna concubina Eliphaz
			12.b
			Thamna ciuitas Palaestinarum
			51.b
			Thamnita populi
			51.b
			Tenganas praefectus
			114.b
			Tarsicum mare
			85.b
			Taraches rex Aethiopum
			103.b
			Tarbis Moesen amauit
			20.a
			Tarichee oppidum
			255.b
			Tarichena ciuit. Caesio capta
			147.a
			Tarichearum obsidio
			266.a
			Tarsus oppidum
			5.a
			Tharsa ciuitas
			101.a
			Thare patris Abraham mors
			6.a
			Thaumasii elementia in Agrippam ca-
			207.b
			ptium
			194.a
			Tauri laudantur
			249.b
			Thesbon oppidum
			90.b
			Thecos oppidū à Roboā structum
			88.a

Thedusa ciuitas	94. a	Titus Iolapatam caput	283. b	Valerius Asiaticus	202. b
Thermodoon flu.	314. b	Titi gesta	ibidem	Valerius Asiaticus occisus	204. a
Teglatphalassar rex Assyriorum	101. a. b	Titus diuinitus seruatus	281. b.	Varus Iudeorum bella et seditiones se-	
Thella uicus	257. b	Titus Phrygius	297. a	dat	185. a. b
Templi Salomonis structura	82. a	Thobona ciuitas	105. a	Varro Syriae rector	229. b
Templum spoliatur a Sussachis	88. b	Tobias pater Iosephi reconciliatoris	Vasibis uxor Artaxerxis repudiatur		
Templum reparatur a Ioa primo	99. a	Onia ad Ptolemeum Eupatorē	125. a.		
Templum Dagonis conflagratum	134. b	Thou rex cum David foedus inijt	70. a	Vasuroth ciuitas	104. b
Templum a Pompeio Magno captum	145. b	Thracex olim Tirense	5. a.	Vatzebora uicus	296. b
Themosif rex	312. b	Trachonitis	258. a	Vatuenes Samarita	114. b
Theodas magus occiditur	211. b.	Trachon prouincia Herodi datur, ex-		Ventidius Bassus dux Ro.	154. a. 226. a
Theodorus Zenonis multos Iudeorum		pulso inde Zenodoro	164. b.	Ventidius Herodi Machoram mittit	
occidit	141. b. 219. b	Trachonite latrones interficiunt	172. b	155. a. 226. a	
Theodestus eunuchus	117. a.	Traianus Iapham expugnat	262. b	Veranius legatus ad Claudium de usur-	
Theophrastus	314. a.	Trebellius Maximus	204. b.	panda auctoritate imperij	206. a
Theophilus pontifex	207. b.	Tres fortissimorum David aquam in-		Vespasiani munificetia in Iudeos	124. a
Theosta oppidum	144. b.	ter hostes hauserunt	76. b.	Vespa. bello Orientis praeficitur	257. a
Theodestes oculis orbatus temerario		Tripolis ciuitas	139. b.	Vespasiani clara facinora in bello ad-	
ausu de lege scripturus	124. a	Troglodytis regio	9. a	uersus Iudeos	259. b. usq; 279
Theopompus quid passus sit quod legē		Tryphon Diodorus Apamenus contra		Vespasianus a militibus imperator de-	
attigerit	ibidem	Demetrium Nicanorem	135. b. 136. a	claratur	279. b
Thmosif rex	312. b.	Tryphonis aduersus Antiochum et		Vesp. Iosephum a uinculis soluit	280. a
Thermusa concubina Phraatis	189. a.	Ionatham fraudulentia	137. a	Vespasianus Mesiam depopulantes ster-	
Thermut Pharaonis filia Moysen ex-		Tryphon Ionatham Abaron fraudi-		nit	303. b
positum educat	19. a.	bis capiēs interfecit	137. a. b. 218. a	Vespasianus templū pacis Rome con-	
Thou foedus cum David	70. a.	Tryphonis perfidia et nefas in Anti-		struxit	304. b
Terre motus in Iudea magni Herodis		ochum qui Theos dictus	138. a.	Vesp. Iudeam militibus dat	305. b
tempore	229. a.	Tryp. princeps a militib. constituit	138.	Vespasiani reditus in Italiam	302. b.
Tessari prohibetur unus	39. b.	Tryphon perimitur	ibidem	Vespasiani natalis celebratus	302. a
Thmaus locus	280. b	Tryphon tonsor Hero. occisus	234. b	Vespasiani nauigatio	302. b
Tiberias condita ab Herode tetrar-		Tryphon Theodionis tabellio	209. b.	Vestium sacerdotium descriptio	27. b
cha	189. a	Tubalcain ferrariae artis inuētor	3. a	Vinea quomodo plantanda	59. b
Tiberiadis deditio ad Vespasianum	266.	Tube per Moysen inuentio	32. a.	Vir quidam mulierem membratim se-	
Tiberius Augusto succedit in imperio		Thuribula in templo Salomonis	82. b.	ctam. per singulas tribus destinauit	
188. b		Turbatio Syrorum a deo facta	96. a.	47. b	
Tiberij uindicta de stupro Paulina et		Turris Babylonica edificatio	4. b.	Virga Aaron fronduit	35. a
seductione Fuluae	190. b.	Tybris fluius	190. a.	Vitellius Syriae praefectus Tiberio re-	
Tiberij mors Vitellio nunciata	191. b	Tyrānus delator filiorum Her.	173. b.	gnante	166. a. 190. b
Tiberij indignatio in Agrippam et re-		234. a		Vitellius Hierosolymis stolā reddit po-	
conciliatio	192. b. 193. a	Tyrannus castrorum praef.	254. a.	tificibus	190. b
Tiberij mors natura et mores	193. a.	Tyria uestis	86. a.	Vitellius Artabano reconciliatur ibi-	
usque	195	Tyridates rex Armenia	211. a.	Vitellius Germanicorum Imperator	
Tiberij simulatio erga Caligulam		Tyriorum animositas	102. b	278. a	
194. b		Tyro carpens Herodem in filiorum mor-		Vitellij mors et imperium	280. a
Tiberius Alexāder praefes Iudae post		tem anbelantē cū filio appre.	174. b	Vitis aurea Aristobuli	144. b
Fadum	211. b	Tyrus rex et urbs	102. b.	Vitula aurea adorantur ab Hebr. Ro-	
Tiberius Gemellus filius Drusi, nepos		Tyrus urbs ab Alexādō uastata	120.	boam seductore	87. a
Tiberij Caesaris	193. b. 194. b	Tyrus locus inter Arabiam et Iude-		Vlatha ciuitas Herodi datur	165. a
Tigranes rex Armenius Iudeam inua-		am	127. a.	Vniuersi creatio	2. a
dit	143. b.	Tyroepeon uallis	283. b.	Vni testi non credendum	39. b
Tigris fluius	2. a.	V		Vologes rex Parthorum	306. a
Tirathua uicus	190. b.	Vachalim rex Ammōitarū	107. b	Voluminus procurator Syriae	172. b.
Tyridates rex Armenia	306. a.	Vadracus proiecit corpus Iorā	234. b	Volumnij sententia de filijs Herodis	
Titi et Vespasiani munificentia in Iu-		in agrum Nabot	97. b	174. b. 234. b	
deos nictos	124. a.	Vagoset grauiter Iudeos multat	119. b	Vonones a Parthis pulsus capitur	198. b
T. Lilius Pompeij meminit	145. b	Valerianus dux contra Tiberiadē	265.	Voscheti ciuitas	104. b
Titius Syriae procurator	172. b.	Valerius Gratus Sabino auxiliatur cō-		Vr rex Madianitarum	37. b
Tit. Vespasiani filius Alex. missus	257.	tra Iudeos	188. b	Vrias filius Iothan sacerdos	107. b
Titī profectio in Iudeā	258. b. 280. b.	Valerius Gratus praefes Iudae post		Vrias litera	71. a
		Annium Rufum	188. b.		

Vrius dolo Dauid regis occisus	71.a	Zacharias ab amico suo Selluocisus	Zephyrium	231.b	
Vrias alius pater Chire	81.a	ibidem	Zerbin dux Madianitarum captus		
Vri princeps militiae Salomonis	81.a	Zachab. filius Achaz perimitur	101.b	49.b	
Vrion fororius Mosi	24.b	Zacharias propheta predicit aperti-	Zethura ciuitas à Roboā structa	88.a	
Vsura prohibita	41.a	onem templi	114.a	Zeusis amicus Antiochi	114.b
Vxor Loth in statuā salis cōuersa	7.b	Zacharias Baruch in templo occisus	Ziba famulus David fycophanta	73.a	
Vxor cuiusdam Leuite à Gabaonitis	274.b		Ziba libertus Saul David occurrit		
suprata	47.a.b	Zaleucus Locrensis	312.b	75.b	
Vxor que ducenda	40.a	Zamarias omne genus Baasa intere-	Zibe fallacia proditur	ibidem	
Vxoris diuortium	40.b	mit	90.a	Zipha ciuitas à Roboam structa	88.a
		Zamarias semetipsum cōcremauit eo.	Ziphai produnt David	63.a	
X Aloth uicus	257.b	Zamari Iudeo Babylōio datur regio	Ziphin locus aliās noua	63.a	
X anticus mensis	22.a	Bathanea cōtra Trachōitas	176.a	Zizus princeps Arabum	142.b
Xerxes patri Dario successit	114.b	Zara ciuitas	218.a	sq̄ unde s̄ur	121.b
Xerxis regis epistola pro Iudeis	115.a	Zareas rex Aethiopiae	89.b	Zoara ciuitas	144.a
Xerxes turpiter profligatus ab Athe-		Zarassa uxor Aman	118.a	Zoilus tyrānus Stratōis turris	140.b
nienſibus	249.a	Zarnō dux Madianitarū captus	49.b	Zona sacerdotum tabernaculi	27.b
Xylophorias festiuitas Iudeorū	251.a	Zaroth Helchie sacerdos	107.b	Zora ciuitas	139.a
Xystus	248.b. 283.b	Zeb rex Madianitarum occisus	49.b	Zorobabel princeps Iudeorum mitti	
		Zebul princeps Sichimitarum	50.a	tur à Babylōe per Cyrum, restitutus	
Z Abulus Arabs Alexādro Ba-		Zelotypie probatio	31.a	rus templum dei	112.a. 113.a
lai caput abscidit	135.a	Zelote qui	270.b	Zorobabelis sententia de fortitudine	
Zabulon ciuitas capta	253.a	Zelotarum pugna contra Simonē Ge-		mulieris & ueritatis	112.a
Zabud mater Ioachim	105.b	rasenum	277.b	Zorobabel proficiscitur reparatu-	
Zacharias propheta filius Ioiaē in-		Zelpha famula Lie	11.a. 17.b	rus templum & urbem	115.b
iusse lapidatur in templo	99.a	Zenodorus expellitur Trachone		Zur rex Madianitarum	57.b
Zacharie amici occidunt Ioān. cod.	164.b. 229.b				
Zacharias filius Hieroboam patri suc-		Zenodorus mortuus Antiochie	165.a		
cedens sex mensibus regnauit	101.a	Zeno Corylas	138.b. 218.b		

FINIS

F I N I S

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

cui iam dudum infensus odium publicauerat, etiam uxore eius Berenice criminationibus implicata, hos quidem priores occidit, deinde omnes simul pecuniarum copias eximios, tria simul millia trucidauit. Et hæc secure facere arbitrabatur, quod eorum patrimonia re ditibus Cæsaris adiungebat. Ne uero uel alibi degentium quisquam Iudæorum eius iniustitiam confutaret, etiam longius mendacium propagauit: ac Ionathæ nonnullisq; alijs qui comprehensi fuerant persuadet, nouarum rerum accusationem uiris inferre probatissimis Iudæorum, apud Alexandriam Romanisq; degentium. Horum autem qui per insidias accusati sunt, unus erat Iosephus qui hæc scripsit. Non tamen Catullo fictio ita ut sperauerat, cessit. Nam Romanum quidem uenit, Ionathan ceterosq; uinctos ducens, sine ulla arbitrabatur esse questionis apud se ac per illum constatam calumniam. Vespasianus autem rem suspicatus, ueritatem requirebat, cognitoq; non iure hominibus accusationem illatam, illos quidem Titus Iudæorum criminibus soluit, merito uero poenam in Ionatham statuit: prius enim uerberatus, uiuus exustus est. Catullo autem tunc quidem ob lenitatem principum obtigit, ne quod amplius reprehensionis experiret, non multo autem post, multiplici morbo & insanabili correptus, acerbissime tortus est non corporis tantum cruciatu sustinens, sed erat ei maior animi morbus & grauior. Terroribus enim expauescebat, & crebro uidebat sibi instantes umbras eorum quos peremerat, & clamitabat. Cumq; se tenere non posset, exiliebat stratis, tanquam tormentis sibi & flammis adhibitis. Hoc autem semper multum proficiente malo, extisq; defluentibus, ac intestinis exhaustis, ita est mortuus: nulla re alia magis diuinæ prouidentiae facto indicio, quam quod nequissimos ulciscatur. Hic nobis est finis historiae, quam promissimus nos cum omni ueritate tradituros, cognoscere cupientibus, quem ad modum hoc bellum Romanis gestum est cum Iudæis, & qualiter sit quidem expositum lectoris, ut dicant relinquas: de ueritate autem confidenter dicere non pigebit, quod eam solam scopum mihi per omnia quae scripsi proposuerim.

Iudæorum tria milia occiso

Ionathæ exustus est.

Epilogus

FLAVII IOSEPHI HE-

BRAEI SACERDOTIS DE ANTIQVITATE IYDAEO-

rum contra Apionem grammaticum Alexandrinum, ad Epaphroditum, Liber primus,

UFFICIENTER, ut arbitror, & per libros Antiquitatum, optime uirorum Epaphrodite, legentibus eos, aperui de nostro genere Iudæorum, quia & uetustissimum est, & primam originem domesticam habuit. Quinque millium enim annorum numerus historiam continentem, ex nostris sacris libris graeco sermone conscripti. Quam uero multos uideo, respicientes blasphemiam quorundam insane prolatam, & ea quae a me de antiquitate conscripta sunt, non credentes: putantes mendacium nostrum esse genus, eo quod nulla

la memoria apud Graecorum nobiles historiographos digni sunt habiti nostri maiores, pro omnibus his arbitratus sum oportere me breuiter hæc dicta conscribere, & derogantem quidem uesanum spontaneumq; increpare mendacium, aliorum uero ignorantiam pariter emendare: uniuersosq; de nostra antiquitate, qui scilicet ueritatem amplectuntur, edocere. Vrat autem in meis dictis testibus eis, qui de omni antiquitate apud Graecos fide digni sunt iudicandi: eos autem qui blasphemie de nobis atq; fallaciter conscribere aliqua, per semetipsos conuictos indubitanter ostendat. Conabor etiam causas exponere, propter quas non multi in Graecis historijs gentis nostrae fecere memoriam: nec non & eos, qui de nobis scribere uoluerunt, nescientibus aut nescire simulantibus indicabo. Primitus itaque satis admiror eos, qui existimant oportere de rebus antiquis, Graecis tantummodo fidem habere, & ab eis consulendam esse ueritatis integritatem, non nobis autem & alijs hominibus non esse credendum. Sed ego omnia in his contraria uideo contigisse. Quapropter decet non uarias opiniones inspicere, sed ex ipsis rebus iustitiam ponderare. Omnia siquidem Graecorum noua, & heri (ut ita dicam) nuperq; facta cognoui: hoc est, fabricam ciuitatum & adinventiones artium conscriptionesq; legum, cunctarumq; rerum iunior apud eos est historiae diligentia conscribendarum,

FFF III

Ois Græcorū esse nona-

Apud Aegyptios aut, atq; Chaldaeos, & Phoenicas (desino enim nos illis connumerare) sicut ipsi fatentur, res gestæ antiquissimam & permanentem habent memoriæ traditionē. Nam & locis omnes inhabitant, quæ nequaquā aeris corruptioni subiaceant; & multam prouidentiam habuere, ut nihil horum quæ apud eos aguntur, sine memoria relinqueretur, sed in publicis conscriptionibus semper à uiris sapientissimis diceretur. Græcorū uero regionem innumerae corruptiones inuasere, retum memoriā delentes. Qui aut nouas constituentes conuersationes, oīm se primos esse credidere, sciant quia etiam sero & uix naturam potuerunt agnoscere literarum. Nam antiquissimū earum usum habuisse creduntur à Phœnicibus, & à Cadmo se didicisse gloriantur. Sed neq; illo tempore poterit aliquis demonstrare seruatam conscriptionem, neq; in templis, neq; in publicis anathematibus, qñ etiam de Troianis rebus, ubi tot annis militatū est, postea multa quaestio atq; contentio facta est, utrum literis usi sint; & magis ueritas obtinuit, quod usus modernarū literarū illis fuisset incognitus. Constat aut, qd apud Græcos nulla inuenitur cōscriptio, poemate Homeri uetustior: & hunc etiā post bella Troiana fuisse manifestū est. Et aiunt neq; hūc literis suum poema reliquisse; sed cantibus memoria reseruatum, postea fuisse cōpositum, & propterea multam in eo cōperiri dissonantiam. Qui aut historias apud eos conscribere tentauerunt, id est, Cadmus Milesius & Acusilaus Argiuus, & post hunc quicumq; alij fuisse referuntur, paululum tēpus Persarū contra Græcos expeditionem p̄cessere. Sed & eos q de caelestibus ac diuinis primitus apud Græcos sunt philosophati, id est, Pherecydem Syrium & Pythagoram & Thaletē, oēs concorditer confitentur, Aegyptiorū & Chaldaeorū fuisse discipulos, & breuiter conscripisse, quæ à Græcis oīm antiquissima iudicant, ita ut uix ea credant ab illis fuisse cōscripta. Quomodo ergo nō est irrationabile, ut tali fastu turgant Græci, tanquam soli sciant uetera, & ueritatem eorum exacte tradant; aut quis non ab ipsis conscriptoribus facillime discat, quod neque firmiter scientes aliquid conscribere, sed quod unusquisque opinatus est, hoc studuit explanare. Vnde etiam libris se inuicem arguunt, & ualde contraria de rebus eisdem nō piget eos dicere. Sed ego uidebor me potioribus esse superfluous, si explanare uoluero, quātis quidem locis Hellenicus ab Acusilaus de genealogiis discrepat, & in quātis Hesiodū corrigit Acusilaus, aut quomō Ephorus quidem Hellenicum in plurimis offendit esse mendacē, Ephorus uero Timæus, Timæus qui post illum fuit, Herodotus uero cuncti. sed neq; de Siculis cum Antiocho & Philisto aut Callia Timæus concordare dignatus est; neq; rursus de Atticis hi q Athidas cōscripserunt aut de Argolicis q de Argis historiam protulere, alterutros consecuti sunt. Et quid oportet dicere de ciuitatibus breuibusq; rebus, qñ de militia Persica, & his quæ in ea sunt gesta, tantum uiri probatissimi discordasse noscuntur. In multis aut etiam Thucydides tanquam fallax accusatur, licet scrupulosissimam sui temporis historiam conscripisse uideatur. Causæ uero huius dissonantiæ multæ forsitan & aliæ querere uolentibus apparebunt. Ego uero duabus, quas dicturus sum, maximam huius uim diuersitatis ascribo. Et quidem primum dico eam quæ mihi propior esse uidetur, id est, eo quod ab initio non fuerit studiū apud Græcos, publicas de his quæ semper aguntur proferre cōscriptiones. Hoc etenim præcipue & errorem & potestatem mentiendi posteris, uetus aliquid uolentibus scriptitare, concessit. Non enim solummodo apud alios Græcos publica cōscriptio est neglecta; sed neq; apud ipsos Athenienses, quos terrigenas esse dicunt, disciplinæq; cultores, aliquid huiusmodi reperitur. Sed publicarum literarū antiquissimas esse dicunt leges, quæ à Dracone eis de supplicijs sunt conscriptæ, modicum ante tempus tyrānidis Pisistrati. De Arcadibus autem in antiquitate gloriantibus, qd oportet dici uix enim isti & postea literis eruditi sunt. Cum ergo conscriptio nulla præponeretur, quæ & discere uolentes doceret, & mentientes argueret, multa inter conscriptores discordia nata est; quoniam qui ad scribendum se præparabant, non studium ueritatis exhibuerunt, licet hæc promissio semper habeatur in promptu: sed uerborum magis habere prolationem maximam. Et quemadmodum laudari se in hoc super alios aestimarent, ad hoc potius semetipsos aptabant. Aliqui uero ad fabulas sunt conuersi, aliqui autem ad gratiam, aut ciuitates laudantes aut reges; alij semetipsos ad accusandas causas aut conscriptores tradiderunt: in hoc se fore probabiles aestimantes, & omnino hoc agentes, quod historiæ nimis aduersum ē.

Causa erroris Græcorū

Draconis leges.
Arcades

Vera siquidem historiae indicium est, si de eisdem rebus omnes eadem dicant atque conscribant. hi uero cum quaedam aliter conscriberent quam alij, tunc se putabant omnino ueraciores ostendi. Quapropter causa quidem uerborum & calliditatis eorum, cedere nos Graecis oportet: non autem de antiqua historiae ueritate, & maxime de rebus propriae uniuscuiusque provinciae. Quoniam igitur apud Aegyptios & Babylonios, ex longissimis olim temporibus circa conscriptiones diligentia fuit, quam sacerdotibus erat iniuncta, & circa eas ipsi philosophabantur: Chaldaei uero apud Babylonios, & quia praecipue Graecis immixti, usi sunt Phoenices literis, circa dispensationes uitae & publicorum operum traditionem, dum consentiant omnes, tacendum hoc puto. De nostris uero progenitoribus, qui eandem quam praedicti habuerunt in conscriptionibus sollicitudinem (desino dicere, etiam potiore) pontificibus & prophetis hoc imperantes, & quia usque ad nostra tempora cum multa integritate seruatum est, & si oportet audentius dicere, etiam seruabitur, conabor breuiter edocere. Non enim solummodo ab initio probatissimos uiros, & in dei placatione praeparatos ad haec exercenda constituerunt: sed quatenus etiam genus sacerdotum sine permixtione purumque consistere, prouiderunt. Oportet enim cum qui sacerdotium habiturus est, ex eiusdem gentis nasci muliere, & neque ad pecunias, neque ad honores inspicere, & genus per antiquam lineam & multis testibus approbare. Quod scilicet agimus non solum in ipsa Iudaea, sed ubique nostri generis constitutio reperitur, etiam ibi integritas ista seruatur circa nuptias sacerdotum, hoc est, in Aegypto & Babylonia, & quocunque terrarum orbe quilibet de sacerdotum genere sunt dispersi. Mittunt enim in Hierosolymam conscribentes a patre nostri nuptiae, & antiquorum progenitorum, quicunque huius rei testimonia praebere. Si autem bella praeuenerint, sicut iam crebro factum est, dum Antiochus Epiphanes ad nostram uenisset regionem, & Pompeius Magnus & Quintilius Varus, & praecipue nostris gesta temporibus, tunc hi qui de sacerdotibus supersunt, ex antiquis literis iterum nouas conficiunt, & probant mulieres, quae relinquuntur. Non enim ad captiuas accedunt, alienigenarum consortia formidantes. Indicium uero integritatis hoc maximum est: quia pontifices apud nos a duobus millibus annis denominati filij a patre conscripti sunt. His autem qui praedicti sunt, si quid praeuaricentur, interdicitur ne uel ad altare accedant, uel alia sanctificatione fungantur. Recte siquidem, potius autem necessarie, cum neque conscribendi potestas omnibus data, neque ulla sit in descriptione discordia: sed solummodo prophetis antiquissima quidem & ueterrima secundum inspirationem facta a deo cognoscentibus, alia uero suorum temporum sicuti sunt facta palam conscribentibus, infiniti libri non sunt apud nos discordantes & sibi in se repugnantes: sed solummodo duo & uiginti libri, habentes temporis totius conscriptionem, quod iuste fides admittitur. Horum ergo quinque quidem sunt Moyses, qui natiuitates continent, & humanae generationis traditionem habent usque ad eius mortem. hoc tempus de tribus millibus annis paululum minus est. A morte uero Moyses usque ad Artaxerxem Persarum regem, qui fuit post Xerxem, prophetae suorum temporum res gestas conscripserunt in tredecim libris. Reliqui uero quatuor, hymnos in deum, & uitae humanae precepta noscuntur continere. Ab Artaxerxe uero usque ad nostrum tempus singula quidem conscripta, non tamen priori simili fide sunt habita, eo quod non fuerit certa successio prophetarum. Palam namque est ipsis operibus quemadmodum nos propriis literis credimus: tanto namque seculo iam praeterito neque adhaerere quicquam aliquis nec auferre, nec transformare praesumpsit. Omnibus enim insertum est more ex prima generatione Iudaeis, haec diuina dogmata nominare, & in his utique praedicare, & propterea, si oporteat, mori libenter. Iam itaque multi captiuorum frequenter tormentis affecti sunt, & mortes uarias in theatris sustinere, ne ullum uerbum contra leges admitterent, aut conscriptiones auitas uiolarent. Quis Graecorum aliquid tale peressus est? quam neque fortuitum sustinere laesionem uolunt, licet omnia apud eos scripta destruantur. Verba enim haec esse piratae secundum conscribentium uoluntates exposita. Et hoc iuste etiam de antiquis sapient, quam illi quos nunc quoque uident praesumentes de his rebus conscribere, quibus neque ipsi interfuerunt, neque credere scientibus acquiescunt. Denique de bello quod apud nos contigit super, quidam historias conscribentes ediderunt: cum neque ad ea loca uenerint, neque in proximorum rerum gestarum fuerint, sed ex auditu quaedam pauca componentes, impudenter sanctos uidentur historiae sole iactare. Ego uero & de omni bello, & quae ibi particulariter

Sacerdotum
genus am-
plum.

gesta sunt, ueram descriptionem feci, cum ipse rebus omnibus interfuerim. Dux etenim apud nos Galilæorum eram, donec fuit defendendi facultas. Contigit autem ut caperet à Romanis: & habentes me Vespasianus & Titus in custodia, uniuerſa ſemper inſpicere faciebant, primo quidem uinctum, poſtea uero ſolutus cum Tito ab Alexandria propter obſeſſionem Hieroſolymorum directus ſum. Eo tempore nihil eſt geſtum, quod meam potuiſſet latere notiſſiam. Nam uidens Romanorum exercitum, uniuerſa cum diligentia deſcribebam. Et ea quæ nunciabant ab his q̄ ſemetipſos tradebant, ego ſolus integrius intelligens diſponebam. Deinde Romæ tempus uacationis habens, omni iam negotio præparato uſus aliquibus cooperantibus mihi propter eloquentiam Græcam rerum eruditionem exhibui. Tantæq̄ mihi ſecuritas affuit ueritatis, ut primos omniſi imperatores belli Vespasianum & Titum teſtes non expauſcerem. Primum namq̄ illis obtuli libros: & poſt illos multis quidem Romanorum qui bellis interfuere, plurimis uero hoſtrorū etiam eos uenum dedi, qui Græca eruditione uidebantur imbuti, quorum eſt Iulius Archelaus, Herodes honeſtiſſimus, & ipſe admirabilis rex Agrippa. Iſti ſiquidem uniuerſi teſtimonium perhibuere, quod ueritatem diligenter excolui: non diſſimulaturi ſi quid geſtorum per ignorantiam aut per gratiam commutaſſem, aut prætermiſiſſem. Quidam uero prauī homines derogare meæ hiſtoriæ ſunt conati, tanq̄ in ſcholis adoleſcentium themata exercentes, & accuſationis inſperatæ atq̄ detractiōis facientes opus: cum oporteat illud ſciri, quod cōuenit promittentem alijs rerum ueraciū traditionem, ipſum prius hæc noſſe certiffime, aut rebus geſtis ad hærendo, aut ab ſcientibus conſulendo. Quod ego præcipue circa utruq̄ me credo feciſſe opus. Antiquitatis namq̄ libros (ſicuti dixi) ex uoluminibus ſacris interpretatus ſum, cum eſſem geneſe ſacerdos, & participarem illarū ſapientiam literarum. Hiſtoriam uero belli conſcripſi, multarum quidem actionū ipſe operator, plurimarum uero inſpector exiſtens, & omnino eorum quæ dicta uel geſta ſunt, nihil ignorans. Quomodo ergo non procaces quilibet exiſtimabit eos, qui aduerſum me nituntur de ueritate contendere? Qui licet imperatorum cōmēta legiſſe dicuntur, non tamen noſtrorum repugnantium rebus interfuere. De his rebus itaq̄ neceſſariam feci diſgreſſionem, ſignificare uolens facultatem eorum, qui hiſtoriam ſcribere promittunt. Eſſe ſufficienter, ſicuti reor, declarauī, quod conſcriptio rerum apud Barbaros potius ſolenniſſor, q̄ apud Græcos eſt. Volo aſſit paululum prius diſputare aduerſus eos, qui contendunt nouellam eſſe noſtram conuerſationem, eo quod nihil de nobis, ut aiunt iſti, dictū ſit à cōſcriptoribus Græcis: Deinde teſtimonia antiquitatis ex aliorū literis exhibebo: & eos q̄ noſtrū blaſphemant genus, nulla ratione blaſphemare mōſtrabo. Nos igitur neq̄ regionem maritimā habitamus, neq̄ mercimonijs gaudemus, neq̄ per hoc alterutris peregrinationib⁹ fatigamur. Sed noſtræ ciuitates procul à mari ſitæ ſunt: regionemq̄ huberrimā poſſidentes, in ea aſſidue laboramus, ſcipue circa filiorū nutrimenta ſtudentes, legiſq̄ cuſtodia: & traditionē pietatis, totius op⁹ uitæ neceſſariū iudicamus. Cū accedat igit̄ his quæ ſ dicta ſunt etiā uiuēdi ratio ppria, nihil fuit antiquis tēporibus quod faceret nobis cōmercii Græcorū, ſicut Aegyptijs mercimoniā, quæ ab eis exportantur, & ad eos rurius importantur: itemq̄ habitatoribus Phœnicie maritimæ, ſtudentibus circa contractus, atq̄ negotia amore pecuniæ requiſita. Sed neq̄ circa latrocinia ſicut quidā alij uacauere, ampli⁹ uſus habere concupiſcentes patres noſtri ad bella conuerſi ſunt, licet regio noſtra multa milia uiuorum fortium poſſideret. Phœnices ergo propter negociationem ad Græcorū prouinciam nauigantes, repente ſunt agniti, & per illos Aegyptij, & omnes à quibus ad Græcos onera deuehebant, immenſa maria proſcindētes. Medi uero poſtea atq̄ Perſæ palam in Aſia regnauerunt, & uſq̄ ad alteram continentem Perſæ militauerunt. Thraces autē propter uiciniam, & Scythæ ab his qui Pontum nauigant, cogniti ſunt, & omnino uniuerſi iuxta mare uel orientale uel heſperium habitantes, aliquid cōſcribere uolentibus cogniti facti ſunt. Qui uero ſuperius habitabant, & procul à mari, multis ſunt temporibus ignorati. Et hoc apparet etiam circa Europam contigiſſe: quando de Romanorum ciuitate tam longo tempore adepta poteſtatem, tantæque bella conſiciente, neque Herodotus, neque Thucydides, nec ullus qui fuit cum iſtis, fecit aliquam mentionem: ſed ſerō tandem & uix ad Græcos potuit eorū penire notiſſia. De Gallis eū & Hiſpanis ſic ignoraue

hi, qui putantur diligentissimi conscriptores, quorum est Ephorus, ut unam ciuitatē esse arbitrentur Iberos, qui tantam partem occidentalis terrae noscuntur inhabitare. Et mores eorum, qui neque fiunt apud eos, neque dicuntur, referunt. Causa uero ignorantiae ueritatis est, quod procul abessent: ut autem falsa conscriberent, quod uellent uideri aliquid amplius quam alij retulisse. Quomodo ergo mirari decet, si neque nostra gens plurimis erat nota, neque ad scribendum de se aliquam dedit occasionem, & ita dissita procul a mari, & talibus institutis uiuens? Pone igitur nos argumento uti uelle Graecorum, quod non sit genus eorum antiquum, eo quod nihil in nostris uoluminibus de eis sit dictum: nonne omnino deridebunt causas huiusmodi a me prolatas, & testes uicinae regionis adducet antiquitatis suae? Igitur & ego hoc conabor efficere. Aegyptijs enim & Phoenicibus praecipue testibus utar, cum nullus eorum potuerit tanquam fallum accusare testimonium. Et uidetur maxime erga nos iniqui in communi quidem omnes Aegyptij, Phoenicum uero Tyrj. De Chaldaeis autem nequaquam hoc dicere potero, quonia & generis nostri principes constituti sunt, & propter cognationem in conscriptionibus suis meminere Iudaeorum. Cum uero fidem de his praebuero, & blasphemias falsas ostendero, tunc etiam Graecorum conscriptores memorabo, qui Iudaeorum fecere mentionem: ut neque huiusmodi occasio relinquatur in Iudaeis nobis faciendae contentionis. Inchoabo autem primum a literis Aegyptiorum, quas non arbitrantur commendare quae nostra sunt. Manethon itaque genere uir Aegyptius, Graeca disciplina eruditus, sicuti palam est (scripsit enim sermonem Graeco) paternae religionis historiam ex sacris (sicuti ait ipse) interpretatus libris, frequenter arguit Herodotum, in Aegyptiacis ignoratione mentitum. Is Manethon in secundo Aegyptiacorum haec de nobis scripsit. Ponam uero etiam uerba eius, tanquam illum ipsum adducens testem. Fuit nobis rex, Ti-maus nomine. sub hoc nescio quomodo deus iratus fuit: & propter spem ex partibus orientalibus homines genere ignobiles, adepta fiducia in prouincia castrametati sunt. Et facile ac sine bello eam potenterque ceperunt: & principes eius alligantes, de cetero ciuitates crudeliter incendere, & deorum templa euertere. Erga omnes uero prouinciales inimicissime se gesserunt, alios quidem perimentes, aliorum uero & filios & coniuges in seruitutem redigentes: nouissime uero & unum ex se fecere regem, cui nomen Saltis. Hic in Memphide ueniens, superiore inferioreque prouincia tributaria facta, praedia relinquens opportunis locis, maxime partes muniuit orientales, prospiciens quod Assyrij aliquanto potentiores, erant desideraturi regnum eius inuadere. Inueniens autem in praefectura Saite ciuitatem opportunissimam, positam ad orientem Bubastitis fluminis, quae appellabatur a quadam antiqua theologia Auaris, hanc fabricatus est, & muris maximis communiuit, collocans ibi multitudinem armatorum, usque ad ducenta quadraginta millia uiro-rum eam custodientium. Hic autem messis tempore ueniebat, tam ut frumenta meteret, & mercedes exolueret, quam ut armatos ad terrorem extraneorum diligenter exercitaret. Qui cum regnasset decem nouem annis, uita priuatus est. Post hunc autem regnauit alter quatuor & quadraginta annis, Baeton nomine. Post quem alius Apachnas, sex & triginta annis, & mensibus septem. Deinde Apochis, unum & sexaginta: & Ianias, quinquaginta, & mense uno. Post omnes autem Assis nouem & quadraginta, & mensibus duobus. Et isti quidem sex apud eos fuere primi reges, debellantes semper, & maxime Aegypti radicem amputare cupientes. Vocabatur autem gens eorum Hycsos, hoc est, reges pastores. Hyc enim secundum sacram linguam regem significat: Sos uero pastorem siue pastores, secundum communem dialectum: & ita compositum inuenit Hycsos. quidam uero dicunt eos Arabas esse. In alijs autem exemplaribus non reges significari comperi per appellationem Hyc, sed e diuerso captiuos declarari pastores. Hyc enim Aegyptiaca lingua, & Hac quoniam denso sono profert, captiuos apte significat: & hoc potius uerisimile mihi uidetur, & historiae antiquae conueniens. Hos ergo quos praediximus reges, & eos qui pastores uocabantur, & qui ex eis fuere, obtinuisse Aegyptum ait annis undecim & quingentis. Post haec autem regum Thebaidis & Aegypti reliquae factam dicit super pastores inuasionem, & bellum maximum & diuturnum eis illatum. Sub rege uero cui nomen erat Alisfragmuthosis, uictos dicit pastores. & aliam quidem uniuersam Aegyptum perdidisse, inclusos autem in locum habentem mensuram iugerum decem millium, cui loco nomen est Auaris. Hunc Manethon dicit

Quibus testibus usus sit

omnē maximo muro atq; robustissimo circumdedisse pastores, quatenus & omnē possēssionem munitam haberent, simul & prædam suam. Filium uero Alisfragmuthoscōs Themolin conatum eos uel expugnare, cum quadringētis octoginta millibus armatorum eorum muros obsedisse. Cum uero obsidium desperasset, pacta cum eis fecisse, ut Aegyptū relinquentes, quō uellent innoxij omnes abirent. Illos uero his promissionib⁹ impetratis, cum omni domo & possessionibus non minus ducenta quadraginta millia numero, ex Aegypto per desertum in Syriam iter egisse: & metuentes Assyriorum potentiam (tunc enim illi Asiam obtinebant) in terra quæ nunc Iudæa uocatur, ciuitatem ædificasse, quæ tot millibus hominum sufficere posset, eamq; Hierosolymā uocasse. in alio uero quodam libro Aegyptiacorum Manethon hanc ipsam gentem, id est, qui uocitabatur pastores, in sacris suorum libris captiuos ascriptos rectissime dixit. Nam antiquis progenitoribus nostris pascere mos erat: & pascualem habentes uitam, uocabatur ita pastores. Sed & captiui non temere ab Aegyptiis dicti sunt: quoniā progenitor noster Ioseph dixit ad regem Aegyptiorum, se esse captiuum: & fratres in Aegyptum posteriori euocauit, rege præcipiente. Sed de his quidem in alijs examinationem subtilius faciemus. Nūc autem huius antiquitatis producā testes Aegyptios, rursumq; quomodo se habeant uerba Manethonis circa ordinem temporum aperte describam. sic enim ait: Postquā egress⁹ est ex Aegypto populus pastorum ad Hierosolymam, expulsor eorū rex Themosis regnauit post hæc annis uiginti quinque, & mensibus quatuor, & defunctus est. Assumptusq; regnum filius Chebron annis tredecim, post quem Amenophis uiginti & mensibus septē, huius autē soror Amesses annis uiginti uno, & mensibus nouem. Mephres autē duodecim & mensibus nouem. Mephramuthosis uiginti quinque, & mensibus decē. Tmosis autē nouem, & mensibus octo. Amenophis uero triginta, & mensibus decē. Orus uero triginta sex, & mensibus quinque. Huius autē filia Acenchres, duodecim, & mense uno. Rathoris uero frater, nouē. Acenchres autē duodecim, mensib⁹ quinque. Acenchres alter duodecim, & mensibus tribus. Armais uero quatuor, & mense uno. Armesis autem uno, & mensib⁹ quatuor. Armesesimiamun uero sexaginta sex, & mēsis duobus. Amenophis nouemdecim & mensibus sex. Sethosis autē equestres & nauales copias habēs, fratrem quidem Armain procuratorem Aegypti constituit, & omnem ei aliam regalem contulit potestatem, tantummodo autē diademate uti prohibuit, & ne reginam matrem liberorū opprimeret imperauit, & ut abstineret etiam ab alijs regalibus concubinis. Ipse uero ad Cyprum & Phœnicen, & rursus contra Assyrios atq; Medos castrametatus, uniuersos quidē, alios ferro, alios sine bello terrore magnæ uirtutis sibimet subiugauit. his uero felicitatibus elatuatus confidentius incedebat, orientales urbes ac prouincias subuertendo. multoq; tempore procedente Armais, qui in Aegypto fuerat derelictus, omnia contra q̄ frater agere monuerat, sine timore faciebat. Nam & reginam uiolenter abiecit, & alijs concubinis sine parcitate iugiter miscbatur: persuasusq; ab amicis, & diademate utebatur, & fratri rebellabat. Is uero qui constitutus erat super sacra Aegyptia, codicillos Sethosi misit, cuncta significans, & quia rebellaret ei suus frater Armais. Qui repente ad Pelusium destinauit, & proprium tenuit regnum. Prouincia uero uocata est ex eius nomine Aegyptus. Dicit enim q̄ Sethosis Aegyptus uocabatur. Armais autem frater eius, Danaus. Hæc quidem Manethon. Palam uero est, ex prædictis annis tempore computato, quod qui uocabantur pastores, id est, nostri progenitores, ex Aegypto liberati, ante tres & nonaginta atq; trecentos annos hanc prouinciam inhabitauere, q̄ Danaus ad Argos accederet: licet hunc antiquissimum Argiui esse confidant. Duas igitur res Manethon maximas pro nobis Aegyptiis literis protestatus est: primam quidem, quia aliunde uenerunt ad Aegyptum: dein egressum eorum exinde, ita temporib⁹ antiquissimum, ut penē mille annis bellum præcedat Iliacum. Ea uero quæ Manethon nō ex Aegyptiis literis, sed (sicut ipse confessus est) ex fabulis quorundam sine nomine, adiecit, postea particulariter redarguam, ostendens ea sine uerisimilitudine esse mendacia. Sed uolo ab istis rursus migrare ad ea, quæ apud Phœnicas de nostro genere conscripta sunt, & eorum testimonio declarata. Sunt itaq; apud Tyrios multorum annorum publicæ literæ, & conscriptiones diligentissime custoditæ, ex his quæ apud eos facta & inuicem gesta noscuntur, quæ tamen memoria digna sunt. In

Ex Aegyptiorum historijs

Et hæc ergo conscriptum est, quia in Hierosolymis ædificatum est templum à Salomone rege, ante annos centum quadragintatres, & menses octo, q̄ Tyrj Carthaginem condidit. Descripta uero est apud illos constructio templi nostri. Hiramus enim Tyrjorum rex amicus erat regis nostri Salomonis, paternis amicitijs ei deuinctus. Is ergo munificentiâ suam exhibens ad claritatem fabricæ, præbuit Salomoni auri quidem usginti & centum talenta: incidensq; pulcherrimam syluam in monte, qui Libanus nuncupatur, ad camerâ destinauit ei. Quem redonauit Salomon & alijs multis rebus, & terra Galilææ regionis, quæ Zabulon uocatur, præcipue autem ei amicitiam sapientiæ concupiscentia conciliauit. Problemata enim soluenda alterutris dirigeabant, & melior in his Salomon erat, & in alijs sapientior apparebat. Hactenus uero seruant apud Tyrjos epistolæ multæ, quas filii scripsere adinuicem. Quod autē non fingā de Tyrjorū literis, testem producā Diuī q̄ in Phœnicum historia integerrimus approbatus est. Is igitur in Phœnicjs historijs hoc modo scribit: Abibalo moriente, filius eius Hiramus regnauit. Hic partis orientalis ciuitates ampliavit, urbem potiore fecit, & Olympi Iouis templum, quod in insula situm erat, iactis aggeribus urbi adiunxit, & aureis anathematibus exornauit. Ascendens autē in Libanum, syluas incidit ad templorū ædificationem. Regem uero Hierosolymorū Salomonem misisse dicunt ad Hiramum quædam ænigmata, & poposcisse ab eo, adiecto ut q̄ non posset discernere, pecuniam soluenti persolueret: confessumq; Hiramum, non se posse soluere ppositas quæstiones, multis pecunijs mulctatū. deinde Abdemonū quædam, uirū Tyrjū, ppositas soluisse quæstiones: ipsumq; alias proposuisse, quas si non solueret Salomon, multas rursus pecunias Hiramo regi conferret. Diu igitur hoc modo de prædictis testimoniū perhibuit nobis. Sed post hunc producā Menædrum quoq; Ephesiu. Menander
Ephesius. Is enim singulorum regum actus conscripsit apud Græcos & Barbaros, studens ex provincialibus uniuscuiusq; loci literis, historiæ ueritatē pandere. Scribens em̄ de his qui in Tyro regnauere, & deinde ueniens ad Hiramū regem, sic ait: Moriente uero Abibalo, successit in eius regno filius eius Hiramus, qui uixit annis trigintaquatuor. Hic aggere cōtinuit Burichorū, aureamq; ibi columnā Iouis in templo reposuit, & ad syluam lignorū profectus, abscidit de monte q̄ Libanus appellatur, ligna cedrina ad tegmina faciendā tēplo. Demolitusq; antiqua delubra, noua templa ædificauit. Herculisq; & Astartes fana dedicauit, Herculis primum extructo mense Peritio, deinde Astartes: qñ castra mouit aduersus Tiryos, minime tributa reddentes: quos etiā subdens sibi met, denuo remeauit. Sub hoc fuit Abdemonus puer iuuenis, q̄ semper parabolas soluebat, quas Salomon Hierosolymorū rex destinabat. Supputatur uero tempus ab hoc rege usq; ad cōstructionē Carthaginis, hoc modo: Moriente Hiramo successit in eius regno Beleastartus filius. Qui cū uixisset annis quadragintatribus, septem regnauit annis. Post hunc Abdastartus filius cū uixisset annis uiginti, regnauit nouē. Hunc filij nutriticis eius quatuor insidijs peremere, quorum senior regnauit annis duodecim. Post quos Astartus filius Beleastarti regnauit. Qui cum uixisset annis quadragintaquatuor, regnauit annis duodecim. Post hunc frater eius Astarimus: & hic uixit annis quatuor & quinquaginta, regnauit annis nouem, & peremptus est à fratre Phellete: qui suscipiens regnum, mensibus imperauit octo, cū uixisset annis quinquaginta. Hunc peremit Ithobalus Astartæ sacerdos: qui cum uixisset annis sexaginta octo, regnauit annis trigintaduobus. Huic successit Badezorus filius, qui cum uixisset annis XLV. regnauit sex. Huic successor factus est Mettinus filius, q̄ cum uixisset trigintaduobus, nouem regnauit annis. Huic successor fuit Pygmalion, qui annos egit in sua uita quinquaginta sex, ex qbus XL. tenuit principatū. Huius regni anno septimo, soror Didō in Africa ciuitatem ædificauit Carthaginem. Itaq; colligitur tempus à regno Hiramī usq; ad ædificationem Carthaginis, annorum centum quinquagintaquinq; & mensium octo. Quum uero duodecimo anno huius regni, in Hierosolymis ædificatum sit templū, sit ab ædificatione templi usque ad cōstructionem Carthaginis, tempus annorum centū quadragintatrium, mensium octo. Testimonio siquidem Phœnicum quid amplius oportet apponit? Cernitur ipsa ueritas fortiter approbata, & multo clarius apparet, quoniam præcedit constructionem templi progenitorum nostrorum ad prouinciā hanc aduentus, Cum enim eam uniuersam bello tenuissent, tum demum templum ædificare cœpere,

Ex historijs
Chaldaeoru.

Berosus.

& hæc aperte ex literis sacris etiam a me in Antiquitate manifestata sunt. Nunc itaq; sunt dicenda ea, quæ apud Chaldaeos noscuntur esse conscripta, & de nobis in historia sunt relata. Quæ multam habent cõcordiam cum nostris uoluminibus, etiam de alijs rebus. Testis autem horum est Berosus, uir genere quidem Chaldaeus, notus autem eis, qui doctrinæ eruditioniq; congaudent: qm̃ de astronomia & de Chaldaeoru philosophia ipse Græcas conscriptiones edidit. Igitur Berosus antiquissimas secutus historias, de facto diluuiõ, & hominum in eo corruptione, sicuti Moyses, ita conscripsit: simul & de arca, in qua generis nostri princeps seruatus est, de uetã scilicet ea in summitatem montium Armenioru. Deinde scribens eos qui ex Noe progeniti sunt, & tempus eorum adiiciens, usq; ad Nabulassarum peruenit, Babylonioru & Chaldaeorum regem. & huius actiones exponens, narrat quemadmodum misit in Aegyptum & ad nostram terram filium suu Nabuchodonosorem cum multa potentia, qui dum rebellantes eos inuenisset, omnes suo subiecit imperio, & templum in Hierosolymis concremauit, cunctumq; generis nostri populum auferens, migravit in Babylonẽ. Vnde ciuitatem contigit desolari annis septuaginta, usq; ad Cyrum regem Persarum. Dicit autem quod tenuerit Babylonius Aegyptum, Syriã, Phœniciam, Arabiam, uniuerfos priores Chaldaeorum & Babyloniorum reges actionibus suis excellẽs. Ipsa uero uerba, quæ Berosus protulit, hoc modo dicta, necessario pferenda sunt. Audito autẽ pater eius Nabulassar, quod satrapa constitutus in Aegypto & Syriã inferiore & Phœnicia rebellaret, cum non ualeret iam ipse labores ferre, tribuens filio suo Nabuchodonosori ætate ualenti partem quandam exercitus, contra eum misit. Nabuchodonosor autẽ cum satrapa desertore congressus, prouinciam quæ ab initio eoru fuerat, ad proprium reuocauit imperiũ. Eodem uero tpe, contigit patrem eius Nabulassarum, cum ægrotasset, in Babylonia ciuitate defungi, qui regnauit annis uigintinouẽ. Nabuchodonosor autẽ non post multum tempus mortem patris cognoscens, & negocia Aegyptiaca disponens, reliquarumq; puinciarum, & captiuos Iudæoru & Phœnicu atq; Syrorum, qui in Aegypto fuerant, cõmendans quibusdam amicis, ut cum exercitu & impedimentis perducerentur ad Babyloniã, ipse cum paucis iter aggressus p desertum Babylonem uenit: reperiensq; cuncta a Chaldaeis dispensari, seruatumq; regnum ab optimatibus eorum, dñs factus totius paterni principatus, captiuis quidem aduenientibus præcepit habitacula in opportunitissimis Babyloniæ locis ædificare. ipse uero ex manubijs templum Beli ac reliqua munificentissime excoluit, & ueteri urbi alteram extrinsecus adiecit. Et prouiso ne posthac possent hostes fluuium conuertere & ad urbẽ accedere, tres interiori ciuitati per circuitum muros, totidem exteriori, hos cocto latere, illos addito etiã bitumine, circundedit: tum sic communite portas quæ uel templum deceant, addidit. ad hoc iuxta paternam regiam, alteram sumptuosiorẽ multo amplioremq; extruxit: cuius ornatum exponere fortasse longum esset. illud memoratu dignum, quod hæc adeo superba supraq; fidem magnifica, quindecim dierum spatio pfecta est. In ea lapideas molẽs excelsas excitauit, aspectu montibus assimiles, omniq; genere arboru confitas. Hortu quoq; pensilem fecit, fama nobilem: eo quod uxor eius montanum prospectũ desideraret, in Medorum regione educata. Hæc itaq; retulit de pdicto rege, & multa super hæc in libro Chaldaicorum, in quo culpam conscriptores Græcos, quasi uane arbitratos, a Semiramide Assyria Babylonẽ ædificatam, & mira opera ab illa circa eam fuisse constructa, falsẽ conscripsisse dicens. Ipsam certe Chaldaeorum conscriptionem fide dignam existimandum est, quando cum archiuis Phœnicum concordare uidentur, quæ ex Beroso conscripta sunt de rege Babyloniorum: quoniam & Syriam & uniuersam Phœnicen ille subuertit. In his sanẽ consonat & Philostratus in historijs, dum Tyriæ meminit obsidionis, & Megasthenes in quarto Indicorum: ubi declarare contendit, prædictum regem Babyloniorum Herculem fortitudine & actuum magnitudine præcessisse. Dicit enim eum & maximam Africæ partem, & Hispaniam subiugasse. Quæ uero de templo Hierosolymorum relata sunt, & cõcrematum esse a Babylonijs, & cœptum rursus ædificari Cyro tenente Asiæ principatum, ex dictis Berosi declaramus. Sic eĩmin tertio libro dicit: Nabuchodonosor itaq; posteaquam inchoauit prædictum murum, incidens in languorem, de uita migravit, cũ regnasset annis tribus & quadraginta. Huius regni, dominus effectus filius eius Euclima

radochus, propter iniquitates & libidines passus infidias à marito sororis suæ Niriglissorooroore peremptus est, cum duobus regnasset annis. Quo defuncto, sumens regnum qui ei fecit infidias Niriglissoroor, annis regnavit quatuor. Huius filius Laborofardochochus, principatum quidem tenuit puer existens mensibus novē; infidias uero passus, eo quod nimis appareret malorū esse morum, ab amicis extinctus est. Hoc itaq; perempto, conuenientes hi qui fecerant infidias, communi suffragio regnum tradidere Nabonido cuidam, q̄ erat ex Babylone ex eadem gente. Sub hoc muri circa fluuium Babyloniz ciuitatis ex latere cocto & bitumine sunt constructi. Cuius regni anno septimodecimo egressus Cyrus ex Perside cum magno exercitu, uniuersa Asia subacta, impetum fecit in Babyloniam urbē. Sentiens autem Nabonidus inuasionem eius & occurrens cum exercitu suo, atq; cōgressus pugna, uictus & cum paucis fugatus, inclusus est in Borsippensium ciuitate. Cyrus autem Babyloniam obsidens, & deliberans exteriores muros deponere ciuitatis, eo quod nimis uideretur munita, & esset ad capiendum ualde difficilis, reuersus est ad Borsippum, Nabonidum expugnaturus. Nabonido uero oppugnationem non expectante, sed prius supplicante, usus clementia Cyrus, & dans ei habitaculum in Carmania, expulit eum à Babylone. Nabonidus itaq; reliquum uitæ tempus in illa prouincia conuersatus est. Hæc concordant cum nostris. Scriptum namq; in eis est, quod Nabuchodonosor octauodecimo regni sui anno, templum nostrum ad desolationem usq; perduxit, & fuit exterminatum annis septem. Secundo uero anno regni Cyri fundamentis depositis, rursus secundo regni Darij anno perfectum est. His prolatis, adiciam etiam Phœnicum historias; nō em̄ probatōnū abundantia relinquenda est: est enim dīnumeratio in illis annorū, sic enim habent: Sub rege Ithobalo Nabuchodonosor obsedit Tyrum annis tribus & decē. Post hūc regnavit Baal annis decem. Post hunc iudices constituti sunt, & iudicauere hi. Ecnibalus Baslechi, mensibus duobus; Chelbis Abdæi, mensibus decem; Abbarus pontifex, mensibus tribus; Myrtonus & Geraustus Abdilimi, iudices annis sex; inter quos regnauit Balatorus anno uno, quo moriente, mittentes euocauere Merbalum ex Babylone, & quatuor regnauit annis. Eo quoq; moriente, euocauere fratrem eius Iromum, qui regnauit annis uiginti. Sub hoc Cyrus Persarum habuit imperium. Quapropter omne tempus est annorum quinquagintaquatuor, & mensium trium. Septimo siquidem anno regni sui Nabuchodonosor coepit obsidere Tyrum. Quartodecimo autem anno regis Iromi, Cyrus Persarum tenuit principatum. Consonant igitur quæ de templo scripta sunt à Chaldæis ac Tyrijs, cum literis nostris. manifestum uero & sine contentione testimonium est, de prædicta nostri generis antiquitate. Et his quidem qui nō ualde cōtendunt, sufficere iudico quæ præmissa sunt. Oportet autem non credentibus barbaricis conscriptionibus, sed solis Græcis fidem habendam esse dicentibus, adhuc multos exhibere testes, etiam Græcos, scientes nostrum genus, & opportuno tempore eius habētes mentionē. Pythagoras igitur Samius, cum sit antiquus quidem ætate, sapientia uero & diuina pietate philosophos omnes excellens, nō solum quæ nostra sunt agnouisse manifestus est, sed etiam æmulatus ea ex multis apparet. Et eius quidem conscriptio nulla reperitur. multi tamen de eo retulere, quorum insignior est Hermippus, uir circa omnem historiam diligentissimus indagator. Refert itaq; in primo de Pythagora libro, quod Pythagoras uno familiarium suorū defuncto, nomine Calliphōte, genere Crotoniate, illius animam dicebat secum degere die noctūq; & quod præciperet, ut non transiret locum, ubi asinus lapsus esset, & ab aqua feculenta semetipsum abstinere, & ab omni blasphemia recederet. Deinde sequitur: Hæc autem agebat atq; dicebat, Iudæorum & Thracum opiniones imitatus ac transferens in seipsum. Dicitur enim uere, quod ille uir multas Iudæorum leges in suam transtulit philosophiam. Fuit autem etiam per ciuitates nō ignota olim gens nostra, & multi iam mores ad quasdā transierunt, & æmulatione digni à nōnullis habebantur. Quod manifestat Theophrastus in his, quæ scripsit de legibus. Ait enim, quia prohibent Tyriorum leges & peregrino sacramento iurare. Inter quæ sacramenta cū quibusdā alijs etiam iusiurandum, qđ corban appellatur, enumerat: apud nullos aut hoc inuenitur iuramētum, nisi apud Iudæos solos, quod interpretatur ex Hebraica lingua, donum dei. Vex; neq; Herodotus Alicarnassicus nostram ignorauit gentem, sed quodammodo eius meminisse cognoscitur. De Colchis

Ex Phœnicis
historia.

Ex scriptoribus
Græcis.
Pythagoras

Hermippus.

Theophrastus.

Herodotus.

enim referens, in secundo libro sic dicit: Soli autem inter oēs Colchi, & Aegyptij & Aethiopes, uerenda ab initio circuncidunt. Phœnices uero & Syri in Palæstina, cōfidentur hoc ab Aegyptijs didicisse. Syria aut, qui circa Thermodoontē & Parthenium fluuium cōmorantur, & his uicini Macrones, à Colchis dicuntur nup didicisse. Hi nanq sunt inter homines soli, q circunciduntur, & isti sicut Aegyptij facere uidentur. De Aegyptijs aut & Aethiopibus dicere non possum, utri ab alteris didicere. Dixit ergo Syros, qui in Palæstina sunt, circuncidi. oīa autem qui habitant Palæstinam, soli iudæi circunciduntur. hoc igit sciens, de ipsis dixit. Quin & Choerilus, antiquus poeta, meminit de gente nostra, dicens quod militauerunt nostri maiores cum Xerxe Persarum rege contra Græcos, & enumerans uniuersas gentes, nouissimam nostram posuit, ita dicens:

Huius miranda specie gens castra secuta,
Phœnissam ignoto linguam mittebat ab ore.
Sedes huic Solymi montes, stagnum prope uastum.
Tonfa caput circum, squalenti uertice equini
Exuuias capitis duratas igne gerebat.

Palam ergo est, sicut arbitror, quia nostri meminerit, eo quod & Solymi montes in ista regione sunt constituti, in quibus habitamus, & stagnum, quod dicitur Asphaltites. Hoc enim inter oēs stagnum in Syria latius atq maius est. Et Choerilus quidem ita nostri meminit. Quod autem non solum sciebant iudæos, sed etiam in quotquot inciderent admirabatur, non ē uulgo Græci, sed ob sapientiam celebres, ostendere facile est. Clearchus enim Aristotelis discipulus, & peripateticorum nulli secundus, in primo libro de somno, dicit Aristotelem doctorem suum de quodam uiro iudæo ita referre: & ipsi Aristoteli eundē sermonem ascribit, quod ita conscriptum est: Sed alia quidem longum est dicere. Quæ uero habere potuerant illius admirationem quandā atq philosophiā, ea duco operæ precium, referre. Et Hyperochides: Vehementer, inquit, audire desideramus uniuersi. Igitur secundum præcepta, Aristoteles inquit, rhetorica, eius genus primo indicabimus, ne res luctemur doctoribus pceptorum. Dic, inquit Hyperochides, ita si placet. tum ille, genere igitur iudæus erat, ē Cœlesyria: qui sunt ex propagine philosophorum Indorum, uocanturq (ut aiunt) philosophi, apud Indos Calani, apud Syros autem iudæi nomen accipientes à loco. locus enim ubi habitant, appellatur iudæa. nomen uero eorū ciuitatis ualde difficile est: uocāt enim eam nomine ierusalem. Is igitur homo multos hospitio recipiens, & de superioribus ad maritima descendens, grauissimus erat non solum eloquio, sed etiam animo. Et tunc nobis degentibus apud Asiam, quum diuinus homo uenisset ad ea loca, cōsulari coepit nobiscum, & cum alijs scholasticis eorum sapientiam tentans, cumq multo eruditorū congregarentur, tradebat potius aliquid eorū quæ habebat. Hæc ait Aristoteles apud Clearchum, & super hæc multam ac mirabilem continentiam iudæi uiri in cibis & castitatem narrat. Licet aut uolentibus hæc ex ipsius lectione cognoscere. ego enim refugio plus q decet inferere. Clearchus igitur facta digressionem, cum aliud propositum haberet, nostri generis ita meminit. Hecataeus aut Abderita, uir philosophus simul & circa actiones industrius, cum Alexandro rege nutritus, & cum Ptolemæo Lagi cōmoratus, nō obiter, sed integrum de ipsis iudæis conscripsit librum. Ex quo uolo breuiter quædā eorū quæ ab eo sunt dicta percurrere. Sed primitus tempus ostendam. Meminit enim prælii, quo circa Gazam Ptolemæus confligit cum Demetrio, quod utiq contigit undecimo quodam anno post mortem Alexandri, Olympiade uero septima & decima atq centesima, sicuti refert Castor. adiiciens enim hanc Olympiadem, dicit: Sub hac Ptolemæus Lagi uicini in Gaza prælio Demetrium Antigoni, qui uocabatur Poliorcetes. Alexandrum uero profitentur uniuersi centesima & quartadecima Olympiade fuisse defunctū. Palam ergo est, qā & scdm illud tēpus, & sub Alexandro genus florebat nostrū. Dicit igit Hecataeus, qā post plium ad Gazā, Ptolemæus locor quæ sunt circa Syriam, dñs est effectus. Et multi hoīm cognoscentes mansuetudinē & clementiā Ptolemæi, cū eo pficisci ad Aegyptum, & rebus cōmunicare uoluere. Quorū unus, inqt, erat Ezechias pōtifex iudæorū: homo ætate qdē quasi sexaginta & sex annorū, dignitate uero apud cōtribules maximus, & aīo sapientissimus, potentissimus ad dicendū, & circa causas sicut nullus alter expertus. Dicit enim

Hecataeus
Abderita.

omnes sacerdotes Iudæorum qui decimas accipiunt, & uniuersa in cōmuni gubernant, circa mille & quingentos existerent. Rursus autē p̄dicti uiri faciens mentionem: hic, inquit, homo hunc honorem gerens, & affuetus esse nobiscum, assumens aliquos suorum, differentiā cunctam exposuit: & habitationem suā & conuersionem, quā scriptam habebat, pariter indicauit. Deinde palam facit Hecateus, quales circa leges existimus, & quia oīa sustinere, ne transcendamus eas, eligimus; & hoc esse optimū iudicamus. Dicit igitur hæc: Et male sæpius à finitimis audientes, & omnes contumelias passi à Persicis regibus & satrapis, nō possunt mente mutari. Sed cum magna exercitatione, de his p̄cipue omnibus respondere parati sunt. Perhibet autē etiam indicia fortis animi circa leges non parua, dicens: Alexandro quondā in Babylone constituto, & uolente Beli templum quod corruerat renouare, cunctisq; militibus similiter rudera portare p̄cipiente, solos Iudæos hoc facere non sustinuisse: sed etiam multas plagas, & detrimenta pertulisse non modica, donec eis agnoscere rege securitas præberetur. Qui dum ad prouinciā, inquit, propriā reuersi fuissent, tēpla & altaria fabricata oīa destruxere. Et pro alijs quidem multā satrapæ exoluere, pro alijs uero ueniam consecuti sunt. Adhuc autē, quod merito ob hæc mirabiles sint. Et quod gēs nostra fuit multorum hoīm numero copiosa: sed multa millia nostrorum traducta, in Babylonia Persæ primum collocarunt: nec pauca etiam morte Alexandri in Aegyptū & Phoenicem sunt translata, propter seditionem in Syria factam. Idem uir, & magnitudinem prouinciæ quam incolimus, pulchritudinemq; narrauit. Penē decies trecēta millia, inquit, iugera terrarū optimarū huberrimæ prouinciæ possidere noscuntur. Iudæa namq; huius est amplitudinis. Et quia etiam ciuitatem ipsam Hierosolymorum spatiosam & maximam olim inhabitamus, & uirorum multitudinem copiosam, necnon & templi constructionem, idem ipse sic refert: Sunt autem Iudæorum & aliarū quidem multæ munitiones p̄ prouinciā, atq; uici. una uero ciuitas munitissima, habēs præcipue circuitum quinquaginta stadiorum, in qua commorantur hominum circa centum & quinquaginta millia, nomine Hierosolyma. Est autē in media ciuitate lapidea quadriporticus, centum per circuitum cubitorū, habens etiam duplices ianuas: in qua ara est quadranguli figuratione cōposita ex lapidibus non dolatis, sed collectis, unumquodq; latus uiginti cubitorum latitudinem habens, altitudinem uero decem. & circa eam maxima fabrica, ubi altare est cōstitutum & candelabrum, utraq; aurea, duorum talentorum pondus habentia, & inextinguibile lumen noctibus & diebus. Simulacrum uero aut aliquod anathema ibi nequaquā est, nec ullā plantatio. nullus ibi ueluti lucus, aut aliquid huiusmodi. Habitant autem in eo & noctibus & diebus sacerdotes, quasdam purificationes agentes, & omnino uinum non bibentes in templo. Insuper autem, quia & cum Alexandri regis successoribus postea militauerunt, testatur hoc modo, dicēs ea quæ cognouerit à uiro Iudæo in expeditione cōstituto: cuius uerba subiiciam. At enim: Me siquidem eunte ad mare rubrum, unā secutus est quidam cum alijs equestrium Iudæorum nos deducentium, nomine Mosollamus, uir animosus, inter omnes sagittarios Græcos & Barbaros præcipuus. Is igitur homo properantibus multis pariter, & quodam uate augurium captante, & petente ut cuncti starent, interrogauit cur substitissent omnes. Ostendente uero ei uate auem quam intuebatur, atq; dicente: quod si quidem expediret eis ut manerent omnes, staret auis: si uero surgens antè eum ualeret, procederent: si uero post tergum iret, recedere cunctos oporteret: rursus tacēs, arcumq; trahens, sagittā emisit, & auē percussam interemit. Indignantibus uero uate & quibusdā alijs, & maledicentibus ei: Quid furitis, inquit, infauitissima auē sumentes in manus? hæc em̄ suam salutē nesciens, de nostro itinere nobis prosperitatē potuit indicare? Si enim p̄scire futura ualuisse, in hūc locū nequaquā uenisset, metuēs ne sagittā à Mosollamo Iudæo periret. Sed Hecatei testimonia iā quiescāt. facile namq; est, uolentib⁹ ip̄m librū legere, & hæc apertius inuenire. Non uero me pigebit Agatharchidē introducere, licet homo minime malus, ut ei uisum est, nobis detraxisse uideatur. Is em̄ narrans de Stratonice, quē admodū uenit in Syriā à Macedonia, uiro suo Demetrio derelicto: Seleuco autē uxore eā ducere nolente, quod illa sperabat, exercitu eius in Babylonia posito, circa Antiochiā bella mouit. Deinde quomodo reuerso rege Antiochia capta, in Seleuciam illa fugieris, cum posset uelocius abnauigare, somnio prohibita ne faceret, capta atq; defuncta est. Hæc ergo

Mosollamus

Agatharchides

prædicens Agatharchides, & derogans superstitioni Stratonices, utitur exemplo gentis
 nostri, sic scribens: Qui uocantur Iudæi, habitant omnem munitissimam ciuitatem, quam uo-
 care Hierosolimam provinciales solent. Hi uacare consueti sunt septima die, & neque ar-
 ma portare in prædictis diebus, neque terræ culturam contingere, neque alterius cuiuspiam
 curam habere patiuntur. sed in templis extendentes manus, adorare usque ad uesperam soli-
 ti sunt. Ingrescente uero in ciuitatem Ptolemæo Lago cum exercitu & multis hominibus,
 cum custodire debuerint ciuitatem, eis stultitiam obseruantibus, provincia quidem dñm
 suscepit amarissimum, lex uero manifestata est malam habere solennitatē. huiusmodi autē
 casus, præter illos, alios quoque docuit uniuersos: ut tunc ad somnia & opiniones quæ tra-
 debantur de lege, confugiant, dum circa res necessarias ratio nihil ualeat humana. Hoc quæ-
 dem Agatharchidi uidetur esse ridiculum: eis autem qui hæc examinant integrius, appa-
 ret magnum, & præcipua laude dignissimum: si & saluti & patriæ quidem, custodiā legum
 pietatemque diuinam præponere concupiscant. Quod uero non ignorantes quidam conscrip-
 torum gentem nostram, sed propter inuidiam quasdam ob similes causas memoriam
 nostri omiserunt, hoc indicium me arbitror esse præbiturum. Hieronymus enim qui de suc-
 cessoribus conscripsit historiam, ipso tempore quo Hecataeus fuit: & amicus existens regis
 Antigoni, Syriæ præsidebat. Verum Hecataeus quidem etiam librum conscripsit de nobis: Hi-
 eronymus autē nequaquam nostri in historia meminit, licet penē in ipsis locis nutritus esset.
 In tantis uoluntates hominum differebant. Alter namque dignos existimauit de quibus diligenter
 memoriæ proderet: alterum uero omnino circa ueritatem quædam passio cernitur ob-
 scurasse. Sufficiunt tamen ad probationem antiquitatis nostræ, Aegyptiorum & Chalda-
 eorum atque Phœnicum historiae, & super illas Græcorum pariter conscriptiones. nam præter
 supradictos, Theophilus etiam & Theodotus & Mnaseas & Ariphanes & Hermogenes
 & Euemetus & Conon & Zopyrion, & multi fortasse alij (non enim ego omnibus libris
 incubui) non obiter nostri fecere mentionem. Plurimi namque prædictorum uirorum, ueritate
 quidem antiquarum rerum frustrati sunt, quia lectioni sacræ nostrorum non incubuere li-
 brorum: communiter tamen de antiquitate testati sunt, pro qua nunc dicere proposui. Phale-
 reus sanē Demetrius, & senior Philon, & Eupolemus, non multum ueritate frustrati sunt
 quibus dari ueniam, dignum est. Non enim inerat eis, ut nostras literas possent omni scrupu-
 lositate sequi. His ita dictis, unum adhuc mihi capitulum est relictum ex his quæ in prin-
 cipio libri posui, quatenus derogationes & maledicta, quibus utuntur quidam contra ge-
 nus nostrum, falsas ostendam, & conscriptoribus eorum testibus utar, quæ conscribentes
 hæc contra semetipsos locuti sunt talia. Quod uero multis alijs hoc euenit propter quo-
 rundam odia, arbitror intelligere eos qui in historijs uersari solent. Quidam enim gentium, & glo-
 riosissimarum ciuitatum fœdere nobilitatem, & conuersationi detrudere tentauere: The-
 opompus quidem Atheniensium, Lacedæmoniorum uero Polycrates. Is autem qui Tri-
 politicum conscripsit (non enim Theopompus hoc fecit, sicut quidam putant) etiam The-
 bæorum momordit urbem. Multa uero etiam Timæus in historijs, de prædictis & de alijs
 blasphemauit. Et hoc præcipue faciunt, quando gloriosissimos in aliqua parte calumni-
 antur, quidam propter inuidiam atque maleuolentiam, alij uero propter uerbosam noui-
 tatem memoria se dignos fieri iudicantes. & apud stultos quidem nequaquam hac spe frau-
 dantur, qui non sancti noscuntur habere iudicium, sancti uero auditores eorum malignitatē
 condemnabunt. Blasphemiarum igitur in nos sæpe congestarum huiusmodi causa est. Vo-
 lentes Aegyptijs gratificari quidam, ueritatem corrumpere tentauere. Et neque aduentum
 in Aegyptum nostrorum progenitorum, sicut contigit, sunt confessi: nec rursus egressum
 cum ueritate dixerunt: multasque causas odij ac inuidiæ pariter habuere. Principio quidem,
 quia in eorum regione nostri progenitores potentes effecti sunt, unde regressi ad propria,
 denuo fuere felices. Deinde sacrorum diuersitas, multas inter eos fecit inimicitias: in tan-
 tum præstantiore nostra pietate quam solennitates illorum, quantum dei natura animalibus irrati-
 onalibus sine dubitatione præstat. Communis namque apud illos ritus est, eiusmodi bru-
 ta arbitrari deos: sigillatim autem alij alia colunt, uani ac fatui omnino homines, & ab
 initio uti his malis opinionibus consueri, & propterea nequaquam imitari nostram honesta-
 tem de diuina ratione potuerunt. Videntesque multos nostram zelari conuersationem, inuidiam

habuere; & ad tantam fatuitatem ac pusillanimitatem quidam perducti sunt, ut non pige-
ret eos etiam contra antiquas suorum scriptiones aliqua dicere. Qui cum hoc faciunt, si-
bimetipsis aduersa conscribere passione cecitatis ignorauere. In uno tamen & maximo
uiro uerbum meum comprobabo, quo usus sum ante paululum nostrae antiquitatis tes-
te. Manethon itaque, qui Aegyptiacam historiam ex literis sacris se interpretaturum pol-
licitus est, praedicens nostros progenitores cum multis millibus in Aegyptum aduenisse, Contra Ma-
nethonē Ae-
gyptium
& illic incolas subiugasse: deinde ipse confessus est, quia posteriori tempore amittentes eā,
prouinciam quae nunc Iudaea uocatur, obtinuissent: & aedificantes Hierosolymam, constru-
xissent templum. Et haecenus conscriptiones secutus est antiquorum. Deinde usurpans
sibi licentiam, professusque se scribere ea quae in fabulis uulgaribus feruntur, incredibi-
lia uerba de Iudaeis inseruit, uolens permiscere nobis plebem Aegyptiorum leproforum
aliorumque languentium: quod, sicut ait, abominatione ex Aegypto fuga dilapsi sunt. Amen-
nophin enim regem adiecit, quod est falsum nomen. Et propterea tempus regni eius ne-
quaquam diffinire praesumpsit, cum aliorum regum omnes annos perfecte protulerit. Hinc
itaque quasdam annectit fabulas, penè oblitus, quod egressum pastorum ad Hierosolyma
ante quingentos decem & octo annos factum esse protulerat. Themusis enim erat rex, quan-
do egressi sunt. Et ab hoc tempore, regum qui postea fuisse, anni sunt trecenti nonaginta
tres, usque ad fratres nomine Sethonem, & Hermæum: quorum Sethonem quidem Ae-
gyptum, Hermæum uero Danaum denominatum dicit: quem expellens, inquit, Sethon
regnavit annis quinquaginta & nouē: & post hunc senior est filius Rampses annis sexaginta
sex. Ante tot igitur annos egressos ex Aegypto patres nostros confessus, deinde Amenos-
phin adiiciens regem, hunc ait & deorum fuisse contemplatorem, sicut Orum quendam
priorum regum: & impleuisse desiderium eius sacerdotem Amenophin natū ex patre Pa-
pio: qui uidebatur quasi diuina participare natura, secundum sapientiam praescientiamque
futurorum. Et dixisse regi hunc cognominē, quod posset uidere deos, si prouinciā a le-
prosis & alijs maculatis hominibus purgare contenderet. In quo laetatum regem, omnes
dicit corpore debilem ex Aegypto congregasse, & fecisse multitudinē numero LXXXM.
Eosque ad sectiones lapidum in partem Nili orientalem misisse: simul & alios Aegyptios,
quibus hoc erat iniunctum. Fuisse autem quosdam inter eos etiam eruditorum sacerdotū
lepra perfosos ait. Amenophin uero illum sapientem diuinumque uirum refert timuisse &
erga semetipsum & erga regem deorum indignationem, qui aperte suaserat eis uim fieri
& dixisse, quoniam auxiliarentur quidam maculatis hominibus, & Aegyptum obtinerēt
tredecim annis. Et haec cum non quidem praesumpsisse regi dicere, sed de his hominibus
conscriptum reliquisse librum, ac sibi mortem consciuisse, & propterea regem in anxietate
maximā peruenisse. Deinde ad uerbum haec refert: Itaque rogatus rex, ut ad requiem
& tutamen eorum secerneret ciuitatem, desertam urbem, quae fuerat pastorum, nomine
Auarim, praebuit eis. Est autem haec ciuitas secundum theologiam antiquam, Typhonis.
Porro illi in hanc ingressi, & locum hunc ad rebellandum optimum, ducem sibi met quē-
dam Heliopolitanorum pontificum Olsaphum constituere, & huic se obedire in omni-
bus iurauerunt. at ille primum quidem eis legem posuit, ut neque deos adorarent, neque ab
animalibus, quae praecipue sacra apud Aegyptios erant, se penitus abstinerent, nullique cor-
pularentur nisi cum quibus foedus habere uidebant. Haec autē sentiens, & alia plura, maxi-
me Aegyptiorum consuetudinibus inimica, praecipit multo opere muros aedificari ciuitatis,
& ad bella praeparari contra Amenophin regem. Ipse uero assumens secum etiam alios
sacerdotes, & maculatorum quosdam, misit legatos ad pastores: qui uidebantur a Themu-
se rege depulsi ad Hierosolymorum urbem, causas suas & aliorum qui simul fuerant ex-
honorati significans, & poscens ut pariter contra Aegyptum castrametarentur. promi-
sitque eos fore uenturos, primum quidem in Auarim progenitorum suorum prouin-
ciam, & necessaria populis abundantius exhibenda: pugnatueros autem opportuno tem-
pore, & prouinciam facillime subdituros. Illi uero laetitia cumulatī, omnes alacriter usque
ad ducenta millia uirorum pariter sunt egressi: & non post multum ad Auarim usque ue-
nere. Amenophis autem Aegyptiorum rex, dum illorum audisset inuasionem, non
mediocriter percussus est, dum recordaretur quod ei praedixerat Amenophis Papij.

Et primum quidem congregans Aegyptiacam plebem, facto consilio cum principibus
 eorum, animalia sacra & quae praecipue a sacerdotibus honorabantur, ante praemisit & sa-
 cerdotibus particulariter iussit, ut simulacra eorum caute celarent. Filium uero Sethonem,
 qui etiam Ramestes à Ramse patris nomine uocabatur, cum quingesset annorum, apud lu-
 um commendauit amicum. Ipse uero transiens cum alijs Aegyptijs, usque ad trecenta mil-
 lia uiroque, bellatoribus uiris occurrens, congressus non est. Putans enim semetipsum contra
 deum pugnare, retrorsum reuersus uenit ad Memphis: & sumens Apime & alia sacra, mox
 in Aethiopiam cum uniuersis nauibus & multitudine uenit Aegyptiorum. Per gratiam nam-
 que erat ei subiectus Aethiopum rex: propter quod suscipiens etiam populum uniuersum,
 praeuit alimenta hominibus necessaria, quae prouincia ministrabat, & ciuitates ac uicos, qui
 ad fatale illud XIII annorum exilium sufficerent. Et in Aethiopia quidem haec gesta sunt.
 Solymitarum uero descendentes cum uiris pollutis Aegyptiorum, sic pessime hominibus usi sunt,
 ut eorum uictoria esset pessima his, qui tunc eorum impietates inspiciebant, non solum etiam
 enim ciuitates & uicos concremauere, sacrilegia facientes, & deorum idola deuastantes,
 sed etiam ipsa sacra animalia quae colebantur crudelissime discerpserunt, peremptores &
 occisores horum sacerdotes atque prophetas esse cogentes, quos etiam expellebant nudos.
 Dicitur itaque, quod politia & leges eis composuit sacerdos quidam, genere Heliopolites,
 nomine Osarsiphus, uocatus ex nomine Osireos Heliopolitani dei: qui dum conuersus fu-
 isset ad hoc genus, mutauit nomen & uocatus est Moses. Quae igitur Aegyptij de Iudaeis fe-
 runt, haec sunt. Sed & multa breuitatis causa praetereo. Dicit autem rursus Manethon, quod
 postea Amenophis ex Aethiopia digressus est cum magna uirtute, simul & filius eius Ram-
 pses, & ipse habens magnum exercitum. Et congressi contra pastores atque pollutos, uice-
 runt eos: & multis casibus, persecuti sunt eos usque ad Syriae fines. Haec equidem & huiusmo-
 di Manethon conscripsit. Quia uero anisja loquitur deliramenta, atque mentitur, aperta ra-
 tione monstrabo: illud primo distinguens, quod postea referendum est. Is enim concessit
 nobis, atque professus est, quod ab initio non fuerint Aegyptij genere, sed extrinsecus illuc
 aduenissent, & Aegyptum obtinuisent, & ex ea rursus egressi sint nostri progenitores. quod
 uero nobis postea permixti non sunt Aegyptij corpore debilitati, & quod ex his non fuit
 Moses, qui populum eduxit ex Aegypto, sed ante multas generationes extitit, per ea quae
 ipse dixit, conabor ostendere. Primam itaque causam posuit figmenti ridiculam. Rex enim,
 inquit, Amenophis concupiuit uidere deos, quos putas? siquidem qui apud eos solennes
 erant, Bouem, & Hircum, & Crocodilos, & Cynocephalos, uidebat, caelestes autem quod
 poterat: & cur hoc habuit desiderium? quia unquam & prior rex alter hos uiderat? Ab illo er-
 go audiens, quales essent, & quemadmodum eos uidisset, noua nequaquam egebat arte. sed for-
 te sapiens erat ille uates, per quem haec rex posse agere confidebat. quod si ita fuisset, quod im-
 possibilium concupiscerem non praesciuit: non enim euenit quod uoluit. Proinde quam
 rationem habere potuit, ut propter multos aut leprosos ei inuisibiles essent? Irascunt enim
 propter impietates, non propter corporum uitia. Deinde, tam multa millia leprosorum
 & male habentium, unam penes hora quod fuit possibile congregari? aut quod rex non obed-
 uit uati? Ille namque praecipit debiles Aegyptios exilio deportari, hic autem eos ad sectiones la-
 pidum destinauit, tanquam operarijs indigens, & non purgare prouinciam uolens. Ait autem
 quod uates semetipsum peremit, prauidens deorum iram & quae erant in Aegypto futura,
 & conscriptum libris regi reliquit. Proinde quod ab initio uates etiam suum interitum non
 praesciuit: quod non repente regi contradixit uolenti uidere deos? aut qua ratione timebas,
 iam non sui temporis calamitates? aut quid nam grauius imminebat, quod morte pueni-
 ret? Quod uero inter omnia stultius est, uideamus. Audiens enim haec, inquit, & de futuris iam
 metuens, debiles illos quibus Aegyptum purgare debuerat, neque tunc de prouincia pepu-
 lit: sed rogantibus eis, sicut ait, ciuitatem dedit dudum a pastoribus habitata: quae uocabatur Aua-
 ris. Ad quam congregari, principem, inquit delegere ex sacerdotibus Heliopolitanis: quod eis
 legem posuit, ut neque deos adoraret, neque ab Aegyptiacae festiuitatis animalibus abstineret,
 sed omnia pingerent, atque consumerent, nullum penitus miscerent, nisi cum quibus coniurati esse
 uidebant: & iuxta multitudinem obligata, quatenus in eis legibus perduraret, Auarum ci-
 uitatem munitam contra regem dicit eos bello sumpsisse. Adiecit autem, quia uisit Hierosolymam

rogans illos pro auxilijs exhibendis, & daturum Auarim cōpromittens, quæ foret ex Hierosolymis uolentium exire maiorum: & ex qua procedentes omnem Aegyptum obtinerent. Deinde subiungit illos quidem uenisse cū ducentis millibus armatorum. Regem uero Amenophin Aegyptiorum, cum nollet repugnare deo, mox ad Aethiopiam refugisse, et Apim cum alijs lacris animalibus deuexisse. Hierosolymitas uero inuasionē facta, & ciuitates depopulatos, & templa concremassē, & equestres peremisse refert, & nulla iniquitate aut crudelitate abstinuisse. Qui uero politiam & leges eis exhibuit, sacerdos, inquit, erat genere Hieropolites, nomine Orsaphus, uocatus ab appellatione Osireos Heliopolitani dei: & mutato nomine dictus postea Moses. Tertiodecimo uero anno Amenophin, postq̃ regno pulsus est, ex Aethiopia profectū cum multis millibus dicit: & congressum cōtra pastores atq̃ pollutos, habita confictione, uicisse. Et multos interficientē, usq̃ ad fines Syriæ persecutū. In his itē non intellexit sine uerisimilitudine se mentiri. Leprosi namq̃ & cum eis multitudo collecta debiliū, licet primitus irascere regi, circa se utiq̃ talia facienti, secundum præmonitionem uaris, tñ cum a sectione lapidum sunt egressi, & prouinciam percipere, oēs circa eum mitiores effecti credendi sunt. Porro si adhuc & illi odio habebant, seorsum magis insidiari potuissent, non oībus bellum inferre, cum scilicet plurimi existentes multorum illic cognationes haberent. Proinde etiam si contra hoīes pugnare decreuere, non tñ contra deos impietatem gerere p̃sumebant: nec contraria suis agere legibus, in quibus educati esse noscuntur. Oportet itaq̃ nos Manethoni gratias agere: quā huius iniquitatis principes dicit, non eos qui ex Hierosolyma sunt egressi, sed illos ipsos Aegyptios esse probat, & maxime sacerdotes, atq̃ iurisiurandi uinculum illoꝝ multitudi ne conuenisse. Illud autē quō non irrationabile est? Domesticorum quidem & amicorum nemo cū illis rebellauit, nec periculorū belli particeps factus est; sed misere maculatos ad Hierosolymam, ut ab eis auxilia poscerent. quam amicitia aut societate intercederet? hostes enim magis erant, & moribus plurimum differebant. At illi confestim, ut ait, uocantibus morem gesserūt, nempe inducti pollicitationibus, quod Aegyptum occupaturi eēnt, quasi ipsi non admodum eius regionis gnari essent, ex qua per uim pulsi fuerant. qui si tunc miseram aut egenam uitam egissent, merito fortasse negotium aggressi essent. cum autem urbem habitarent fortunatam, & agrum amplum meliorem Aegypto colerent, quid tandem erat, cur ob ueteres hostes, eosq̃ corporib⁹ affectis, quales nemo domesticos ferat, periculum adirent: neq̃ enim futuram regis fugam p̃sciebant. nam, ut ipse dixit, filius Amenophis cum trecentis millibus ad Pelusium occurrebat. & hoc quidem omnino sciebant qui proficiscebantur: mutationem uero propositi & fugam unde coniectare poterāt? Deinde occupatis horreis Aegypti, multa mala fecisse ait Hierosolymitanum exercitum: atq̃ hæc eis exprobat: quasi non hostes eos induxisset: aut quasi hæc sint aliunde accito militū obijcienda, cum eadem ante aduentum eorū fecissent, facturosq̃ se iurassent ipsi Aegypti. Quinetiam aliquanto post Amenophis hostes aggressus prælio uicit: fusosq̃ ac fugatos Syriam usq̃ persecutus est. adeo scilicet Aegyptus est omnibus undecunq̃ inuadentibus captu facilis: & qui tunc ea iure belli potiebantur, cum scirent Amenophin uiuere, neque aditus ab Aethiopia cōmuniuerant, multos ad hoc commoditates habentes, neq̃ alio qui copias contraxerant. Ille uero usq̃ Syriam trucidans eos (ut ait) persecutus est per arena & in aquosa loca. Scilicet ea uel quieto exercitu transire expeditum est. Igitur autore Manethone, neq̃ ex Aegypto genus nostrum oriundum est, neq̃ illinc aliqui admixti sunt. Leprosorum enim & morbidorum multos in lapidicinis perisse uerisimile est, multos in prælijs, plurimos uero postremo & in fuga. Superest ut de Mose illi contradicam. Hunc uirum mirandum Aegypti & diuinum existimant, sed non sine blasphemia incredibili si bi uindicare conantur, dicentes Heliopoliten esse unum sacerdotum, ob lepram cum alijs pulsum. Ostenditur autem in ratione temporū, DXVIII annis prior fuisse, & patres n̄stos ex Aegypto in regionē quā nūc tenemus, eduxisse. Quod uero eiusmodi calamitatis corpus expers habuit, ipsius dicta indicant. Leprosis enim & oppidis & uicis interdixit, ut seorsim in lacero uestitu agerent: & cum qui eos attigisset, aut sub idem tectum successisset, pro impuro habet. Quin etiam si eo morbo liberari, & in pristinum restitui contingat, præscripsit certas purificationes, mundationes per fontanarum aquarum lauacra, &

omnium pilorum abrasiones: multisq; & uarijs sacrificijs peractis, tum demum sanctam
 urbem adeundam. Atqui contra par erat, cum qui talem calamitatem expertus esset, pro
 uidentiam aliquam ac humanitatem exhibere simili infortunio pressis. Non solum aut de
 leprosis sic leges tulit, sed ne minima quidem corporis parte mutilatos, ad sacrorum curam
 admisit. Sed etiam si iam sacerdoti aliquid tale accidisset, honore cum priuauit. Quod igitur
 uerisimile est, illum has aduersus semetipsum cum opprobrio suo damnoq; tulisse legest
 Quin & nomen ualde incredibiliter mutauit. Osarsiph enim (inquit) uocabatur. Hoc ad transi
 mutationem nihil quadrat. Verum autem nomen significat ex aqua seruatum Moysen.
 nam aquam Aegyptij Moy uocant. Satis igitur declaratum existimo, q; Manethon quate
 nus ueterum scripta sequitur, non multum a ueritate aberrat. Vbi uero ad uulgares fabu
 las se uertit, aut absurde eas confingit, aut in odium gentis loquentibus credit. Post hunc
 inquirere libet in Charemonem. Hic enim Aegyptiacam se scribere historiam professus,
 addens idem nomen regis quod Manethon, Amenophin, & filij eius Rhamessen, ait Iside
 in somnis Amenophi apparuisse, inculantem quod templum suum per bellum dirutum
 esset. Phritiphautem uero sacrum scribam dixisse, si a pollutis hoibus Aegyptum repurget,
 liberandum eum a nocturnis terroribus: atq; ita delectu uitiosorum morbidorumue ha
 bito, CCL millia e finibus eiecit. Duces uero eorum fuisse scribas Moysen & Iosephum, que
 etiam sacrum scribam fuisse: Aegyptia uero eius nomina esse, Mosi Tisithen, Iosepho Pete
 sephi. Hos Pelusium uenisse, ibiq; offendisse CCCLXXX. millia ab Amenophi relicta, quae
 is in Aegyptum transferre noluerat: cum his isto foedere contra Aegyptum expeditionem
 habitam. Amenophin aut non expectato impetu eorum, in Aethiopiam fugisse, relicta uxo
 re grauida: quam delitescentem in quibusdam speluncis, enixam puerum nomine Messer
 nen. cum posteaq; ad uirilem aetatem peruenisset, expulisse Iudaeos in Syriam numero cir
 citer CC. millia, & patrem Amenophin ex Aethiopia recepit. Et haec quidem Chare
 mon. Reor autem ex his ipsis quae dicta sunt, amborum uanitatem apparere. Si quid enim
 ueritatis subesset, impossibile erat in tam eos discrepare. at qui mendacia componunt, non alio
 rum scriptis consona scribunt, sed quae ipsis libet confingunt. Ille igitur regiam cupidita
 tem uidendi deos, ait initium fuisse pollutos efficiendi. Charemon autem suum de Iside so
 mnium finxit. & ille quidem Amenophin dicit indixisse regi purgationem: hic uero, Phri
 tiphautem. iam multitudinis numerus sane belle congruit, illo LXXX millia referente, hoc
 CCL. Praeterea Manethon primum in lapidicinas electos pollutos, deinde ad Auarim habi
 tandam traductos, ac reliqua Aegypto bello uexata, tum demum acciuisse dicit a Hieroso
 lymitis auxilia: Charemon, Aegypto decedentes circa Pelusium inuenisse CCCLXXX mil
 lia hoium ab Amenophi relicta, ac cum illis rursus Aegyptum inuasisse, Amenophinq; in Ae
 thiopiam fugisse. Quod uero egregium est, ne illud quidem quinam & unde erant tam nu
 merosus exercitus dixit, Aegyptij ne an externi: neq; causam indicauit, ob quam eos rex in
 Aegyptum inducere noluit: qui de leprosis & Iside somnium confinxit. Mosi uero & Iose
 phum, quasi eodem tempore simul expulsam Charemon adiunxit, & quidem quatuor
 aetatibus ante Moysen defunctum, quarum sunt anni fere CLXX. Quin & Rhamesses Ame
 nophis filius, secundum Manethonem quidem adolescens bellum administrat cum patre,
 & cum eodem exulat, fuga elapsus in Aethiopiam. Hic aut fingit eum post patris abitum
 in spelunca quadam natum, & postea praelio uictorem, & Iudaeos in Syriam expellentem
 numero circiter CC millia, o facilitatem. neq; enim prius quinam erant illa CCCLXXX
 millia dixit, neq; quomodo CCCXXX millia perierint: in acie ne ceciderint, an ad Rha
 messen transfugerint. quod uero maxime mirum est, ne cognoscere quidem ex eo licet,
 quosnam uocet Iudaeos, uel utris eorum det hanc appellationem: illis ne CCL millibus le
 prosorum, an his CCCLXXX millibus, quae circa Pelusium erat. Sed stultum fortasse sit re
 dar guere eos, qui a semetipsis redarguti sunt. ferendum enim erat utcumq; si ab alijs coarguti
 fuissent. His addam Lysimachum, idem quidem habentem cum praedictis argumentum mendacij
 uerum enormitate figmenti illos uincere. unde apparet etiam magno odio confinxisse. dicit
 enim, Qua tempestate Bocchoris in Aegypto regnabat, populum Iudaeorum, quod es
 sent lepra, scabie & alijs quibusdam morbis infecti, ad templa confugisse, ut mendicato
 lerentur, multis autem hominibus morbo correptis, sterilitatem in Aegypto accidisse.

Bocchorim uero Aegyptiorum regem ad Ammonem, scitatum oracula de sterilitate, misisse. responsum uero a deo, repurganda esse templa ab hominibus impuris & impijs, eiec-
tis eis e templis in loca deserta. Ceterum scabiosos ac leprosos mergendos, tanquam sole horridi-
uitam agreferente: & templa expianda: atque ita fore ut terra fructum ferat. Bocchorim au-
tem accepto oraculo, accersitis quae sacerdotibus ac sacrificis, iussisse collectis impuratis,
hos militibus tradi deportandos in desertum: leprosos uero ac impetiginosos plumbeis
laminis inuolutos in pelagus deijci. quibus submersis, reliquos congregatos & in loca de-
serta expositos esse, ut perirent. eos habito concilio consultasse de seipsum: & nocte superue-
niente, accensis ignibus ac lucernis custodias agitasse: sequenti nocte ieiunatum, ut numen
propitium eos seruaret. Insequenti uero luce a Mose quodam consilium datum, irent con-
ferti una uia, usque dum ad loca culta perueniretur. tum praecipisse eum, ne cui hominum in po-
sterum beneuoli essent, utque consilium malum potius quam bonum darent: deorumque templa
& altaria quotquot inuenirent euerterent. quibus comprobatis ac destinatis, multitudi-
nem Ier. fecisse per desertum, ac post multa incommoda tandem ad loca culta peruentum.
tum uero & hominibus iniuriose tractatis, & fanis compilatis ac incensis, uenisse in eam quae
nunc Iudaea dicitur: conditaque ciuitate hic habitare, urbem uero *ἱερσόολα* ex re nominatam. Ali-
quanto autem post iam auctos uiribus, mutasse nomen uitandi probri gratia: & urbem Hiero-
solyma, seipsos Hierosolymos uocasse. Hic non eundem quem illi inuenit regem, sed
recentius nomen confinxit: & omisso somnio ac propheta Aegypto ad Ammonem abiit
de impetiginosis & leprosis responsum relaturus. ait enim ad templa collectam multitudi-
nem Iudaeorum, incertum leprosis ne nomen imponens, an quod solos Iudaeos morbus oc-
cuparet. dicit enim, populus Iudaeorum. Qualis, aduena, an indigena? Cur igitur eos cum sine
Aegyptij, Iudaeos uocas? Quod si hospites sunt, cur undenam sint non dicis? Quo modo autem
cum rex tam multos ex his mari merisset, reliquos in loca deserta eiecisset, tanta multitudo
superfuit: aut quod pertransierunt desertum, & occupauerunt regionem quam nunc tene-
mus, & condiderunt urbem, & extruxerunt templum apud omnes celebre? oportebat autem
de legiflatore non solum nomen dicere, sed & genus, quisnam, & ex quibus ortus. quatenus
obrem uero tales eis inter eundem aggressus sit ferre leges de dijs, etiam erga homines iniustas. Si-
ue enim Aegyptij erant genere, non tam facile patrios mores mutare potuissent, siue alium
de erant, omnino aliquas habebant leges longa consuetudine obseruatas. Si igitur de expul-
sionibus suis iurassent, nunquam se illis fore beneuolos, rationem non absurdam habuissent. Quod
si bellum internecinum aduersus uniuersos mortales suscepit, cum essent (ut ipse ait)
miseri & omni operis egeni, maxima stultitia non illorum, sed haec fingentis ostenditur. Iste
namque etiam nomen impositum ciuitati, a templorum spoliatioe, praesumpsit dicere, & hoc
postea fuisse mutatum. Mirum ni, quia posteris quidem turpe fuit tale nomen & odiosum:
ipsi uero qui fundauere urbem, ornare semetipsos etiam uocabulo credidere. Hic autem ge-
nerosus uir praenimia detractiois impotentia non intellexit, Hierosolyma non idem uoce
Iudaica quod Graeca significare. Quid ergo amplius quilibet diceret contra mendacium
tam imprudenter expositum? Sed quoniam congruam iam magnitudinem suscepit hic liber, ali-
ud faciens principium, caetera praesentis operis explanare tentabo.

FLAVII IOSEPHI HEBRAEI SACER- DOTIS, DE ANTIQVITATE IVDAICA CONTRA

Apionem grammaticum Alexandrinum, Liber secundus.

PRIORI quidem uolumine, charissime mihi Epaphroditae, de anti-
quitate nostra monstraui, Phoenicum & Chaldaeorum, Aegyptiorumque
litteris satisfaciens ueritati: multosque Graecorum conscriptores addu-
cens, & meam e diuersa disputationem aduersus Manethonem, &
Charemonem, & alios quosdam exhibui. Nunc autem inchoabo re-
liquos arguere, qui contra nos aliqua conscripserunt. Impulsus e-
nim sum contra Apionem respondere grammaticum, si tamen

assumi hoc oportet officium. Horum igitur, quæ ab eo conscripta sunt, alia quidem similia sunt dictis alijs, alia ualde frigida. Plurima uero quandam tantummodo detractionem habentia, & multam (ut ita dixerim) ineruditi probationem, tanquam ab homine composita, & moribus prauo, & totius uitæ suæ temporibus importuno. Quia uero multi hominum propter stultitiam suam his potius sermonibus capiuntur, quam illis qui multo studio conscribuntur, & derogationibus quidem gaudent, præconibus uero mordent, necessarium duxi ne hunc quidem inscrutatū relinquere, qui nos tanquam in iudicio criminatur. etenim hoc quoque plerisque mortalium insitū uideo, ut gaudeat quoties maledicus quispiam ipse sua mala à laceffito audit. Et quidem nec orationem eius legere facile est, neque aperte cognoscere quid dicere uelint, sed uelut in multa tumultuatione ac mendaciorum perplexitate nunc similia supra pensatis de maiorum nostrorum ex Aegypto migratione afferunt: nunc incolae Alexandriae Iudæos calumniatur. insuperque de sacris templi nostri caeremoniis atque alijs ritibus nostris accusationem admiscet. Patres igitur nostros nec Aegyptios genere fuisse, neque ob labem corporum aut similem aliam calamitatem inde pullos, non mediocriter solū, sed penè ultra modum, superius à me declaratum existimo: cæterum quæ his adiungit Apion, compendio memorabo. dicit in III. rerum Aegyptiacarum hæc: Moses, ut accepit à grandioribus natu Aegyptiis, Heliopolitanus erat, qui patribus institutus moribus, subdiuinales preces ad septa qualia ciuitas habebat, reduxit. ad subsolanum autem omnia conuertebat. ita enim Heliopolis sita est, pro obeliscis uero statuit columnas, sub quibus ceu peluis forma exprimebatur: umbra uero in eam incidens, utpote per sudum, eundem semper cum sole cursum circunuehebat. Atque huiusmodi est, admiranda illa huius grammatici phrasis. mendacium uero eius non tam nostris uerbis euidenter coarguitur, quam Moscos operibus: neque enim cum primum tabernaculum deo construeret, aut ipse ullam talem formam ei indidit, aut posteros facere præcepit: atque is qui postea templum Hierosolymis construxit Solomon, omni tali curiositate abstinuit, qualem confinxit Apion. Accepisse autem se dicit à maioribus natu Mosen Heliopolitanum: scilicet ipse iunior, sed his fidem habens, qui per ætatem illum familiariter nouerant. Et de Homero quidem poeta, quibus grammaticus, non posset quænam eius sit patria certo affirmare, neque de Pythagora tantum non heri nudius tertius nato: de Mose uero tam multis annis illos præcedente tam facile decernit, credens seniorum relationi: unde manifeste illum mentiri apparet. Quin & temporum ratio, quibus Mosen ait eduxisse leprosos & cæcos & claudos, belle concinit iuxta grammaticum hunc diligentissimum. Manetho enim, regnante Tethmosi, Iudæos dicit ex Aegypto discessisse, annis CCCXCIII. antequam Danaus apud Argos exularet. Lysimachus autem tempore Bocchoris regis, hoc est, ante annos M D CC. Melon uero & alij quidam, ut cuique uisum est. At uero Apion cæteris fide dignior, exacte illum exitum definieuit VII Olympiade, & huius anno primo: quo, ut ait, Poeni Carthaginem condiderunt. Carthaginis autem mentionem adiecit, ratus argumentum id ueritatis se habiturum euidentissimum: nec animaduertit à semetipso adductum quo coargueretur. Si enim de hac colonia monumentis Phœnicum credendum est, in illis Hiram rex traditur antiquior Carthagine condita annis plusquam CL. de quo superius ex Phœnicum commentarijs probaui, quod Solomoni templi Hierosolymitani conditori amicus fuerit, & multa ad templi fabricam contulerit. Solomon uero ædificauit templum post Iudæorum discessum ex Aegypto annis D C XII. Porro numerum pulforum eundem quem Lysimachus commemoratus (ait enim C & X eorum fuisse millia) miram quandam & credibilem reddit causam, cur sabbatum nominatum sit. Exacto enim (inquit) sex dierum itinere, inguinum huiusmodi affecti sunt: & hac de causa septima die quiesuerunt, incolumes constituti in regione quæ nunc Iudæa uocatur. & appellauerunt eam diem sabbatum, seruata Aegyptiorum uoce. nam inguinis morbum Aegyptij uocant sabbatosim. An non igitur uel deridenda hæc nugacitas, uel contra odio habenda talis in scribendo impudentia? Apparet enim omnes inguinibus laborauerint, hominum millia C & X. atqui si erant cæci & claudi & morbidij, quales fuisse Apion ait, ne unius quidem iter diei progredi potuissent: sin autem poterant per magnam solitudinem proficisci, prætereaque sibi obstitentes uincere populariter repugnando, nequaquam uniuersi post sextam diem inguinum morbo correpti fuissent. Neque enim naturali

ter tale quidpiam euenire iter agentibus necesse est, sed plurimorum millium exercitus definita semper itinera peragunt; neque temere ita accidisse ueri simile uidetur. est enim omnino absurdum. At uero mirificus hic Apion sex quidem diebus eos peruenisse in Iudæam prædixit; rursus autem Moſen conſcenſo monte, qui Aegyptum inter & Arabiam ſitus eſt, nomine Sinæus, XL diebus delituiſſe dicit, indeque deſcendentem Iudæis leges dediffe. At qui quò poſſibile eſt, eoſdem & quadraginta dies in deſerto ac in aquoſo loco manere, & quod in medio ſpatium eſt, id totum ſex diebus pertranſire? Sabbathi uero appellationis grammatica ratio, quam adfert, multam impudentiam præ ſe fert, uel certe magnam inperitiam. Nam hæc uoces, Sabbo & ſabbatum, inter ſe maxime differunt. Sabbathum enim ſecundum Iudæos quies eſt ab omni opere. Sabbo uero, ut ille affirmat, Aegyptiis inguinum morbum ſignificat. Tales quædam de Moſe & Iudæorum ex Aegypto profectione Aegyptius Apion nouitates finxit, præter aliorum commentus autoritatem. Et quid mirum ſi de noſtris mentitur patribus? quandoquidem de ſeipſo contra mentitus eſt: & natus in Oaſi Aegypti, primas iſte Aegyptiorum exiſtimatus, ueram quidem patriam & genus ſuum abiurauit. Alexandrinum autem ſe mentitus, confirmat ſui generis præuitatem. Merito igitur quos odit & conuictis inſectatur, eos Aegyptios appellat. niſi enim peſſimos eſſe exiſtimaret Aegyptios, ſemet ex eorum genere haud eximeret; quandoquidẽ qui ſe de celebritate patriæ iactant, honorificum quidem ducunt ab ea denominari: coarguunt uero eos, qui præter ius in eandem ſeſe ingerere conantur. Erga nos autem alterutro modo affecti ſunt Aegyptii: aut enim ceu gloriabundi cognatos ſe ſimulant, aut participes nos infamiae ſuæ cooptant. At præclarus iſte Apion uidetur contumeliolaſtiam noſtrum inſectationem, quaſi mercedem uoluiſſe reddere Alexandrinis, pro data ſibi ciuitate: ſciensque eorum cum cohabitatoribus Alexandriæ Iudæis ſimilitatem, propoſuit quidem illis conuictum facere, una tamen comprehendit reliquos quoque uniuerſos, utrobique impudenter mentiens. Videamus igitur, quænam ſint illa graua & non ferenda, de quibus habitatores Alexandriæ Iudæos accuſat. Venientes, inquit, è Syria, ſedes fixerunt ad importuoſum mare, undarum uicini aſſultibus. Ergo ſi locus opprobrium habet, non quidem patriæ ſuæ, ſed tamen quam patriam dicit, Alexandriæ conuincitur. Illius enim & maritima ora, pars eſt (ut omnes cõfirmant) ad inhabitandum optima: quam ſi Iudæi per uim occupauerunt, ita ut ne poſt quidem eſſe cerentur, fortitudinis eorum argumentum eſt. Verum Alexander eis locum ad incolendũ dedit, & parem cum ipſis à Macedonibus honorem conſecuti ſunt. Neſcio autem quid dicturus fuerit Apion, ſi circa Necropolim habitaffent, ac non circa regiam ſedes poſuiſſent, & hodieque eorum tribus appellaretur Macedones. Igitur ſi legit epistoſas Alexandri regis Ptolemæique Lagi ac ſucceſſorum illius Aegypti regum, & columnam ſtantem Alexandriæ ac iura continentem, quæ Cæſar magnus Iudæis conceſſit: hæc inquit ſi ſciens, cõtraria ſcribere auſus eſt, malus erat: ſin autem nihil horum nouit, indoctus. Illud quoque quod ſe mirari dicit, quod cum Iudæi eſſent, Alexandrini uocati ſunt, ſimilis inſciẽtiæ eſt. Omnes etenim qui ad coloniã aliquam deuocantur, & ſi plurimum ab alterutris genere differant, à conditoribus appellationem accipiunt. Et quid opus eſt de alijs dicere? noſtrorum enim ipſorũ hi, qui Antiochiam inhabitant, Antiocheni nominantur. Ius enim ciuium eis dedit conditor Seleucus. Similiter & qui in Epheso commorantur, & alia lonia cum ciuibz exina de natis eandem appellationem habent, hæc præbentibus eis regni ſucceſſoribus. Romanorum uero clementia, cunctis non paruulum donum appellationis ſuæ cõceſſit, non ſolum uiris ſingulis, ſed etiam maximis gẽtibus in communi. Hiſpani denique antiqui, & Tyrrheni, & Sabini, Romani uocantur. Si uero hunc modum aufert communis ciuitatis Apion, definat ſemetipſum Alexandrinum dicere. Natus enim in intima Aegypto, quomodo erit Alexandrinus, iure ciuitatis, ſicut ipſe in nobis dicit, ablato? cum ſolis Aegyptiis nunc orbis domini Romani, participari cuiuſlibet ciuitatis interdixiſſe uideantur. Hic autem præclarus dignitates quas ipſe impetrare prohibetur, adipiſci non ualens, calumniari conatur eos qui hæc iuſtiſſime percepere. Non enim propter inopiam habitatorum ciuitatis quam ſtudioſe ædificabat Alexander, noſtrorum aliquos ibi collegit: ſed omnes approbas diligenter ex uirtute, ac fide dignos inueniens, hoc præconium noſtris exhibuit, cũ gentẽ noſtram ſtuderet non mediocriter honorare. Ait enim Hecataeus, quia propter malũ

Gentẽ Iudæam a multis regibus honoratã fuſſe. Hecataeus.

**Ptolemæus
Lagus** omnem atq; fidem, quam ei præbuere Iudæi, Samaritanam regionem adiecit, ut eam sine tribu-
butis haberent. Similiter quoq; sensit post Alexandrum etiam Ptolemæus Lagi de Iudæis
in Alexandria cōmorantibus. Nam Aegyptiaca eis castra commisit, arbitratus ea fide si-
mul eorum & fortitudine conseruanda: & in Cyrene credens se tutissime regnaturum, &
in alijs Libyæ ciuitatibus, ad ea loca partem Iudæorū habitandi causa direxit. Post hunc au-
tem Ptolemæus, qui Philadelphus est appellatus, non solum si qui fuere captiui apud eos
**Ptolemæus
Philadelphus** nostrorum, omnes absoluit, sed & pecunias eis sæpius cōdonauit: & (quod maximum ē)
desiderauit agnoscere nostras leges, & sacrarū scripturā: uolumina concupiuit: misitq;
rogans destinari uiros qui ei interpretarentur legem: & ut hæc apprimè cōscriberentur,
diligentiam hanc commisit non quibuscunq; uiris, sed Demetrium Phalereum, & Andre-
am & Aristum (quorū eruditione sui seculi Demetrius facile princeps erat, alij uero ha-
bebant custodiam corporis sibi creditam) huic curæ præfecit. Non em̄ leges & patrū no-
strorum philosophiam discere concupisceret, si his utentes despiceret, & non potius uale-
de miraretur. Apion autē penē omnes in ordine successores eius Macedonum reges, igno-
**Ptolemæus
Euergetes.** rauit habuisse erga nos præcipuum familiaritatis affectum. Tertius namq; Ptolemæus, q
necatur Euergetes, fortiter obtinens Syriam uniuersam, non dijs Aegyptiacis pro uictoria
solennitates gratificas immolauit: sed ueniens ad Hierosolymam, multas hostias sicut
nostri moris est, deo gratificauit, dignissimaq; dicauit ornamenta uictoriæ. Philometor
autē Ptolemæus, & eius uxor Cleopatra, omne regnum cōmiserunt Iudæis: & duces totius fu-
**Ptolemæus
Philometor.** ere militiæ Onias & Dositheus Iudæi: quorū nominibus derogat Apion, cum debuisset op-
era eorum potius mirari, & gratias agere, qm̄ liberauere Alexandriam, cuius ciuis uide-
ri uult. Nam dum rebellio surrexisset in Cleopatrarū regno, & periculū pessimæ perditio-
nis instaret, istorum labore ciuitas intestinis prælijs est erepta. Sed postea, inquit, Onias ad
urbem deduxit exercitum paruum, cum esset illic Thermus præfens Romanorū legatus,
quod (ut ita dicam) recte atq; iuste factum est. Ptolemæus enim qui cognominatus est
**Ptolemæus
Physcon** Physcon, moriente suo patre Ptolemæo Philometore, egressus est de Cyrene, uolens regi-
nam Cleopatram expellere & filios regis, ut ipse regnum iniuste sibi met applicaret: pro-
pter hæc ergo Onias aduersus eum bellum pro Cleopatra suscepit: & fidem quam habu-
it circa reges, nequaquam in necessitate deseruit. Testis autem deus iustitiæ eius manifestus ap-
paruit. Nam Physcon Ptolemæus cum aduersum exercitum quidem Oniæ pugnare præ-
sumeret, oēs uero Iudæos in ciuitate positos cum filijs & uxoribus capiens, nudos atq; uin-
ctos elephantis subiecisset, ut ab eis conculcati deficerent, & ad hoc etiam bestias ipsas in-
briasset, in contrarium quæ præparauerat, euenire. Elephantis enim relinquentes sibi ap-
positos Iudæos, impetu facto super amicos eius, multos ex ipsis interemere. Et post hæc
Ptolemæus quidem aspectum terribilem contemplatus est, prohibentem se ut illis nocer-
et hoībus. Concubina uero sua charissima, quam alij quidem Ithacam, alij uero Hirenem
denominant: supplicante ne tantam impietatem perageret, & concessit, & ex his quæ ege-
rat uel acturus erat, poenitentiam egit. Vnde recte hanc diem Iudæi Alexandriæ constitu-
ti, eo qd aperte a deo salutem promeruere, celebrare noscuntur. Apion autem omnium ca-
lumniator, etiam propter bellum aduersus Physconem gestum, Iudæos accusare præsum-
psit, cum eos laudare debuerit. Is autem etiam ultimæ Cleopatrarū reginæ Alexandrinorū
meminit, ueluti nobis impropers, qm̄ circa nos fuit ingrata: & non potius illam redar-
guere studuit, cui nihil omnino iniustitiæ & malorum operum defuit uel circa generis
necessarios, uel circa maritos suos, qui etiam dilexerint eam, uel in communi contra Ro-
De Cleopatra manos omnes, & benefactores suos imperatores: quæ etiam sororem Arsinoen occidit in
templo, nihil sibi nocentem. Peremit autem & fratrem infidēs, paternosq; deos, & sepul-
chra progenitorum depopulata est. Percipiensq; regnum a primo Cæsare, eius filio & suc-
cessori rebellare præsumpsit. Antoniumq; corrumpens amatorijs rebus, & patriæ inimici-
cum fecit, & infidelem circa suos amicos instituit, alios quidem genere regali spolians, alii
os autem demens ad mala gerenda compellens. Sed quid oportet amplius dici, cum illū
ipsum in nauali certamine relinquens, id est, maritum & parentem communium filiorū,
tradere cum exercitu principatum & se sequi coegit: Nouissime uero Alexandria a Cæsa-
re capta, ad hoc usq; pducta est, ut salutem hinc sperare se iudicaret, si posset ipsa manu sua

Iudæos perimere, eo quod circa omnes crudelis & infidelis extaret. Putasne gloriandum nobis non esse, si quemadmodum dicit Apion, famis tempore Iudæis triticum non est mē-
 fa? Sed illa quidem poenam subit competetem. Nos autem maximo Cæsare utimur teste
 auxili, atq; fidei quam circa eum contra Aegyptios gessimus; necnon & senatu eiusq; cō-
 sultis, & epistolis Cæsaris Augusti, quibus nostra merita comprobantur. Has literas Apl-
 onem oportebat inspicere, & secundum genera examinare testimonia sub Alexandro fa-
 cta, & omnibus Ptolemæis, & quæ à senatu constituta sunt, necnon & maximis Romanis
 Imperatoribus. Si uero Germanicus frumenta cunctis in Alexandria cōmorantibus me-
 tiri non potuit, hoc indicium est sterilitatis ac penuriæ frumentorum, non accusatio Iudæ-
 orum. Quid enim sentiant omnes Imperatores de Iudæis in Alexandria commorantibus,
 palam est. Nam administratio tritici nihilo magis ab eis, q̃ ab alijs Alexandrinis translata
 est. Maximam uero eis fidem olim à regibus datam conseruauere, id est, fluminis custo-
 diam, totiusq; custodiæ, nequaq̃ his rebus indignos esse iudicantes. Sed super hoc quomo-
 do ergo, inquit, si sunt ciues, eosdem deos, quos Alexandrini, non colunt? Cui respondeo.
 Quomodo etiam cum uos sitis Aegyptij, inter alterutros prælio magno & sine foedere de
 religione contenditis? An certe propterea non uos omnes dicimus Aegyptios, & neq; cō-
 munitur hoīes, quoniam bestias aduersantes naturæ colitis, multa diligētia nutriendes, eū
 genus utiq; nostrorum unum atq; idem esse uideatur? Si autem in uobis Aegyptijs tantæ
 differentię opinionum sunt, quid miraris super his, qui aliunde in Alexandriam aduene-
 runt, si legibus à principio constitutis, circa talia permanseret? Is autem seditionis causas
 nobis apponit: qui si cum ueritate ob hoc accusat Iudæos in Alexandria constitutos, cur os
 omnes non culpare possit, eo quod noscamur habere concordiam? Porro etiam seditionis
 auctores, quilibet inueniet Apionis similes Alexandrinorum fuisse ciues. Donec cū Græ-
 ci fuere & Macedones hanc ciuitatē habētes, nullam seditionem aduersus nos gessere, sed
 antiquis cessere solennitatibus. Cum uero multitudo Aegyptiorum creuisset inter eos, p-
 pter confusiones temporum, etiam hoc opus semper est additum. Nostrum uero genus p-
 mansit purum. Ipsi igitur molestiæ huius fuere principium, nequaq̃ populo Macedonicā
 habente constantiam, neq; prudentiam Græcam: sed cunctis scilicet utentibus malis mo-
 ribus Aegyptiorum, & antiquas inimicitias aduersum nos exercētibus. E diuerso nanq;
 factum est quod nobis improperare præsumunt. Nam cum plurimi eorum non oppor-
 tune ius eius ciuitatis obtineant, peregrinos uocant eos qui hoc priuilegiū ad omnes im-
 petrasse noscuntur. Nam Aegyptijs neq; regum quisquam uidetur ius ciuitatis fuisse lar-
 gitus, neq; nunc quilibet imperatorum. Nos autem Alexander quidem introduxit, reges
 autem auxere, Romani uero semper custodire dignati sunt. Itaq; derogare nobis Apion
 dignatus est, quia imperatorum non statuamus imagines, tanq̃ illis hoc ignorantibus, aut
 defensione Apionis indigentibus: cum potius debuerit admirari magnanimitatem mo-
 destiamq; Romanorum, quoniam subiectos nō cogunt patria iura transcendere: sed susci-
 piunt honores, sicut dare offerentes pium atq; legitimum est. Non cū honoribus gratiam
 habent, qui ex necessitate & uiolentia conferuntur. Græcis itaq; & alijs quibsdā boni eē
 creditur imagines instituere. Deniq; & patrum & uxorū filiorūq; figuras depingen-
 tes exultant, quidam uero etiam nihil sibi competentium sumunt imagines. Alij uero &
 seruos diligentes, hoc faciunt. Quid ergo mirum est, si etiam principibus ac dominis hūc
 honorem præbere uideantur? Porro autem legislator, non quasi prophetans Romanorū
 potentiam non honorandam, sed tanquam causam neq; deo neq; hominibus utilem despi-
 ciens, & quoniam totius animati, multo magis dei inanimati, probatur hoc inferius, inter
 dixit imagines fabricare. Alijs autem honoribus post deum colendos nō prohibuit uiros
 bonos, quibus nos & imperatores & populum Ro. dignitatibus ampliamus. Facimus autē
 tem pro eis continua sacrificia: & non solum quotidianis diebus ex impensa comuni os-
 minum Iudæorum talia celebramus, uerum cum nullas alias hostias ex communi, neq; p
 filijs peragamus, solis imperatoribus hūc honorem præcipuum pariter exhibemus, quē
 hominum nulli persoluimus. Hæc itaq; communiter satisfactio posita sit aduersus Apionē
 nem pro his, quæ de Alexandria dicta sunt. Admiror autem etiam eos, qui ei huiusmodi
 fomitem præbuere, id est, Posidonium & Apollonium Molonē; quoniam accusant quidē

Iudæi imagi-
 nes nō admi-
 tunt.

Contra Pof-
tulum &
Apolloni-
um

nos, quare nos eodẽm deos cum alijs nõ colimus: mentientes autem pariter, & de noſtro templo blaſphemias componentes incongruas, non ſe putant impie agere: cum ſit ualde turpiſſimum liberis, qualibet ratione mentiri, multo magis de templo apud cunctos homines nominato, tanta ſanctitate pollente. In hoc enim ſacrario Apion præſumpſit edicere, aſini caput collocaffe ludæos, & cum colere, ac dignum facere tanta religione: & hoc affirmat fuiſſe depalatum, dum Antiochus Epiphanes & expoliaſſet templum, & illud caput inueniſſet ex auro compoſitum, multis pecunijs dignum. Ad hoc igitur primum quidẽm reſpondeo, quoniam Aegyptius uel ſi aliquid tale apud nos fuiſſet, nequaquam debuerat increpare, cum non ſit deterior aſinus furonibus & hircis & alijs, qui ſunt apud eos dii. Deinde quomodo non intellexit, operibus increpatuſ de incredibili ſuo mendacio. Legibus namq; ſemper utimur iſdem, in quibus ſine fine conſiſtimus. Et cum uarij caſus noſtram ciuitatem ſicut etiam aliorum tæxauerint, & Theos ac Pompeius Magnus, ac Licinius Craſſus, & ad nouiſſimum Tinus Caſar, bello uincenſes obtinuerint templum, nihil huiusmodi illic inuenere: ſed puriſſimã pietatẽ, de qua nihil nobis ẽ apud alios eſſabile. Quia uero Antiochus neq; iuſtam fecit templi deprædationem, ſed egeſtate pecuniarum ad hoc acceſſit, cum non eſſet hoſtis, & ſocios inſuper nos ſuos & amicos aggreſſus eſt, nec aliquid dignum deriſione illic inuenit, multi & digni conſcriptores ſuper hoc quoq; ſtantur: Polybius Megalopolitanus, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timæones, & Caſtor chronographus, & Apollodorus: qui omnes dicunt pecunijs indigentem Antiochum tranſgreſſum foedera ludæorum, & ſpoliaſſe templum auro argentoq; pleno. Hæc igitur Apion debuit reſpicere, niſi cor aſini ipſe potius habuiſſet, & impudens etiam canis, qui apud ipſos aſſolet colari: neq; cõ extrinſecus alia ratiocinatione mentitus ẽ. Nos itaq; aſinis neque honorem neque poteſtatem aliquam damus, ſicut Aegyptij crocodilis & aſpidibus: quando eos qui ab iſtis mordentur, & a crocodilis rapiuntur, felices & deo dignos arbitrantur. Sed ſunt apud nos aſini, quod apud alios ſapientes uiros, onera ſibi bimet impoſita ſuſtinentes. Et ſi ad arcas accedentes comedant, aut propoſita non adimplent, multas ualde plagas accipiunt, quippe operibus & ad agriculturam rebus neceſſarijs miniſtrantes. ſed aut omnium rudiſſimus fuit Apion ad componendum uerba fallacia, aut certe ex rebus initia ſumens, hæc implere non ualuit, quando nulla poteſt contra nos blaſphemia provenire. Alteram uero fabulam, derogatione noſtra plenam, de Græcis appoſuit: de quo hoc dicere ſat erit, quoniam qui de pietate loqui præſumunt, oportet eos non ignorare minus eſſe immundum per templa tranſire, quàm ſacerdotibus ſocieſta uerba conſingere. Iſti uero magis ſtudere defendere ſacrilegum regem, quàm iuſta & ueracia de noſtris & de templo conſcribere. Volentes enim Antiocho gratificari & perfidiam ac ſacrilegium eius tegere, quo circa gentem noſtram eſt uſus propter egeſtatẽ pecuniarum, detrahentes nobis etiam quæ in futuris eſſent, mentiri ſunt. Propheta uero aliorum factus eſt Apion, & dixit Antiochum in templo inueniſſe lectũ, & hominem in eo ſacentem, & appoſitam ei menſulam maritimis terreniſq; uolatiliũ dapibus plenam, et quod obſtupuiſſet hiſ homo. Illum uero mox adoraſſe regis ingreſſum, tãquam maximã ſibi opem præbiturũ: ac procidentem ad eius genua, extenſa dextera popoſciſſe libertatẽ & iubente rege ut conſideret, & diceret quis eſſet, uel cur ibidem habitaret, uel quæ eſſet cauſa ciborum eius, tunc hominem cum gemitu & lachrymis lamentabiliter ſuam narratſſe neceſſitatem. At, inquit, eſſe ſe Græcum: & dum peragraret prouinciã parandi uictus cauſa, correptum ſe ſubito ab alienigenis hominibus, atq; deductum ad templum, & incluſum illic, & à nullo conſpici, ſed cuncta dapium apparatione ſaginari. Et primi quidẽm hæc ſibi inopinabilia beneficia uifa attuliſſe letitiam, deinde ſuſpicionem, poſtea ſtuporem: poſtremum cõſulentem à miniſtris ad ſe accedentibus audiſſe legem ineffabilem ludæorum, pro qua nutriebatur: & hoc illos facere ſingulis annis quodam tempore conſtituto. Et comprehendere quidẽm Græcum peregrinum, eumq; annuo tempore ſaginare: & deductum ad quandam ſyluam, occidere quidẽm eum hominem, cuiusq; corpus ſacrificare ſecundum ſuas ſolennitates, & guſtare ex eius uiſceribus, & iuſturandum facere in immolatione Græci, ut inimicitias contra Græcos haberent: & tunc in quandam foueam reliqua hominis pereuntis abijcere. Deinde refert eum dixiſſe, paucos iam dies debẽ

Aliud Apio
uis mendaciũ

ros sibi met superesse, atque rogasse, ut reueritus Græcorum deos, & superans in suo sanguine insidias Iudæorum, de malis eum circumstantibus liberaret. Huiusmodi ergo fabula non tantum omni tragœdia plenissima est, sed etiam crudeli impudentia redundat. Non tamen à sacrilegio priuat Antiochum, sicut arbitrati sunt, qui hæc ad illius gratiam conscripsere. Non enim præsumpsit aliquid tale, ut ad templum accederet: sed sic inuenit non sperans. Fuit ergo uoluntatibus iniquis impius, & nihilominus sine deo, quicquid iussit mendacii superfluitas, quam ex ipsa re cognoscere ualde facillimum est. Non enim circa solos Græcos discordia legum esse dignoscitur, sed maxime aduersus Aegyptios & plurimos alios. Cuius enim regionis hoïes non contigit aliquam apud nos peregrinari: ut aduersus solos Græcos renouata coniuratione per effusionem sanguinis ageremus: uel quomodo possibile est, ut ad has hostias omnes Iudæi colligerentur, & tantis millibus ad gustandum uiscera illa sufficerent, sicut ait Apion: uel cur inuentum hominem quicumque fuit (non enim suo nomine conscripsit) aut quomodo eum in suam patriam rex non cum pompa deduxit: dum posset hoc faciens, ipse quidem putari pius, & Græcorum amator eximius, assumere uero contra Iudæorum odium auxilia magna cunctorum. Sed hæc relinquo: insensatos enim non uerbis, sed operibus decet arguere. Sciunt igitur omnes, qui uidere constructionem templi nostri, qualis fuerit, & intransgressibilem eius purificationis integritatem. Quatuor enim porticus habuit in circuitu, & harum singulae propriam secundum legem habuere custodiam. In exteriorem itaque ingredi licentia fuit omnibus etiam alienigenis: mulieres tantummodo menstruatae transire prohibebantur. In secundam uero porticum cuncti Iudæi ingrediebantur: eorumque coniuges cum essent ab omni pollutione mundæ. In tertiam masculi Iudæorum mundi existentes atque purificati. In quartam autem sacerdotes, stolis induti sacerdotalibus. In adytum uero soli principes sacerdotum, propria stola circumamicti. Tanta uero est circa omnia prouidentia pietatis, ut secundum quasdam horas sacerdotes ingredi constitutum sit. Mane etenim aperto templo, oportebat facientes, traditas hostias introire: & meridie rursus, dum clauderetur templum. Denique ne uas quidem aliquod portari licet in templum, sed erant in eo solummodo posita, altare, mensa, thuribulum, candelabrum, quæ omnia & in lege conscripta sunt. Etenim nihil amplius neque mysteriorum aliquorum ineffabilem agitur, neque intus ulla epulatio ministratur. Hæc enim quæ prædicta sunt, habent totius populi testimonium manifestum, rationemque gestorum. Licet enim sint tribus quatuor sacerdotum, & harum tribuum singulae habeant hominum plusquam quinque millia, fit tamen obseruatio particulariter per dies certos: & his transactis, alij succedentes ad sacrificia ueniunt: & congregati in templum mediante die à præcedentibus clauis templi, & ad numerum omnia uasa percipiunt, nulla re quæ ad cibum aut potum attineat, in templum delata. Talia nanque etiam ad altaria offerre prohibitum est, præter illa quæ ad sacrificia præparantur. Quid ergo Apionem dicimus, nisi nihil horum examinantem, uerba incredula protulisse? Sed turpe est, historiæ ueram notitiam si proferre grammaticus non possit. Et sciens templi nostri pietatem, hanc quidem prætermisit. Homini autem Græci comprehensionem finxit, & pabulum ineffabile, & ciborum opulentissimam claritatem: & peruios ingredientem, ubi nec nobilissimos Iudæorum licet intrare, nisi fuerint sacerdotes. Hæc ergo pessima est impietas, atque mendacium spontaneum, ad eorum seductionem, qui noluerunt discutere ueritatem. Per ea siquidem mala ineffabilia, quæ prædicta sunt, nobis detrahare tentauere. Rursumque tanquam piissimus deridet, adiciens fabulæ inania facta. Ait enim illum retulisse, dum bellum Iudæi contra Idumæos haberent longo quodam tempore, ex aliqua ciuitate Idumæorum qui in ea Apollinem colebat, uenisse ad Iudæos, cuius hominis nomen dicitur Zabidus: deinde eis promississe traditurum se eis Apollinem deum Dorensium: uenturumque illum ad nostrum templum, si omnes ascenderent, & adducerent omnem multitudinem Iudæorum. Zabidum uero fecisse quoddam machinamentum ligneum, & circumposuisse sibi, & in eo tres ordines infixisse lucernarum, & ita ambulasse, ut procul stantibus appareret, quasi stella per terram iter agens. Porro Iudæos inopinabili uisione obstupuisse, & longe constitutos tenuisse silentiis. Zabidum uero multa quiete ad templum uenisse, & aureum detraxisse asini caput (sic enim ut

Aliud Apionis signum

hanc conscribit) & rursum Doram uelociter aduenisse. Igitur & nos dicere possumus, quia
 asinum, hoc est, semetipsum Apion grauat, & facit stultitia simul & mendacis oneratus.
 Loca, namque quae non sunt, conscribit; & ciuitates nesciens transfert. Idumaea enim pro-
 uinciae nostrae confinis est, posita iuxta Gazam, & nulla ciuitas huius Dora nuncupatur.
 In Phoenice uero iuxta montem Carmelum Dora ciuitas appellatur, in nullo concordans
 Apionis oblocutionibus. Quatuor enim dierum itinere procul est à Iudaea. Cur itaque
 nos rursus accusat, eo quod non habeamus communes cum alijs deos, si sic facile credide-
 re patres nostri ad se uenturum Apollinem, & cum stellis eum ambulare super terram
 putauere? Lucernam enim prius nunquam uidere scilicet, qui tot & tanta concelebrant
 candelabra. Sed nec aliquis ei ambulanti per prouinciam ex tantis millibus obuiauit. De
 solatos etiam uicos custodibus comperit, & hoc tempore belli. Caetera iam relinquo. La-
 nuæ uero templi altitudine quidem erant cubitorum sexaginta, latitudine uero uiginti,
 omnes deauratae, & penè auro puro confectae. Has claudebant non minus quam uiri du-
 centi diebus singulis; & relinquere eas apertas, nefandissimum nimis erat. Facile igitur eas
 lucernifer ille aperuisse creditur, qui solus etiam habuisse asini caput aestimabatur: quae
 propter dubium est, utrum hoc caput Zabidus denuo reuocauit; an certe sumens Apion,
 introduxit in templum, ut Antiochus inueniret, ut secundo Apioni aliquam mentiendi
 daret occasionem. Mentitur autem & de iuramento, quod iuremus per deum factorem
 caeli & terrae & maris, nulli Iudaeos fautores alienigenae, & maxime Graecis. Oportebat
 autem mentientem absolute dicere, nulli fautores alienigenae, & magis Aegyptijs: sic et-
 enim ab initio poterant eius figmenta de iureiurando congruere, si ab Aegyptijs utique
 patres nostri non propter malignitatem suam, sed propter calamitates expulsi sunt. A
 Graecis autem plus locis quam studijs sumus abiuncti, ita ut nullae inter nos & illos inimi-
 citiae & amulationes esse noscantur. E diuerso namque multos eorum ad nostras leges co-
 rrigi accessisse, quorum quidam permanere, quidam uero perdurare non ferentes, de-
 nuo recessere. Hoc tamen iusiurandum nunquam se quisquam audisse meminit apud
 nos habitum, sed solus Apion (ut uidetur) audiuit: Ipse namque id composuit. Magna er-
 go admiratione eximia Apionis prudentia, uel ob hoc quod mox dicitur, digna est. Hoc
 enim esse affirmat indicium, quia neque legibus iustis utamur, nec deum colamus ut con-
 uenit, quod diuersis gentibus seruiamus, & calamitates quasdam circa ciuitatem sustineamus,
 cum utique principalis ciuitas Romanorum sit, cuius ciues soli ab initio regnare at-
 que non seruire consueuerunt. Quis etenim horum magnanimitati ualeat obistere? Nul-
 lus etenim aliorum potest dicere sermonem quem Apion locutus est, quando paucis con-
 tigit in principatu continue praesidere, & non rursus alijs facta mutatione seruire. Plus
 animae namque gentes alijs obedire coactae sunt: soli autem Aegyptij, eo quod refugiant (sic
 ut aiunt) in eorum prouinciam dei, atque saluentur migrantes in effigies bestiarum, ho-
 morem praecipuum inuenerunt, ut nulli famularentur horum qui Asiam Europamque
 tenuere: qui scilicet unam diem ex aeuo totius seculi non habuere libertatem, neque apud
 indigenas dominos, neque apud externos. Nam quemadmodum eis usi sint Persae, non
 semel solummodo, sed frequenter uastantes urbes, templa euertentes, putatos apud eos
 interficientes deos, impropere non studeo. Non enim conuenit stultitiam nos indo-
 cti Apionis imitari: qui neque casus Atheniensium, neque Lacedaemoniorum animo
 suo concepit, quorum hos quidem fortissimos, illos religiosissimos, omnes affirmant.
 Taceo reges pietate celebres, inter quos Croesum, quam diuersis uitae sunt calamitatibus
 fauciati. Taceo incensam Atheniensium arcem, templum Ephesinum & Delphicum, alia
 que multa: hic nemo calamitatem passus, sed potius inferentibus intulit impropria. No-
 uus autem accusator nostrorum Apion inuentus est, malorum suorum apud Aegyptum
 gestorum prorsus oblitus. Sed Sesostris eum, quem refert fabula regem fuisse Aegypti,
 ut creditur, excacauit. Veruntamen possumus & nos dicere nostros reges Dauid & Sa-
 lomnem, qui multas subdidere gentes. Sed de his modo supersedendum est: quae uero
 cunctis nota sunt, Apion modis omnibus ignorauit: quoniam Persis, & post illos princi-
 pibus Asiae Macedonibus, Aegyptij quidem seruire, nihil differentes à famulis, Nos au-

sem liberi consistentes, etiam ciuitatum in circuitu positarum tenuimus principatum, atque nis uiginti & centum, usque ad Pompeium Magnum. Et dum uniuersi reges sunt expugnatī à Romanis, omnium soli propter fidem suam maiores nostri socij & amici fuere. Sed uiros mirabiles non præbuimus, uelut quarundam artium inuectores, & sapientia præcellentes, & inter hos enumerat Socratem & Zenonem & Cleanthem, & alios huiusmodi. Deinde quod potius est mirandum, semetipsum his adiecit, & beatificat Alexandriam, quia ciuem talem habere meruit, quod rite facit. Oportebat enim ut ipse sui testis existeret, qui alijs omnibus sic importunus & callidus esse uidebatur, & uita uerbisque corruptus. Quapropter recte quilibet Alexandriae condolebit, si super isto aliquid magni sapuerit. De uiris autem quæ fuere apud nos titulo nullo laudis inferiores, sciunt qui uoluerint nostræ antiquitatis libris incubere. Reliqua uero quæ in accusatione conscripta sunt, dignum erat forte sine satisfactione relinquere, ut ipse sui potius & aliorum Aegyptiorum accusator extaret. Queritur enim eo quod animalia consueta sacrificemus, & non uescamur carnibus suillis. Sed & circuncisionem genitalium uehementer irridet. De nostrorum quidem animalium peremptione, communio nobis est cum alijs hominibus uniuersis. Apion autem sacrificantes nos redarguens, indicat semetipsum genere esse Aegyptium. Non enim Græcus si esset aut Macedo, hoc moleste ferret. Isti enim uouent sacrificare hecatombas suis dijs, & sacerdotibus utuntur ad epulas. Quæ cum ita sint, non propterea contigit mundum animalibus desolari, quod Apion expauit. Qui tamen si solennitates Aegyptiorum sequerentur, mundus desertus quidem esset hominibus, ferocissimis autem bestijs impleretur: quas isti iudicantes deos, diligenter enutriunt. Quod si quis eum consuleret, quos putaret omnium Aegyptiorum esse sapientes atque deicolæ, sacerdotes sine dubio fateretur. Hæc enim duo dicunt sibi met ab initio à regibus esse præcepta, ut deos colant, & sapientiam diligant, quod illi facere præcipue iudicantur, qui tamen & circunciduntur omnes, & à porcinis abstinent cibis. Sed neque ullus alter Aegyptiorum eis dijs sacrificare dignoscitur. Cæcus igitur fuit Apion, quando pro Aegyptijs nostras detractiones componens, illos uidetur potius accusare, qui non solum utuntur solennitatibus, quas in nobis culpat iste, sed etiam alios circuncidi docent, sicuti dixit Herodotus. Vnde recte mihi uidetur Apion, propter patriæ suæ leges poenas dedisse blasphemiarum. Etenim necessario circunciso, circa genitalia uulnera ei facta nihil profuerunt, & putrefactis in magnis doloribus expirauit. Oportet enim bene sapientes in legibus proprijs circa pietatem integre permanere, & aliorum minime carpere. Iste uero suas quidem leges effugit, de nostris uero mentitus est. Hic itaque terminus uitæ fuit Apionis. Sed & noster hic iam finem liber accipiet. Quoniam uero & Apollonius Molon & Lyfimachus, & alij quidam, tam per ignorantiam quam per insaniam de legillatore nostro Mose, & legibus uerba protulere, nec iusta nec uera, dum illi quidem uelut mago atque fallaci derogant, leges autem malitiæ apud nos nulliusque uirtutis affirmant esse doctrices, uolo breuiter & de omni conuersatione nostra, & de particulari (sicuti poterō) proferre sermonem. Reor enim fore manifestum, quia & ad pietatem & ad conuictum uniuersalemque humanitatem, insuper ad iusticiam laborum que tolerantiam, & ad contemptum mortis optimas leges positas habeamus. Rogo tamen lecturos, ut non cum intidia exequantur huius operis lectionem. Non enim proposui laudes conscribere nostrorum: sed aduersus eos, qui nos plurimum & fallaciter accusarunt, satisfactionem hanc puto esse iustissimam. Proinde accusationem Apollonius non continue, sicut Apion, instituit, sed dispersam. Quippe qui aliqui quidē nos sine deo & hostibus odiosos appellat, aliquando uero formidinem nobis impropertat, & è diuerso, rursus aliquando de audaciæ gentis nostræ queritur. Dicit autem etiam stultiore Barbaris, & propterea nullum inuentum nos solos uitæ utile comperisse. Hæc autem omnia manifeste redarguuntur, dum uniuersa contra quam ab eo sunt dicta monstrantur, & legibus Imperata, & à nobis cum omni integritate gesta. Si uero coactus fuero facere mentionem legum contrariarum apud alios constitutarum, in culpa illi sunt, qui nostras solennitates tanquam peiores cum aliorum conferunt. Quibus neutrum puto remanere quod dicant: neque quia non eas habeamus leges, quarum ego capita & summas ad redarguendum politurus sum: neque quia non

præcipue in legibus proprijs perduramus. Paulo ergo altius exorsus, uolo primum dicere, quod eis qui sine lege & ordine uiuunt, hi qui ordinis & communium legum amator res extiterunt, & primi hoc inchoauerunt, recte mansuetudine atque uirtute præstare dicendi sunt. Denique conantur singuli eorum gesta sua ad antiquitatem referre, ut non imitatores aliorum uideantur existere, sed ipsi potius alijs legitime uiuendi duces fuisse. His igitur hunc in modum se habentibus, uirtus legislatoris est meliora considerare, & his qui usuri sunt legibus, quas posuerit, satisfacere, quia rectæ sunt. Populi uero est, ut in omnibus quæ constituta sunt, perduret, & neque felicitate procedente, neque calamitatibus aliquid horum immutet. Dico igitur nostrum legislatorem, quoslibet qui memorantur leges antiquitate præcedere. Lycurgus enim & Solon, & Zaleucus Locrensis, & oēs qui apud Græcos mirabiles sunt, nouelli atque recentes, quantum ad illum comparati, esse noscuntur, quando nec ipsum nomen legis fuisse olim apud Græcos agnoscitur. Testis Homerus est, qui nusquam in opere suo hoc usus est nomine. Non enim secundum legem, sed indiffinitis sententijs, & regum præceptionibus, populus regebatur. Vnde etiam multo tempore permansere, tantum moribus utentes, & non scripto, & multa horum semper secundum euentum casuum permittentes. Noster uero legislator antiquus existens (hoc etenim undique manifestum est, etiam apud eos clarum, qui semper contra nos loquuntur) & semetipsum præbuit optimum principem populorum consultoremque, & instructionem totius legis uitæ constringens, eis suavit hanc libenter excipere, & firmissime inclyta scientia custodire. Primitus autem eius magnitudinis opera uideamus. Ille namque progenitorum nostrorum relinquentium Aegyptum, & ad terram propriam remeantium, multa millia sumens, ex plurimis & impossibilibus rebus cautissime liberauit: nam & inaquosam eos, & multum arenosam oportebat transire uiam, bellaque deuincere, & filios ac uxores, prædamque bello seruare: in quibus dux egregius & consiliarius sapientissimus, & tutor ueracissimus fuit uniuersorum. Omnem siquidem multitudinem a semetipso pendere fecit, & cum omnia quæ uellet persuadere posset, in nullo horum uindicauit sibi potestatem: sed in quo maxime tempore potestatem sibi arrogare & tyrannidem præfules rerum, & populum frequenter plurima iniquitate uiuere consuefaciunt, in hac ille potentia constitutus, è diuerso magis iudicauit agendum pie, & plurimam exhibere alijs æquitatem, ipse uirtutem præcipuam se credens cunctis ostendere, & salutem firmissimam præbere sequacibus bona uoluntate. Et maximis actibus in singulis casibus usus est. Quapropter recte iudicabat, ducem atque consultorem se deum habere, & primitus sibi satisfaciens, quia secundum illius uoluntatem uniuersa gereret atque tractaret, credidit modis omnibus oportere, ut etiam apud plebem hæc opinio permaneret. Nam qui deum respicere suam uitam credunt, delinquere non præsumunt. Huiusmodi quidem noster legislator fuit, non magus, non fallax, sicut derogatores iniuste pronunciant: sed quales apud Græcos gloriatur fuisse Minoem & post eum legistatores alios. Nanque quidam eorum leges positas à Ioue dicebant, alij uero eas in Apollinem & uaticinium Delphicum referebant, siue pro ueritate hoc credentes, seu facile persuadendum iudicantes populo. Qui uero præcipuas leges instituerint, uel qui iustissime de dei fide cognouerint, licet hoc ex ipsis legibus facta comparatione conspiciere. Iam enim de ipsis tempus est disputandi. Igitur infinitæ quidem particulatim gentium atque legum apud cunctos homines differentiæ sunt. Alij siquidem monarchis, alij uero populo potestatem reipublicæ committere. Noster uero legislator nihil horum intendens, ueluti si quis hoc dicendo mensuram transcendat uerbi, diuinam rempublicam declarauit: deo principaliter conuersationem nostram atque potestatem excellenter assignans, & satisfaciens cum cunctos inspicere, tanquam causam bonorum omnium uniuersis hominibus existentem, & quæcunque contingit eos in angustijs supplicasse, illius non latuisse uoluntatem, neque quicquam eorum quæ gessere, uel si quid aliquis apud semetipsum potuit cogitare. Vnum uero cum esse monstrauit, & ingenitum, immutabilem per tempus, æternum, & omni specie mortali pulchritudine differentem, & ipsum nobis notum, qualis autem sit secundum substantiam, prorsus ignotum. Hæc itaque de deo sapuerunt prudentissimi Græcorum, qui quidem præcuditi sunt, illo utique sciendi præbente principia, nec dicere præ-

permitto: quod autē hæc optima & congrua dei naturæ atq; magnificentiæ sint, ualde testantur. Pythagoras enim, & Anaxagoras, & Plato, & post illos philosophi Stoici, & penē cuncti, uidentur de diuina sapuisse natura. Sed hi quidem ad breue philosophantes, populos superstitionū opinionibus iam præoccupato, ueritatem dogmatis proferre timuere. Noster uero legislator opera præbens consona uerbis suis, nō solum his qui cum eo erant satisfacit, sed etiam qui ex illis semper erāt nascituri, hoc immutabiliter inspirauit, & causam legislationis ad utilitatis modum semper adduxit. Non enim partem uirtutis dei culturam dixit, sed huius partes alias esse perspexit atq; cōstituit: hoc est, fortitudinē, iustitiam, & mutuam in omnibus ciuium concordiam. Cunctæ namq; actiones & studia uniuersiq; sermones, ad diuinam referūtur per oīa pietatem. Non enim hoc inexamina- tum aut indefinitum ulterius dereliquit. Duo siquidem sunt totius disciplinæ & moralis institutionis modi, quorum unus quidem sermone doctor est, alter uero exercitatione morum: quæ cum ita sint, alij quidem legislatores sentiendo sunt discreti, & alterum horum modum sibi placitum assumentes, alterum reliquerunt. Sicuti Lacedæmonij quidem & Cretenses moribus erudiebantur, non uerbis: Athenienses uero, & penē oēs alij Græci, quæ quidē oportet agi præcipiebant suis legibus, assuescere uero ad hæc operibus, minime ualuere. Noster autē legislator hæc ambo multa diligentia coaptauit. Nam nec exercitationes morū misit non traditas, neq; leges sermone reliquit incomptas. Sed mox à primo inchoans cibo, & unicuiq; diætā conueniente, nihil neq; minimarum escarum sub potestate uoluntatis utentium dereliquit. Sed & de cibis quibus conuenit abstineri, & quib; sumendi sunt, uel quæ diætā cōmunis esse uideatur, necnō & de operibus, labore simul & requie, terminū atq; regulam posuit legem, quatenus ueluti sub patre atq; dño uiuentes, neq; uolentes quicq; neq; per ignorantiam delinquamus. Non enim ignorantibus pœnam posuit, sed optimā & necessariam correptionē monstraui legem. Quapropter non semel audire, nec secundo uel sæpius: sed in unaquaq; septimana, alia opera relinquentes, ad legis auditionem cōgregari præcepit uniuersos, eamq; perfecte cōdiscere, quod scilicet oēs legislatores reliquisse noscuntur. Et in tm̄ plurimi hominum absunt, ut secundum proprias leges uiuant, ut penē eas ignorent. Et cum peccauerint, tunc agnoscunt ab alijs, quam legem probantur esse prauaricati. Sed etiam uiri maxima cum gloria & principalia gubernantes, profitentur ignorationem. Doctos namque sibi faciunt assidere ad dispensationem rerum, & peritiā legum habentes. Nostroz uero quemlibet si quis leges interroget, facilius q̄ nomen suum recitat. Vniuersas quidem mox à primo sensu eas discentes, in animo uelut inscriptas habemus. Et rarius quidem quilibet transgreditur: impossibile autem est supplicij deuitare peccantē. Hoc itaq; primum oīm mirabilē consonantiā nobis instituit. Nam unam quidem habere & eandem de deo sectam, uita uero ac moribus differre nihil ab inuicem, optimam moribus hominum potest celebrare concordiam. Apud nos etenim solos, neq; de deo quilibet sermones audiet alterutris aduersarios, sicut multa similia apud alios fieri cōprobantur, cum non solum à uulgaribus quod uisum fuerit unicuiq; profertur, sed etiam apud quosdam philosophorum hoc crebro præsumitur, quando alij quidem totam dei naturam sermonibus perimere tentauere, alij uero eius prouidē etiam ab hominibus abstulere, neq; in studijs uitæ differentia ulla conspicitur, sed communia quidem opera oīm apud nos existunt: unus uero de deo sermo concors est, asserens illud cuncta respicere. Sed etiam de ipsius uitæ studijs, & quoniam oportet omnia alia ad terminū diuinæ pietatis adduci, à mulieribus nostris & à seruis quilibet audient. Pro qua re illatas nobis calumnias à quibusdam, cur non exhibeamus uiros inuentores nouorum operum seu uerborum, contigit oriri. Alij siquidem in nulla re paterna perdurare optimū esse putant, & præcipue transgressoribus sapientiæ robur assignant. Nos autem diuerso, unā esse prudentiam atq; uirtutem existimamus, nihil penitus uel facere uel cogitare contrarium his, quæ antiquitus sancita noscuntur, quod scilicet indicij legis est optimo foedere constitutæ. Nam ea quæ nunc non habent modum, experimento sæpe correpta redarguuntur. Apud nos autem, qui credimus ab initio positam legem diuinā uoluntate, nihil aliud pium est, q̄ hanc sub integritate reseruare. Quis etenim eius quicq; mouere potest, aut quid melius adinuenit? uel quis ab alijs tanq̄ præcellentius ad statum reip.

De sacerdotibus.

nostræ aliquid trāsferre potest: aut quæ poterit esse melior atq; iustior, quàm ea quæ deo-
um quidem principem omnium esse confirmat, sacerdotibus autem in communi quide-
res præcipuas dispensare permittit, summo uero pontifici aliorum sacerdotum principatum competententer iniungit. Quos utiq; non diuitijs, neq; alijs quibuscūq; spontaneis au-
ditatibus præcellentes, legislator ad culmen huius honoris instituit. Sed quicunq; sapientia uel temperantia alijs præstare nescitur, eis præcipue culturam diuinæ placationis infixit. Apud hos igitur, & legis & aliorum studiorum integra diligentia custoditur. Contemplatores etenim oīum, atq; iudices contentionum, & punitores culpabilium sacerdotum esse decreti sunt. Quis ergo principatus, quod regnum erit hoc sanctius, uel qui honor deo potius cooptabitur, cum omnis quidem populus sit præparatus ad pietatē, summa uero diligentia sacerdotibus sit indicta, & uelut quædam festiuitas gubernetur uniuersa respublica? Cum em̄ mysteria sua numero paucorum dierum alienigenæ custodire nequeant, ea uidelicet sacrificia nominantes, nos cum multa delectatione & incommutabili uoluntate solēnitatis opus per omne seruamus æuū. Quæ igitur sunt præcepta uel interdicta simplicia siue nota, dicamus. Primū quidem de deo est, dicens: Deus habet oīa, perfectus, beatissimus, ipse sibi cunctisq; sufficiens, principium & medium & terminus inter omnia operibus quidem & muneribus clarus, & omni re manifestior: forma uero & magnitudine nobis inenarrabilis. Omnis namq; materies cōparata ad huius imaginē, licet sit preciosa, tamen pro nullo est: cunctaq; ars ad illius imitationis inuentū, extra artē esse cognoscitur: nihil simile neq; uidemus neq; possumus suspicari, neq; cōficere. Sanctus est: uidemus eius opera, lumen, cælum, terram, solem, lunam, flumina, mare, animarū filium nationes, prouentus fructuum: hæc deus fecit, non manibus neq; laboribus, neque quibusdam indiguit sibi cooperatibus: sed ipso uidente bona repente facta sunt. Hunc homines conuenit uniuersos sequi, eumq; placare exercitatione uirtutis. Modus em̄ diuinæ placationis iste sanctissimus est. Vnum templum unius dei, commune omnium communis dei cunctorum. Gratum namq; semper est omne quod simile est. Hunc placant quidē sacerdotes semper. Præcedit uero istos primus secundum genus: qui ante alios sacerdotes sacrificabit deo, custodiet leges, de dubijs iudicabit, & puniet lege conuictos. Huic quisquis non obedit, supplicio subiacebit, tanq̄ qui in ipsum deum impie gesserit. Hostias immolat, non ad crapulam nostram uel ebrietatem attinentes. Hæc em̄ non placent deo: quæ res occasio potius iniuriarum simul & expensarū est. Deus enim temperatos, ordinatosq; & boni generis diligit, & ut præcipue sacrificantes caste uiuamus. In sacrificijs autem pro communi salute primum oportet orare, deinde singulos pro semetipsis, quoniam omnes socij sumus. Et qui hoc consortium suæ uitæ præponit, maxime deo gratus est. Supplicatio uero fit ad deum uotis ac precibus, non ut bona præstet: hæc enim ipse sponte contulit uniuersis, & in medio deposuit: sed ut hæc suscipere ualeamus, suscipiētesq; seruemus. Purificationes quoq; in sacrificijs lex decreuit, à cubili, à lecto, à cōgressu uxorio, & alia multa, quæ conscribere longissimum est. Huiusmodi ergo de deo, & eius placatione sermo est, ipse autem simul etiam lex est. Quid autem de nuptijs? Solam nouit lex permixtionem naturalem cum coniuge, si tamen filiorum causa procreandorum agatur. Mascu-
lorum uero cum masculis ualde iudicauit inimicas: & tentantes talia morte decreuit dignos. Nubere uero iubet, non respicientes ad dotem, neq; uiolenter arripere, sed neq; dolo uel fallacia suadere. Dispensationem uero potius fieri per eum, cuius nescitur esse potestatis, & per cogitationem opportunam. Mulier autem inferior, inquit, est uiro per omnia. Obedit igitur non ad iniuriam, sed ut sit sub regimine constituta. Deus enim uiro potestatem dedit. Cum hac ergo coire decet maritum solummodo. Alterius uero experientiam habere nequissimum. Si quis autem hoc egerit, declinatio nulla moris: neq; si fecerit uim uirgini alteri despōsatae, neq; si suaserit nuptæ, aut filios nutrienti, quæ oīa lex præcepit, uniuersis autem mulieribus interdixit, uel celare quod natum est, uel alia machinatione corrumpere filios. Infanticida enim esset animas demoliens, & genus imminuens. Igitur si quod ad concubitum, corruptionemq; tranſierit, immūsus est. Oportet autem etiam post legalem commixtionē uiri, mulieres lauari. Hoc em̄ partē animæ polluere iudicauit: inflata namq; corporibus uulnerat. Dumq; hoc fit, aquam propter purificationis causam calibus

De cultu diuino.

De coniugio

Imperauit. Sed neq; in filiorum natiuitatibus concessit epulationes aggregari, & fieri oc-
 cationes ebrietatis: sed temperatum esse repente principium. Iussitq; literis erudiri, pro-
 pter leges, & nosse progenitorum actiones, ut actus imitent: & cum legibus educati, neq;
 transgrediantur, neq; cogitationem ignorationis habere iudicentur. Prospexit aut etiam
 funeribus mortuorum, ut neq; sumptuosæ ad sepeliendum celebrentur exequiæ, neque
 insignium fabrica sepulchrorum: sed necessaria quidem circa elationem funeris imperauit Defuneribus
 domesticos adimplere: omnibus aut uiuentibus legitimum esse constituit, ut aliquo mo-
 riente & concurrant, & gemitus lamentationis effundant. Purificari autem lubet etiam do-
 mesticos funere celebrato: ut longe procul sint, quasi uideantur mundi esse. Cum aut ali-
 quis fecerit homicidium uel sponte uel inuitus, ne horum quidem poenam tacuit. Paren-
 tum honorem post deum esse constituit, & qui non repensat eorum gratiæ, sed in qualibet
 parte contristat, præcepit esse lapidandum. lubet etiam omnibus senioribus honorem iu-
 uenes exhibere, quoniam cunctis senior deus est. Nihil permittit celandum apud amicos,
 non enim amicitia sunt apud eum, cui oia non creduntur. Et licet aliquæ inimicitia pue-
 niant, prodi tñ arcana prohibuit. Si quis aut arbiter munus acceperit, morte mulctatur,
 despiciens quod iustum est, & auxilium reis offerens. Quod quisquam non posuit, nō au-
 ferat, & aliena non tangat. mutuans non accipiat usuras. Hac, & his multa similia, com-
 munionem continent nostrorum inter alterutros. Quomodo aut etiam de domestica cu-
 ra circa alienigenas habenda docuerit legislator, referri dignum est. uidebitur enim omni-
 bus optime prospexisse eum, illo ita sentiente, ut neq; propria corrupamus, neq; partici-
 pari rebus nostris uolentibus inuideamus. Quicumq; enim uolunt sub nostra conuersari
 lege, accedentes ad eam cum munificentia suscipit, non genere solummodo, sed etiam uo-
 luntate uitæ putans esse consortium. Eos aut q obiter adueniunt, misceri solennitatibus no-
 luit, alia tñ exhibenda constituit. Idem omnibus pbendum, ignē, aquam, cibum: iter ostendere,
 non spernere aliquē insepultum. Mitissime etiam circa hostes quæ sunt agenda sancit,
 ut neq; terra eorum exurat, neq; arbores fertiles incidant. Sed etiā spoliari eos q in bello
 cecidere, interdixit: & captiuis prospexit, quatenus eorum amoueatur iniuria, & maxime
 foeminae. Sic autē eximie nos mansuetudinem atq; clementiā studuit edocere, ut etiā de
 animalibus irrationalibus non taceret: sed horum tantummodo utilitatē legitimā concedēs,
 ab oī nos alia causa phibuit. Quæcumq; em ueluti domestica oriunt in ædibus, hæc inter-
 dixit occidi: sed neq; parentes deniq; pcepit unā cum pullis auferri. Et licet hostilia sint
 animalia laborum focia, eis tñ parcendum esse sancit. Sic undiq; ea quæ ad mansuetudi-
 nem ptinent, obseruauit: doctrinalibus quidem, sicuti pdictum est, legibus utens, & alias
 rursus contra transgressores causa punitionis sine excusatione defigens. Multa namq; in
 plurimis causis transgredientium, mors est, si adulterium commiserit aliquis, si uim pu-
 ellæ fecerit, si masculi turpe tentamentum psumpserit, aut patiatur sustinere tentatus. Si
 militer autem est lex inuitabilis & in seruis, sed etiam de mensuris, uel si quis de ponde-
 ribus dolum fuerit operatus, & de iniusta uenditione ac fraude: si quis uel detraxerit alie-
 nam rem, aut quod non posuit abstulerit, cohibendi hi sunt uindicta, non quali apud ali-
 os, sed ualde maiori. De iniuria uero parentum, uel impietate quæ sit in deum, licet tentet
 hoc aliq; mox peribit. At his q secundum legem uniuersa faciunt, pmiū tribuitur, nō
 aurum, non argentū, neq; cōrona lapillis distincta: sed unusquisq; testē habens consciēti-
 am suā, ualde proficit, legistatōre prophetante, & deo fidem condonante firmissimā his
 qui seruant leges. & licet pro eis mori cōringat, concurrunt tñ alacres ad occasum, speran-
 tes fore ut uita melior ex mutatione cōferatur. Pigeret itaq; nūc hoc me conscribere, nisi
 opera essent omnibus manifesta: qm̄ sæpenumero multi nostrorum progenitorū, ne uel
 sermonem solummodo extralegem proferrent, omnia passi sunt uiriliter sustinere. Quin
 & si ignota gens nostra omnibus hominibus esset, nec palām esset uoluntaria nostra legi
 obseruatio, si Græcis aut legisse se in historijs aliquis narraret, aut in orbe incognito re-
 perisse, homines talem tamq; honestam de deo opīnionem habentes, atque in talibus le-
 gibus multis seculis constanter permanentes, ortines reot demiratueros, propter continu-
 as quæ apud ipsos sunt mutationes. Deniq; eos qui conscribere proxime de rep. & legib;
 tentauere, tanq; de incredilibus compositionibus quidam frequenter accusant, dicentes

Plato.

quoniam impossibilia sumpserint argumēta. Et alios quidē taceo philosophos, quicunq; huiusmodi negocium in suis conscriptionibus habuere. Plato autem mirabilis apud Græcos, tanq̃ & honestate uitæ præcedens, & uirtute sermonum & persuasione philosophiæ cunctos excellens, ab his qui sibi uidentur præstantes, in rebus ciuilibus, perpetuo penē illuditur, cauillisq; comicis traducitur, cum utiq; qui illius uerba considerauerit, frequenter & facile reperiat, quæ etiam consuetudini plurimorum proxima esse noscuntur. Ipse siquidem Plato confessus est, quia ueram de deo opinionem propter ignorantiam plebis proferre securum non est. Sed Platonis quidem uerba uana esse putant, & multa licentia cōposita atq; conscripta: maxime uero legislationem Lycurgi mirantur, & Spartam cūcti concelebrant, qm̃ in illius legibus plurimo tempore perdurauit. Ergo hoc manifestū uirtutis indicium est, in legibus permanere. Si uero Lacedæmonios admirantur, illorum tēpus conferant, cum amplius duobus millibus annorum nostræ reip. & super hæc sciant, qm̃ Lacedæmonij quidem omni tempore quo habuere libertatem, perfecte uisi sunt custodisse leges: cum uero circa eos factæ sunt fortunæ mutationes, penē cunctarū legum oblitū sunt. Nos autem multis casibus euolutis propter regum Asiæ mutationes, neq; in nouissima mala uenientes, à legibus sumus alienati: non uacationis, nec epulationis causa seruantes eas: qm̃ si quis considerare uoluerit, multo ampliori testimonio maiores excubias & labores nobis q̃ Lacedæmonijs uidebit impositos. Illi siquidem neq; operantes terrā, neq; circa artes exercitium habentes, sed ab omni operatione remissiores, pingues, & corpore pulchri, in ciuitate degebant, alijs ministris in omnibus uitæ necessarijs rebus utētes, & cibum paratum ab illis accipientes, solum opus bonum atq; clemens iudicantes, quiduis facere & pati, quatenus præualerent aduersus omnes, contra quos bella susciperent. quod autem ne hoc quidem adipisci potuerūt, omitto dicere. Non enim singuli solummodo, sed multi frequenter eorum subito legis præcepta negligentes, semetipsos cū armis hostibus tradidere. Putasne, & apud nos, non dico tanti, sed duo uel tres agniti sunt, proditores effecti legum, uel mortem formidantes, non dico illam, facile quæ solet præliantibus euenire: sed eam quæ cum multa corporum afflictione, & multa crudelitate uidetur accideret. Quam (ut ego puto) quid am præuales nobis non per odium subiectis imposuerit, sed admirandum quoddam spectaculum uidere uolentes, si qui sunt homines, qui unū tantummodo esse credant pessimum, si agere quicq; extra leges suas uel sermonem apud eos dicere compellantur. Non tñ mirari decet, si mortem fortissime toleramus pro legibus, & ultra alios uniuersos. Non enim quæ leuia uidentur nostris studijs, alijs facile patitur, hoc est, operationem, cibiq; simplicitatem, & ut nihil fortuito, neq; quod quisq; desiderat uescatur aut bibat, aut ad concubitum quemlibet accedat, aut splendide uestiatur, aut sine nobilitate uacet. Sed illud atredendū est, si gladijs utentes, & hostes ab inuasionē fugātes, p̃cepta legis circa cibos sustinere possunt. Nobis uero gratum est propter hæc legibus obedire, & in illis fortitudinis specimen ostendere. Eant nunc Lyfimachi & Molones, & quidā huiusmodi alijs conscriptores, improbi sophistæ, adolescentiū deceptores, & quasi prauissimis nobis derogare contendant. Ego sanē nolim de legibus alienis examinationē facere. Noster enim mos est propria custodire, non aliena potius accusare. Et ut neque ridere neq; blasphemare debeamus eos, qui apud alios putantur dñi, aperte nobis legislator interdixit propter ipsam appellationem. De accusatoribus autē per obiectiones suas nos increpare uolentibus, tacendum non est, cum utiq; non à nobis nunc sermo compositus eos arguere uideatur, sed à multis probabiliter iam præmissus. Quis igitur eorum qui apud Græcos sapientia sunt mirabiles, non redarguit nobilissimos poetas & præcipue legislatores, quoniam huiusmodi sectas de deis ab initio populis inferuere, dicentes eos numero quidē quantos ipsi uoluere, ex alterutris uero & diuersis natiuitatibus procreatos? Hos autem diuidentes locis & habitaculis, tanquam genera animalium, alios quidem sub terra, alios in mari, seniores autem eorum in tartaris uinctos esse dixere, quibus uero attribuere cælum, his sermone quidem patrem, operibus autem tyrannum atque dominū superposuere. Propterea aduersus eum constituere insidias per uxorem, & fratrem, & filiam, quam ex eius capite fingunt generatam, ut alligantes eum appenderent, sicut ipse ille suum dicitur patrem. Hæc iuste accusatione digna cōqueruntur, qui sapientiæ uirtute

præcellunt. Hi super hæc deridentes adijciunt: Si decorum alios quidem ephebos & adoleſcentes, alios autem seniores & barbatos eſſe credendum eſt, alios conſtitutos ſuper artes, & quendam fabrum, aliam uero textricem, alium uero peregrinantem, & cum hominibus contendẽtem, alios autem citharizantes aut arcu gaudentes: deinde inter alterutros ſeditiones effectas, & propter homines contentiones cõſtitutas, ut non ſolum inter ſe alijs alijs manus immitterent, ſed etiam ab hominibus uulnerati lugerent, malaq; perferrent, & quod ſuper omnia eſt luxurioſius, ſi intemperantia permixtionis uterẽtur, quomodo non erit incongruum, amores & concupiſcentias ad uniuerſos attinere, ſimul maſculos & ad foenimã? Deinde fortiſſimus & primus eorum pater, ſeductas à ſemetipſo, imprægnatasq; mulieres, diruptas ſubmerſasq; ſpernit: & eos q; ex eo ſunt nati neq; liberare poſeſt, ſato cõſtrictus, neq; ſine lachrymis eor; pferre mortes. Bona ſunt hæc, & his alia cõſequentia, id eſt, adulteria in cælo uifa, & ſic impudenter à dñs celebrata, ut iam alijs inuidere ſe profiterentur in tali foeditate iuncto. Quid enim alijs facturi non eſſent, dum neq; ſenior atq; rex ualuiſſet impetum ſuũ à mulier; permixtione retinere? Alijs uero ſeruiẽtes hominibus, & nunc quidem ædificantes cauſa mercedis, nunc uero paſcentes, alijs autem maligno tum modo infero carcere colligati. Quem igitur ſapiẽtium talia non accendãt, ut hæc cõponentes redarguat, & multam ſtulticiam his credentium reprehendat? Alijs uero & terrorem quendam uel metum, necnon & rabiẽm, atq; ſeductionem, omneſq; peſſimas paſſiones in dei natura fingere præſumpſere. Et horum quidem nobilioribus etiam ciuitates ſacrificare ſuaſere. Siquidem in multa neceſſitate conſiſtunt, ut quõſdam deorum putent bonorum eſſe largitores, alios autem uocent aduerſarios, qñ eos uelut maligniſſimos homines muneribus atq; donis placare contendunt, magnũ quoddã malum ſe ſuſcepturos ab eis exiſtimantes, niſi mercedem eis ſtudioſe præbuerint. Quæ igitur cauſa eſt tantæ huius iniquitatis atq; delicti circa deum? Ego quidem arbitror, eo quod neq; ueram dei naturã ab initio eor; legiſſatores agnouerint, neq; quantum ꝑcipere potuere, ꝑfectam ſentẽtiam diſſinientes reip. tradidere: ſed uelut aliud quiddam uilius neglexerũt, dantes poteſtatem poetis, ut quos uellent deos introducerẽt hæc oĩa patientes: rhetoribus uero ut de repub. ſcriberent, & de peregrinis dñs decreta proferrent. ſed etiã pictores & plaſta in hoc apud Græcos multam habuere poteſtatem, ut unusquiſq; formam quam uellet ſecundum modum ſuæ opinionis exponeret, alius quidẽ ex luto quod uellet fingens, alius uero pingens. Opifices itaq; qui maxime putantur eſſe præcipui, ebur & aurum habent, ad hoc ſuæ ſemper nouitatis argumentum. Proinde apud eos priores quidem dñj florescentes honoribus, ſeruẽrũt: alijs uero noui clam introducti, religione potiuntur. & templorum alia quidem deſolata, alia uero nuper ſecundum hominum uoluntatem ædificantur: cum contra oporteat opinionem de deo, ei; culturam immobili religione ſeruare. Apollonius ſiquidẽ Molon, unus fuit ſtultorum atq; tumentium. Eos autem qui uere in Græco philoſophati ſunt, neq; prædictorum aliquid latuit, neq; frigida; allegoriæ cauſas ignorauere. Quapropter illos quidem iuſte ſpreuere, & circa ueram decentemq; circa deũ opinionem nobis fuere cõcordes. Quod Plato reſpiciens, neq; ullum quempiam poetarum dicit in repub. eſſe ſuſcipiendum. & Homerum honorifice amouet, coronatum & unguento delibutum, ne rectam opinionem de deo fabulis forte deſtrueret. Præcipue nanque Plato noſtrum legiſſatorem imitatus eſt, in hoc quoque, quod illud præcipue ſuis ciuib; imperauit, ut omnes perfecte ediſcerent leges, & ne fortuito aliquid extraneorum ciuib; miſceretur, ſed eſſet pura reſpublica & in legum cuſtodia perduraret. Horum nihil cogitans Apollonius Molon, nos uoluit accuſare, quoniam non recipimus eos, qui alijs ſunt opinionibus præoccupati: neq; communicari patimur eis, qui alia uitæ conſuetudine degunt: cum neque hoc proprium noſtrum ſit, ſed commune cunctor;, non modo Græcorum, ſed etiam qui inter Græcos cauertiſſimi fuiſſe noſcuntur. Lacedæmoni; nanque peregrinos etiam expellebant, & ſuos ciues peregrinari non ſinebant, corruptionem extra leges ex utroque metuentes. Illoꝝ igitur citius ſæuitiam poterit quilibet arguere, qui nulli neq; conuerſationis neque cohabitationis ſuæ participationem exhibebant. Nos autem alioꝝ quidẽ res zelare non dignamur: participari uero cupientes quæ ſunt noſtra, libenter ſuſcipi-

Socrates.

Anaxagoras.

Diagoras.

Protagoras.

mus, quod utique reor indicium magnanimitatis atque clementiæ. Sed desino iam de Lacedæmoniis amplius disputare. Athenienses uero, qui communem esse suam gloriantur omnibus ciuitatem, quomodo de his rebus habuerint, Apollonius ignorauit. Hi nanque uel uerbo solummodo, præter illorum legem, de dijs loquentes, inuitabiliter punierunt. Cuius enim rei gratia Socrates est mortuus? non enim hostibus tradidit ciuitatem, neque templa uastauit: sed quia noua iuramenta iurauit, & quoddam dæmonium significasse referebat, serio seu ludens, sicuti quidam dicunt, propter hoc cicutæ poculo morte multatus est. Insuper etiam corrumpere iuuenes eum accusator aiebat, & conuersationem patris legesq; contemnere. Et Socrates quidem ciuis Atheniensis, huiusmodi tormenta sustinuit. Anaxagoras autem Clazomenius fuit. Et quia existimantibus Atheniensibus solem esse deum, ille eum saxum ignitum asseruit, paucorum sententia morte damnatus est. Et aduersus Diagoram Melium talentum decreuerunt, si quis occideret eum, quoniam eorum mysteria deridere ferebatur. Protagoras autem nisi citofugisset, comprehensus occisus fuisset, eo quod dubium de dijs Atheniensium conscripsisse putabatur. Et quid oportet mirari, si circa uiros fide dignos talia gessisse noscantur, qui neque mulieribus pepercere? Etenim sacerdotem quandam interfecerunt, quoniam eam quidam accusauit peregrinos colere deos. decretum autem aduersus eos, qui peregrinum introducerent deum, supplicium mortis inferebatur. Igitur qui tali lege utebatur, palam est, eo quod aliorum non crederet esse deos. Non enim si credidissent, se ipsi fructu ex pluribus dijs priuassent. Quin & Scythæ cædibus gaudentes humanis, & paululum differentes à bestiis, arbitrantur tamen sua mysteria esse custodienda, & Anacharsim sapientia mirabilem apud Græcos, aduenientem interemerunt, quoniam uidebatur Græcorum deorum ad eos uenisse plenissimus. Multos autem & apud Persas inuenias pro ea causa tormentis affectos. Sed palam est, quoniam Apollonius Persarum legibus cōgaudebat, illosq; mirabatur, quippe cum Græci eorum fortitudinem atque concordiam unanimatis, quam habere de dijs, mirati sunt, hanc scilicet fortitudinem, quam in templis eorum concrematis habuerunt. is etiam studiortū omnium imitator extitit Persicorum, uxoribus alienis contumellas faciēs, filiosq; execans. Apud nos autem mors decreta est, si quis uel irrationabilia animalia hoc modo lædat, & ab his legibus nos abducere neque timor potuit præpotentium potestatum, neque zelus eorum qui apud alios honorantur. Sed neque fortitudinē ideo exercemus, ut bella auaritiæ causa suscipiamus, sed ut legum iura seruemus, & cum alia detrimenta mansuete sustineamus, si qui nos de legibus mouere tentauerint, tunc etiam ultra uirtutem rebellare contendimus, & usque ad calamitates nouissimas perduramus. Cur itaque nos alienas æmulemur leges, cum eas neque à legislatoribus suis seruatas esse uideamus? Vel quomodo Lacedæmonij non sunt ob inhospitalitatem reprehendēdi, & negligentiam nuptiarum? Elienses uero & Thebani ob coitum impudentem & extra naturam cum masculis, quem optime atque utiliter facere se putabant. Ergo cum hæc ipsi omnino rebus efficerent, etiam suis legibus miscuere, quod tantum aliis quando ualuit apud Græcos, ut etiam dijs suis masculorum concubitum applicarent. eadem denique ratione germanarum nuptias retulere, huiusmodi satisfactionem rerum incongruarum, & extra naturam pro libidine componentes. Desino nunc de suppliciis dicere, & quantas ab initio præbuerint plurimi legislatores absolutiones malignis hominibus, in adulterio quidem pecuniarum, in corruptione autem etiam nuptias sancientes. Quantas autem occasiones contineant de abnegatione pietatis, examinare longissimum est. Iam enim apud plurimos olim meditatio facta est transgrediendi leges, quod non agitur apud nos, quando propter eas & diuitijs & ciuitatibus & bonis alijs priuati sumus. Lex autem apud nos seruatur usque ad mortem. Nullus uero Iudæorum, neq; si procul abeat extra prouinciā, regem quamuis acerbū sic metuit, ut ultra ullum legis uideatur timere præceptum. Igitur si propter uirtutem legum taliter erga eas affecti sumus, concedat quoniam optimas leges habemus. Si uero circa prauas nos leges iudicant pdurare, qd ipsi iustissime non patiantur, meliores non custodientes opere sanctiones? Quia igitur

longinquitas temporis uerissima creditur omnium esse probatio, hanc ego testem faciam uirtutum legislatoris nostri, opinionisq; quam ille de deo contradidit. Nam cum sit infinitum tempus, si quis eum compareret aliorum legislatorum aetatibus, hunc ultra omnes inueniet. A nobis itaq; declaratae sunt leges, & cunctis alijs semper hominibus zelum sui potius praeuerunt. Primi quippe Graecorum, in speciem quidem iura patriae conseruabant: ipsius autem philosophiae tractatu illa secuti sunt, de deo similia sapientes, humilitateq; uitae communionem inter alterutros edocentes. Quinetiam populi iam olim multum nostram pietatem amulantur: neq; est ciuitas Graecorum ulla usquam aut barbarorum, nec ulla gens ad quam septimanae in qua uacamus, consuetudo minime peruenierit, ieiuniaq; & candelabra accensa: atq; etiam ciborum apud nos solennia plurimi apud multos iugiter obseruare conantur: insuper imitari etiam concordiam, quam nos inter nos obtinemus, & rerum communionem, & industriam in artibus, & per durationem necessitatis habere pro legibus. Illud em̄ mirabilius est, quia absq; exactore huius obseruationis, ipsa per se lex homines ita ualuit obligare: & quemadmodum deus in uniuerso mundo consistit, ita lex per cunctos ambulauit. Vnusquisq; enim si suam regionem domumq; conspiciat, his quae dicuntur a me, credere non recusabit. Oportet igitur cunctorum hominum spontaneam malitiam reprehendere. Aut enim uolunt nos isti aliena & praua iura, ante propria & meliora zelari: aut certe si hoc nolunt, quiescant nobis per inuidiam accusationes ingerere. Non enim alicuius odio defendimus hanc causam, sed nostrum honoramus legislatorem, atq; credimus quae ab illo prophetata de deo sunt. Deniq; nisi intelligeremus ipsi uirtutem legum, at certe ob imitationem multitudinem p̄clare de eis sentire cogeremur. Sed de legibus quidem & de rep. nostra, certissimam feci narrationem in his, quae de Antiquitate conscripsi. Nunc autem earum mentionem feci quantum necessarium fuit, neq; aliorum uituperare iura, neq; nostra laudare proponens: sed hoc agens, ut de nobis iniuste conscribentes, & contra ipsam ueritatem impudentissime contendentes, arguerem. Arbitror itaq; per hanc conscriptionem abundanter me quae promisi, complexisse. Ibi enim hoc genus hominum quanquam calumniatores affirmant esse antiquissimum, & multos ueterum in conscriptionibus suis memoriam habentium nostri, testes exhibui. Dixere itaque Aegyptios fuisse progenitores nostros, & ostensum est, quia in Aegyptum uenerint aliunde. Deinde sunt mentiti, quoniam exinde propter cladem corporis sint expulsi: & apparuit, quod uoluntate & magnitudine fortitudinis ad propria sint reuersi. Alij uero, tanquam nequissimo uiro, legislatori nostro derogare contendunt: cuius uirtuti dudum quidem multi post illum, tempus uero longissimum perhibet testimonium. De legibus autem loqui ampliori sermone, non fuit opus. Ipse namq; per semetipsas apparere pia, & uerissimam habentes intentionem, & non ad hominum odium, sed ad rerum communionem potius inuitantes, iniquitatum inimicae, cultricesq; iustitiae, & luxum procul abicientes, frugalitatem uero ac industriam erudientes, bellum causa auaritiae nescientes: fortes autem pro se esse populos praeparantes, ad supplicia retribuenda semper ineuitabiles, uerbis nequaquam circunueniri faciles, praeparationes semper operibus exequentes. Haec em̄ nos semper opera manifestiora literis exhibemus. Quapropter ego confidens dico, quia plurimum atq; meliorum rerum, nos q̄ alij praeceptores sumus. Quid enim imprauaricabili pietate melius est? quid iustius, q̄ legibus obedire? quid utilius, q̄ inuicem unanimes esse, & neque in calamitatibus ab inuicem recedere, neque tempore felicitatum per iniurias discrepare: sed in bello quidem mortem contemnere, in pace uero, artibus aut agriculturae uacare: & semper, & ubique credere deum respicere, & solum omnia gubernare? Haec igitur, si quidem apud alios aut scripta sunt primitus, aut seruata, firmiorem debemus nos gratiam illis tanq̄ eorum facti discipuli. Si uero nequaquam primitus extiterit, his praecipue nos utentes cognoscimur, & primam eorum inuentionem nostram fuisse declaramus. Apiones igitur & Molones, & quicumq; mendacii derogatione congaudent, conuicti procul facestant. Tibi autem Epaphrodite, ueritatem maxime diligenti, & per te similia nosse de nostro genere cogitationibus, hic libellus conscriptus esse dignoscitur,

Epilogus.